

Siunnersuummut nassuaatit

Nassuaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaaasiut

Piniarnermut aallaaniarnermullu inatsimmi pingaarnertut siunertaavoq Kalaallit Nunaanni piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaannik paasiuminartumik, ullutsinnut nalequttumik atoruminartumillu pilersitsinissaq.

Tamassuma saniatigut nunatta piniagassatigut pisuussutaanik nalequttumik nungusaataanngitsumillu atuinermik aallaaveqartumik kiisalu aningaasaqarniarneq suliffissaqartitsiniarnerlu mianeralugit Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit malittarisassanik peqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuut aqqutigalugu siunertaraat.

Aammattaaq Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Nakkutilliisoqarfik sakkussaannik nutaanik arlalinnik nakkutilliisutut oqartussaanerminni ajornannginnerulersitsisinnaasunik atortulorsorneqarnissaat siunertaavoq, taamaalillutik inuit ingerlatseqatigiiffillu piniarnermik aallaaniarnermillu malittarisassanik unioqqutitsisunik ajornannginnerusumik pineqaatissiisinnaasarniassammata. Nakkutilliinermik oqartussaasoq sunniuteqarluartoq, illersorneqarsinnaasumik pisuussutinik atuineq pillugu takorluukkap piviusunngortinniarnerani attatiinnarniarneranilu pingaarutilerujussuit ilaattut Naalakkersuisut isigaat. Naalakkersuisut taamaammat pingaartippaat piniarnermik aallaaniarnermillu nakkutilliisut pitsaasumik nakkutilliisinnaatikkumallugit nakkutilliinissamut sakkussanik nutaanik peqalernissaat.

Erseqqissarneqassaaq piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsimmi atuuttumi aalajangersakkat amerlanersaat uani siunnersummi allanngortinnagit ingerlateqqitaammata. Nutarterinissamik aamma inatsisitigut nalilersuinissamik, aaqqissuinissamik kiisalu Inatsisartut inatsisaata ataqtigiinnerusup, Kalaallit Nunaanni piniarnermut aallaaniarnermullu pingaarnertut toqqammavinnik aalajangersasut, qularnaarnissaanik siunertaqluni siunnersummi aalajangersakkat nutaat piviusunngortinneqassapput.

Taamaalilluni Inatsisissatut siunnersuut innuttaasunut oqartussanullu ullutsinnut naleqqunnerusunik paasiuminarnerusunillu maleruagassanik pilersitsinissamik kissaateqarnertut kiisalu piniarnermut aallaaniarnermullu inatsimmi atuuttumi amigaatit pissusissamisuunngitsullu iluarsineqarnissaannut kissaateqarnertut siunnersuut isigineqassaaq.

2. Siunnersuutip imarisai pingaarerit

2.1. Aallaaniarnermut allagartamut 15-inik ukioqalereersimanissamik piumasaqaat

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartartaarnissamut piumasaqaatitut ukiutigut piumasaqaat minnerpaamik 15-inik ukioqarnissaq siunnersummi eqqunneqarpoq. Utoqqaassutsimut piumasaqaat aamma immikkoortoq 2.2.-mut ataneqarpoq piniagassat killilersukkanut akuersissummik tunineqarsinnaanermut ukiunut taaneqartunut piumasaqaammut. Sunngiffimmi piniarsinnaanermut allagartamik pissarsisinnaanermut minnerpaamik aqqaneq-marlunnik ukioqalereersimanissamik piumasaqaat attatiinnarneqarpoq.

2.2. Piniagassat killilersukkanut akuersissuteqarnissamut utoqqaassutsimut minnerpaamik ukioqarnissamik piumasaqaat

Piniagassat killilersukkanut akuersissutinik suliarinnittarnerup agguassisarnerullu assigiissaarnissaannut atatillugu piniagassanut killilersukkanut akuersissutinut tamanut minnerpaamik 15-inik ukioqalereersimanissaq atuutilersinneqarpoq. Manna tikillugu tuttunik nujuartanik umimmannillu aallaaniarnermut akuersissuteqarnissamut minnerpaamik ukioqalereersimanissamik piumasaqaammi 16-inik ukioqarnissaq piumasaqaataanikuovoq, siunnersummili piniagassat killilersukkanut tamanut aallaaniartarneq aalajangersimasunik ukioqalereernissamik piumasaqaat taamaaqataanik 15-inik ukioqalereersimanissamut inissinneqarpoq.

2.3. Akiliisitsilluni piniariartitsisartunik akuersisarneq aamma angallassisartunik akuersisarneq

Akiliisitsilluni piniariartitsisartunik akuerisaasunngortitsisarnermi maleruagassanik aamma akiliisitsilluni piniariartitsinermi angallassisartunik akuersisarnermut maleruagassanik aalajangersaanissamut tunngaviusussamik pilersitsisoqarpoq. Piniarnermik aallaaniarnermillu inuussutissarsiornermi ilaatigut aningasaqarnikkut suliffissaqartitsiniarnikkullu pissutsit pingartinneqassapput.

2.4. Uumasunik ajornartorsiutaasunik illersuineq isumaginninnerlu

Uumasunik ajornartorsiutaasunik isumaginninnermut atatillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut tunngavissaannik pilersitsisoqarpoq. “Uumasut ajornartorsiutaasut” pingarnertut pineqarput uumasut kiisortut ajornartorsiutaasut, qimaatinniarneqarluarlutik inoqarfinnut pisartut inunnut, uumasuutinut pigisanullu ulorianartorsiortitsinnaasut. Taassuma saniatigut pineqarput uumasut kiisortut uumasoqatigiinnut nujuartanut neqissaqarniermut pingaaruteqartunut upernarsarneqarsinnaasumik ulorianartorsiortitsisut.

2.5. Uumasunik pissatanik aamma piffissap piniarsinnaatitaaffiup avataani pissatanik passussineq

Inuk uumasumik allap pissataanik sulilu uumasumik takunnittoq, uumasumik toqtsinissamut pisussaaffilerneqarpoq. Uumasumik pissanneqarsimasumik piniarnissamut piffissaliussap avataani takunnittoqarpat, sapinngisamik uumasup toqunneqarnissaa suli piumasaqaataavoq. Pisuni taamatut ittuni uumasoq tamaat Namminersorlutik Oqartussat pissavaat, tassanilu

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup aalajangissavaa uumasoq tamaat taassumaluunniit ilaa qanoq pineqassanersoq.

2.6. Piniarermik aallaaniarnermillu nakkutilliineq sunniuteqarluartoq

Siunnersuut aqqutigalugu siunertarineqartoq tassaavoq, piniarneq aallaaniarnerlu unioqqutitsisumik, nalunaaruteqarfiunngitsumik imaluunniit pissusissamisuunngitsumik ingerlanneqarnersoq pillugu nakkutilliinermi, sapinngisamik pitsaanerpaanik atortunik nakkutilliinermut oqartussaasup peqartilernissaa, matumani inuit pigisaanut illunut isersinnaanermut aamma angallatinik nakkutilliisummik ikkussuisinnaanermut tunngasut ilanngullugit.

2.7. Allaffissornikkut akiligassiissutinik tunniussisarneq

Allaffissornikkut pillamik akiligassiisarnissamut arsaarinninnissamullu periarfissaq atuutilersinneqarpoq, tassunga ilanngullugu nalilinnik arsaarinninneq. Inatsisartut inatsisaata susassaqarfiini tamani periarfissaq siunnersuut atorlugu atuutilersinneqarpoq, taamaalluni inatsisartut inatsisaanni nalunaartussaaneq tunisisinnaanerlu pillugit maleruagassat unioqqutinneqarnerat tunuliaqtaralugu akiligassiissutit imaluunniit arsaarinninnerit allaffissornikkut akuersissutigineqarsinnaassalluni.

3. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunissai

Maannakkut pisussaaffiusut siunnersuut aqqutigalugu ukununnga atassuteqartut ingerlateqqinneqarput:

Pikkorissartitsinerit ukununnga tunngasut akiliisitsilluni aallaaniartitsineq, arfanniarnermi qamutilinnut qaartartortallit passunnissaannut, piniarneq pillugu qarasaasiatigut toqqorsivimmik aqtsineq, nannut amiinik assartuinermut aningaasartuutit, arfermik toqungasumik kalinneq il.il. kiisalu ingerlatsineq allaffissornerlu pillugit pikkorissarnerit.

Inatsimmi atuuttumi pisussaaffiit allaqqasut ingerlateqqinnissaannut atatillugu pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat ullumikkut pissutsinut sanilliullugit, amerlinissaat naatsorsuutigineqanngilaq.

Taamatuttaaq allaffissornikkut akiligassanik tunniussisarnissamut periarfissaq, pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit amerlanerusunik kingunerisassanik pilersitsissasoq naatsorsuutigineqanngilaq, soorluttaaq periarfissaq politiinut nalunaarutiginninnermut tunngatillugu isumalluutinik amerlanerusunik piumasqaatitaqassasoq naatsorsuutigineqanngitsoq.

Taamaattoq Inatsisartut inatsisaat suliassaqarfinti marluusuni aalajangersakkanik ilaqrpoq, pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassanik ilaqraratarsinnaasunik. Suliassaqarfiiit marluk siunnersummi pineqarput, taakkununngalu maleruagassanik amerlanerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput:

1. § 19 aallaaniarsinnaanermut misilitsinnerup pilersinnissaanut tunngasoq.
2. § 24, imm. 5, eqqiluisaardeq pillugu pikkorissarnissaq pillugu piumasaqaatip atuutilernissaanut tunngasoq.

Periarfissanut marluusunut tunngatillugu pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai pillugit apeqquaalluinnaqqissaassaaq, siunissami aallaaniarsinnaanermut misilitsinnermik pilersitsinissamut aamma suliffeqarfinnut, paaqqinnittarfinnut neriniartarfinnulluunniit tunisisinnaassagaanni eqqiluisaarnissaq pillugu pikkorissarnermut peqataanissaq pillugu piumasaqaatinik aalajangersaanissamut iluseq aalajangersimasoq qanoq ittoq pilersinneqassanersoq Naalakkersuisut kissaatigineraat.

Aallaaniarsinnaanermut misilitsittarnerup pilersinnissaanut tunngavissaq § 19-imiittooq, 1999-imi Inatsisartut inatsisaat aqqutigalugu atuuttunngortinneqaqqaartoq, atorneqassasoq aalajangiunneqarpat pikkorissarnernik aamma aallaaniarsinnaanermut misilitsinnermik il.il. pilersitsinermut ingerlatsinermullu aningaasartuutinik tamanna malitseqarsinnaavoq. Iluseq aalajangersimasoq siuliini taaneqartoq toqqarneqartoq, aallaaniarsinnaanermut misilitsinnermik pilersitsinermut ingerlatsinermullu aningaasartuutit qanoq annertutigisumik pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassaannut apeqquaalluinnaassaaq. Aallaaniarsinnaanermut misilitsinnermут akiliuteqartitsisarnissamut Naalakkersuisut aammattaaq periarfissinneqassapput, tamakkiusuusumik ilaannakuusumilluunniit aallaaniarniarsinnaanermut misilitsittarnerup pilersinneqartunut ingerlanneranullu pisortat aningaasartuutaannut matussusiisinnaanissamut. Taamatuttaaq aningaasartuutit tamakkerlugit pisortanit akilerneqarnissaat Naalakkersuisut toqqarsinnaavaat. Kiisalu aallaaniarsinnaanermut misilitsittarnermik atuutilersitsineq, Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu allaffissornikkut kinguneqaateqarsinnaavoq. Iluserli aalajangersimasoq toqqaasoqartinnagu, kinguneqaatissat qanoq annertutiginissaat missingorsorneqarsinnaanngillat.

Suliffeqarfinnut, paaqqinnittarfinnut neriniartarfinnullu toqqaannartumik tunisisinnaassagaanni, eqqiluisaardeq pillugu pikkorissarnermut peqataanissamik piumasaqaammut piginnaatitsissut, siunnersuummi § 24, imm. 5-i, atorneqarnissaat aalajangiunneqassappat, inuussutissarsiuqgalugu piniartunut pikkorissartitsineq pilersinneqartariaqassaaq. Eqqiluisaardeq pillugu pikkorissarnermut tunngatillugu akiliutissap akiligassangortinnissaanut periarfissiissut ilanngunneqanngilaq, tamatuma kingunerisaanik pikkorissartitsisarnissat pilersinnissaannut ingerlanneqartarnissaannullu aningaasartuutit tamakkerlugit kiisalu aningaasartutit allat attuumassuteqartut pisortanit akilerneqartarnissaat naatsorsuutigisariaqarpoq. Siuliini taaneqareersutut, pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai eqqarsaatigalugit, eqqiluisaardeq pillugu pikkorissarnermut aalajangersakkanik atulerneqartussanik atuutilersitissanersut aamma sunik qanorlu Naalakkersuisut toqqaanissaat apeqquaalluinnaassaaq.

Ataatsumut isigalugu taamaalilluni siunnersuut pisortanut allaffissornikkut imaluunniit toqqaannartunik aningaasaqarnikkut kingunerisassaani sunniuteqassanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattoq pisortanut kinguneqaataasinnaasunut tunngatillugu maleruagassanik atuutilersitsisinnaanermut siunnersuut Naalakkersuisunut periarfissiivoq. Kingunerisassalli taakku aalajangersaganngorumaartussat ilisimaneqalereersimatinnagit nassuiardeqarsinnaanngillat.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Nalunaarusiat il.il. ingerlanneqareersut saniatigut siunnersuutip inuussutissarsiummut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqaatinik allanik pilersitsinissa naatsorsuutigineqanngilaq.

Aallaaniarsinnaanermut misilitsisisarnissap pilersinnissaanut siunnersuutip § 19-iani periarfissiissutaasoq atorneqarnissa aalajangiunneqassappat, aallaaniarsinnaanermut misilitsinerup ingerlanneqarneranut atatillugu akiliummum, inuussutissarsiutigalugu piniartut aningaasartuuteqartalernerannik kinguneqarsinnaavoq. Akiliutissap qanoq annertugisinissa maanna oqaatigineqarsinnaanngikkallarpoq, tassa Naalakkersuisut aalajangersakkanut kissaataat apeqqutaasussaammata. Taamaattoq piniartut annikitsumik ataasiartumik aningaasartuuteqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

Suliffeqarfinnut il.il. tunisisinnaaniaraanni, eqqiluisaardeq pillugu pikkorissarnerit ingerlannissaannut siunnersuutip § 24, imm. 5-ianittooq periarfissiissutaasoq atorneqassappat oqaatigineqassaaq, pingarnertut tunisassiortut eqqiluisaardeq pillugu pikkorissarnermut peqataanerannut atatillugu atuisut akiliuteqarnissaat piumasarineqartanngimmat kisiannili pikkorissarnermut peqataanermut nukimmik, matumani piffissamik, inuussutissarsiutigalugu piniartut atuisariaqarnissaat naatsorsuutigisariaqarpoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut kingunissai

Siunnersuutip avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut toqqaannartumik kinguneqarnissa naatsorsuutigineqanngilaq. Eqqiluisaardeq pillugu pikkorissarnerup piumasaqaataanissa pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut periarfissaq Naalakkersuisut atussallugu toqqassappassuk, tamanna inuit peqqissusaannut pitsaasumik kinguneqarsinnaavoq.

6. Innuttaasunut kingunissai

Siunnersuut innuttaasunut toqqaannartumik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq.

Aallaaniarsinnaanermut misilitsittarnissaq pillugu maleruagassat aalajangersarnissaannut siunnersuutip § 19-iani tunngavissiissutaasoq atorneqassappat, tamanna innuttaasut

piareersimanissaannik misilitsinnissaannullu kiisalu tassunga atatillugu akiliutissamut akiliuteqarnissaannik kinguneqarsinnaavoq. Akitsuutaaratarsinnaasoq innuttaasunut ataasiartumik aningaasartuutaasinnaasoq naatsorsuutigineqassaaq.

7. Kingunissat allat annertuut

Siunnersuut annertuunik allanik kinguneqaateqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq.

Siunnersummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Kalaallit Nunaata nunakkut aalisarnikkullu oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aamma inuussutissarsiutiginagu piniarnermik aallaaniarnermillu ingerlatsinermi Inatsisartut inatsisaat atuuppoq. Matuma kingorna Kalaallit Nunaanni piniarnernut aallaaniarnernullu suugaluartunut tamanut, sunngiffimmi piniarneq aallaaniarnerlu imaluunniit ilisimatusarneq, misileraaneq aamma misissuineq ilinniarnerlu kiisalu iluanaarniutigalugu piniarneq aallaaniarnerlu suugaluartulluunniit, ilanngunneqarsimasunut Inatsisartut inatsisaat atuuppoq.

Inatsisartut inatsisaata oqaasertalerneqarneranut tunngatillugu Kalaallit Nunaata nunamut aalisarnermullu oqartussaaffia tassaavoq, Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaat pillugu nalunaarummi kiisalu Kalaallit Nunaata imartap oqartussaaffigisaata killinga pillugu peqqussummi aalajangersarneqartoq naapertorlugit sumiifik. Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiata annertussusia matuma kingorna Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffia pillugu nalunaarut nr. 1020, 20. oktobari 2001-meersoq naapertorlugu aalajangersarneqarpoq. Imartap killilerneranik suliassaq suli tiguneqarnikuunngilaq, taamaalillunilu Danmarkimi inatsisit naapertorlugit aalajangersarneqarluni. Nalunaarut atuutilersinneqarpoq Inatsit nr. 441, 22. Maaji 1996-meersoq naapertorlugu, Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffia pillugu, Kalaallit Nunaanni atuutilertinneqartoq peqqussut nr. 1005, 15. oktober 2004-meersoq naapertorlugu.

§ 2-mut

Aalajangersakkami imm. 1-6-imi allaaserineqartutut anguniakkanut naleqqiullugu inatsisartut inatsisaani aalajangersakkanit allanit aqunneqassasut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Tamanna isumaqarpoq inatsisip pingaarnertut siunertaa inatsisartut inatsisaani aqutsinermi eqqarsaatigisanut ilaasinnaasut. Allattukkat tulleriaarneqanngillat eqqarsaatigineqartussallu assigiinngitsut pingaarnersiorneqarnerat suliaq pineqartoq apeqqutaatillugu allanngorarsinnaalluni.

Imm. 1-imut

Nr. 1

Pisuussutit piujuartinnissaat piaqqioqqissinnaanissaallu, matumani piniarnerup aallaaniarnerullu pinngortitap ataqtatigiinneranut sunniutai ilanngullugit, nungusaataanngitsumiinnissaat anguniarneqassaaq. Piniakkanik pisaqarpallaartarnerup akiorniarnissaa killilersimaarnissaalu, piniarnermut aallaaniarnermullu maleruagassiornermi equmaffigineqassasut aalajangersakkap uuma aalajangersarpaa. Tamanna assersuutigalugu uumasorsiuut innersuussinerannik aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, piniartut ilisimasaannik, najukkami ilisimasanik atuisullu ilisimasaannik ilanngussinikkut anguniarneqarsinnaavoq.

Nr. 2

Uumasorsiuut nalinginnaasumik siunnersuinerannut naapertuuttumik pisariitsumik aamma ukiup qanoq ilinera najoqqutaralugu pitsaanerpaamik atuineq tassaassaaq, uumasut ataasiakkaat pilligit aqutsineq uumasorsiuut siunnersuinerisigut qulakkeerneqassasoq taamaalilluni uumasoqatigiit pitsaanerpaamik piaqqioqqissinnaassasut, illersorneqarsinnaasumik nungusaataanngitsumik atorluaanermut iluaqutaasumik. Assersuutigalugu timmissat mannissarfingineqassangillat, naammaginartumik piaqqiortoqarnissaanik akornutaasumik. Taamatuttaaq arferit miluumasullu allat piaraallit pisareequsaanngillat. Taassuma saniatigut uumasut piaqqiorneranni najugaannilu killiffinnut attuumassuteqartunut naapertuuttumik piffissat eqqisisimatisiffiusussat aalajangersaaffigineqassapput. Piniartut atuisullu ilisimasaat piniakkanik killilersukkanik ukiullu qanoq ilinera najoqqutaralugu pitsaanerpaanik atuiniarluni nalilersuinissamut sapinngisamik pisariaqartitsisoqarnera naapertorlugu ilaatinneqartassapput. Tamatuma malitsigaa aqutsinermik suliaqartut takussutissianik suliaqarsinnaapput, tassaakkajullunilu piniartut atuisullu peqatigiiffii susassaqartut suleqatigalugit imaluunniit najukkami peqatigiiffiit susassaqartut peqataatinnerisigut uumasunillu pitsaanerpaamik atuinissamik nalilersuinissamut paasissutissat taakku ilanngunnerisigut.

Nr. 3

Inuaqatigiinnut, piniarnermik inuussutissarsiortunut, tunisassiortunut inuussutissarsiortunullu allanut taakkununnga attuumassuteqartunut aningaasaqarnikkut suliffissaqartitsiniarnikkullu mianerisassat inatsimmi aalajangersarneqarpoq. Tassani eqqarsaatigineqarpoq, soqutigisat assigiinngiiaartorpassuit aamma piniarnermit aallaaniarnermiillu mianerisassat sunnerneqartartut aqutseqataasullu sapinngisamik piniarnermik aallaaniarnermillu maleruagassiornermi isiginiarneqassasut. Sumiiffiit ilaanni inuussutissarsiutit ikittunnguit taanna ilagaat innuttaasunut suliassaqartitsisinnaasoq ilaqtariinnullu nerisassanik aamma piniariarnerni aallaaniarnernilu atortussanik pissarsiniartarnerannut aallaaviusartoq.

Piniarneq aallaarniarnerlu aqqutigalugit piniartut ataasiakkaat inuussutissarsiornissaminut periarfissaqarnissaat saniatigut, inuussutissarsiutit attuumassuteqartut soorlu tunisassiorfiit

aamma piniarnerup aallaaniarnerullu ingerlatsivigneranut ilanngullugit naatsorsuutigineqartariaqarput, taamaalilluni piniarneq aallaaniarnerlu maleruagassiorfigineqaleraangat, inuussutissarsiuutinut taakkununnga sunniutit aamma ilanngullugit isigniarneqarsinnaammata. Aqutsineq taamaalilluni imatut ingerlanneqassaaq, inuttut atukkatigut aningasaqaarnikkullu pissarsiat qulakkeerneqarlutik, kisiannili nr. 1 aamma 2-mi piumasaqaatit mianeralugit.

Nr. 4-mut

Inuussutissarsiornikkut soqutigisaqaqatigiit allat mianerineqarnissaat pingaartinneqassaaq. Inuussutissarsiornikkut soqutigisaqaqatigiit allat mianerineqartussat tassaapput, assersuutigalugu takornariaqartitsisartut unnuisarfinnik nerisarfinnillu suliffeqarfiutillit, suliffeqarfiit angallassisartut aamma akiliisitsilluni tammajuitsussarsiniarlunilu aallaaniartitsisartut imaluunniit uumasunik takusaqarumasunik angallassisartut. Matumani piniagassat piniarneqarsinnaasut amerlassusiannut tunngatillugu illorsorneqarsinnaasumik nungusaataanngitsumik atorluaaneq atuinerlu pingaarutilerujussuupput. Pingaartumik pisassiissutit aamma piniagassat killilersukkat, pisarineqarsinnaasunik, pisaqarnissamut akuersissutit aamma pisat amerlassusiisa akornanni oqimaaqatigiittoqarnissaanik pilersitsinissaq aamma piniagassat killilersukkat piaqqioqqinnernermikkut illorsorneqartumiinnissaat aalajangersakkap qulakkiissavaa. Mianerisassat arlallit tassunga ilanngunneqassapput, ilaatigut inuiaqatigiit aningaasatigut iluanaaruteqarnissamik pisariaqartitsinerat, inuiaqatigiinnut suliffissaqartitsineq aamma piniarneq aallaaniarnerlu kiisalu takornariartitsineq assigisaallu aqqutigalugit inuiaqatigiit imminnut pilersorsinnaanerat.

Nr. 5

Aalajangersakkami innuttaasunut sukisaarsarfeqarnikkut kulturikkullu pisariaqartitat inatsisartut inatsisaata aqtsinerni pingaartinneqassasut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Piniarneq aallaaniarnerlu Kalaallit Nunaata kulturikkut kingornussaasa ilagilliunnarpaa, innuttaasut amerlanerpaasa peroriartornermi qanilluinnartumik attuumassuseqarfigisaat. Taamaalilluni piniarnermik aallaaniarnermillu ingerlataqarnermut tunngatillugu innuttaasut sunngiffimminni kulturikkullu pisariaqartitaat aamma isigniarneqassapput. Kulturikkut pisariaqartitani pingarnertut piniarneq ileqqutoqqat malillugit atortunik atuiffiusoq immikkut isigniarneqassaaq, soorlu qaannat, unaat, qimusserneq il. il.

Nr. 6

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq nunat marluk nunap immikkoortuinut aamma nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutit konventionillu inatsisartut inatsisaanik aqtsinermi pingaartinneqassasut. Kalaallit Nunaat nunat tamalaat akornanni suleqatigiiffinni arlaqartuni peqataavoq nunanullu allanut imaanut sinerialinnut ilaatigut atlantikup imartaata avannaaniittunut illugiilluni isumaqatigiissuteqartarluni, matumani ilaallutik ilaatigut Atlantikup Avannaani Uumasut Miluumasut Imarmiut Pillugit Ataatsimiititaliaq

(NAMMCO), Qilalukkat qaqortat qernertallu pillugit ataatsimut kommissioni (JCNB), Nannut pillugit ataatsimut kommissioni (JCPB), Naalagaaffiillu sinerallit nanoqarfiusut (PBRs), Nunat tamalaat Arfanniarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuat (IWC), Washingtonimi Isumaqatigiissut (CITES) kiisalu EU aamma Naalagaaffiit Peqatigiiifiat (FN). Tassunga ilanngullugu nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutit arlalissuit Kalaallit Nunaata atortussanngortinnikuuvai, taakkulu malillugit piniarneq pillugu aqtsineq Kalaallit Nunaata ingerlattassavaa.

Imm. 2-mut

Piniarnermut aallaaniarnermullu tunngasunik ingerlatsinermut atatillugu piniartut atuisullu ilisimasaannik ilanggussisarnissaq pingaartinneqassaaq. Aalisarnermi periutsit assigalugit nunami namminermi nunanilu tamalaani illersorneqarsinnaasumik atorluaanissaq pillugu pingaarnertut tunngavissaatitaasut, inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut iluanaarutaat aamma inuussutissarsiutigalugu sunngiffimmilu atuinerup akornanni piissusissamisoortumik agguataarineq mianeralugit tamanna pisinnaavoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut tunngavissippai, assersuutigalugu Inatsisartut inatsisaannik aqtsinermut atatillugu piniartut atuisullu ilisimasaannik ilanggussisarnissaq pillugu nalunaarummi ersarinnerusunik maleruagassianik aalajangersaasinnaanermik, tak. imm. 2. Assersuutigalugu Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit imaluunniit piniartut atuisullu ilisimasaannik katersineq, atuineq aqtsinerlu pillugit taanna nalunaarutaasinnaavoq.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Nr. 1

Inatsisartut inatsisaanni ingerlatsinermut oqaasertaliunneqartumi pineqarput, suliassat Namminersorlutik Oqartussat nammineerlutik isumagisassaat aamma suliassat Namminersorlutik Oqartussat kommuninut suliassat agguannikuusaat. Taakku ilaatigut tassaapput suliassanik isumaginninnerit piniarnermut allagartanik akuersissutinillu tunniussinernut tunngasut, pisassiissutit agguarneri akuersissutinillu amerlanernit qinnuteqartoqarsimatillugu makitsinerit kiisalu pisanik nalunaarutinik katersuinerit suliassartaat aamma assersuutigalugu uumasunit misiligutit il.il. taakkulu Pinngortitaleriffimmut nassiunneri.

Nr. 2

Namminersornerullutik Oqartussat Qinikkatut Pisortanillu Toqqakkatut suliaqarneq pillugu nalunaarutaat nr. 5, 15. marts 1994-imeersoq naapertorlugu toqqakkatut inuiaqatigiinni suliassaqartitaaneq oqaasertaliunneqarpoq. Nalunaarutip § 1-iani aalajangersarneqarpoq, toqqakkatut inuiaqatigiinni suliassaqartitaaneq tassaasoq, imaattutut atuuffimmik isumaginninneq:

- 1) Inatsisartuni ilaasortaq
- 2) kommunalbestyrelsimi ilaasortaq, nunaqarfinnut aqutsisuni ilaasortaq kiisalu kommunalbestyrelsimi ilaasortat ataatsimiititalian kommunalbestyrelsip aamma nunaqarfinni aqutsisut invertitaani ilaasortat,
- 3) najukkami eqqartuussisoq,
- 4) eqqartuusseqataasartoq,
- 5) illersuisoq kiisalu
- 6) atuuffit allat, pineqartup inuup inatsisit malillugit isumagissallugit pisussaaffeqarfigisai.

Nr. 3

Inuup piniarnermut aallaaniarnermullu peqataasunut ilaanikuuneranut oqaasertaliussap piumasaraa, inuk taanna aallussisumik iliuuseqassasoq tamanna naalinnerusinnaavoq toqtsinerullunilu, tassa imaappoq inuk pineqartoq aallaat imaluunniit piniutit allat atorlugit uumasumik nikeriarsinnaajunnaartitsineq, ikiliissaaq imaluunniit toqtsissaqaq. Nalinginnaasumik pineqartoq tassaavoq, inuup pineqartup uumasup mattaa amialuunniit puttussivigissavaa, annaannginnissaa toqunnissaaluunniit siunertaralugu. Kisianni pisut aamma imaassinnaapput, assersuutigalugu inuk timmissanik qalut atorlugit piniartoq imaluunniit inuk pullatit imalluunniit qassutit atorlugit piniagassamik pisaqartoq. Paarlattuanik inuk taamaallaat angallammik nunakkoorummilluunniit ingerlatsisuusoq ilaatinneqassanngilaq.

Nr. 4-mut

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu nassuaataa tassaavoq, piniarneq aallaaniarnerlu pisanik iluitsunik ilaanilluunniit tunisaqarnissamik siunertaqarluni ingerlanneqartoq. Ilaqtariinnut il.il. nerisassanik imaluunniit peqqumaatissanik imminut pilersornissamut ilaasinnaapput nalinginnaasumik pisarineqartut aamma ilaat. Illuatungaatigut piumasqaatit arllit, § 7-imil allanneqartut, inuussutissarsiutigalugu piniarnermi aallaaniarnermilu equuutsinneqartussaapput illuatungaatigullu piniagassat immikkullarissunik amerlanerusunillu killilersukkanik pisaqarnissamut pisinnaatitaaffit ilaat annertusisat tunniunneqarlutik.

Nr. 5

Piniutit atortullu tassaapput, piniutit atortullu pisariaqartut akuerisaasullu, uumasunik aalajangersimasunik pisaqarniarneq toqtsiniarnerlu siunertaralugit piniarnermut aallaaniarnermullu atorneqartussat. Ilaatigut tassaasinnaapput aallaasit, pisissit, qalut, qassutit, unaaq, pullatit, uillinermi, pilannermi, aattoreernermi agguinermilu sakkut, kiisalu atortut uumasunik taakkuluunniit ilaannik aalaakkiinissamut, immikkoortitsinissanut assartuinissanullu atortut assigisaaluunniit.

Nr. 6.

Angallatip imaluunniit nunakkoorutip nassuaataa tassaavoq, sunaluunniit imaatigut, nunakkut silaannakkulluunniit assartuut piniarnermut, aallaaniarnermut aalisarnermullu

atatillugu imaluunniit piniariarfissamukarnermi piniariarfissameereernermlu assartuutitut atorneqartoq. Tassa imaappoq, assersuutigalugu umiatsiaaraq takissusaa tamakkerlugu 6 meteriusoq taassuminnga naannerusumik, piniarnermut aallaaniarnermullu atugassaavoq imaluunniit angallatit anginerusut assersuutigalugu arfanniarnermut atugassaallutik. Assersuutigalugu tassaapput aamma timmisartut, qulimiguullit, nunakkoorutit assakaasullit, biilit, biilit assartuutit, biilit usisaatillit, ATV-t, qamuteralaat aamma qimussit.

Nr. 7

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqarnermut nassuaataa tassaavoq, ukiup ullorsiutaani qaammatinit arfinilinnit sivisunerusumik Kalaallit Nunaanniissimaqanni, Kalaallit Nunaannut akileraartussaatitaalluni kiisalu Kalaallit Nunaanni inuit allattorsimaffiani aalajangersimasumik najugaqartutut nalunaarsorsimanissaq. Qaammatinik arfinilinnit sivisunerusumik piffissami 1. januarimiit 31. december ilanngullugu, nunamiinnissamik piumasaqqaat eqquutsinnejarsimassaaq. Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqaraanni Kalaallit Nunaannut akileraartussaatitaasoqartarpoq, tassa imaappoq, Kalaallit Nunaanni najugaqarluni inuit allattorsimaffianut nalunaarsorneqarsimaneq.

Nr. 8

Aqutsineq nassuiardeqarpoq, piniakkanik killilersukkanik aamma killilersugaanngitsunik piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussanit kommuninillu aalajangiisoqartillugu pingaarnertigut aqutsineq. Tamatuma assersuutigalugu kingunerivaa, Namminersorlutik Oqartussanit uumasorsiuunit allaniillu siunnersuinermut naapertuuttumik pisassiissutit il.il. nunalluunniit ilaani aalajangersimasumi aqutsiveqarfimmiluunniit pisassiissutaasunik aalajangersarnejarsimasunik kommuuni ingerlatsissasoq.

Nr. 9

Sunngiffimmi piniarnermut aallaaniarnermullu nassuaattassaavoq, nammieq atugassanik pisat atorneqarnissaat siunertaralugu ingerlannejartoq piniarneq aallaaniarnerlu. Taamaattoq uumasut aalajangersimasut ilaat mininneqarsinnaapput, tassa sunngiffimmi pinialuttartut pisaat, ersarinnerusumik nalunaarsukkat ilaat ilanngunnagut, tunineqarsinnaallutik.

Nr. 10

Ataatsimoorluni piniarnermut nassuaataatassaavoq, piniartunik arlaqartunik akuuffiusoq tessani akuersissut ataaseq imaluunniit immikkut inummut akuersissut atorlugu piniarneq aallaaniarnerlu. Assersuutigalugu umiatsiaaqqaat arlallit angallatillu mikisut piniagassanik killilersukkanik pisaqaqataasinjaapput kisiannili aamma piniartut qimusserut arlaliusinnaapput ataatsimoorlutik nannunniartut. Ataatsimoorluni piniarnermi minnerpaaffinnik piumasaqqaateqarnermut ersarinnerusunik maleruagassat aalajangersarnejassapput, matumani pingaartumik assersuutigalugu arfanniarnermi angallatit angissusiinut amerlassusiinullu tunngasut ilanngulligit.

Nr. 11

Akuersissummut akuersissuteqarnermullu nassuaatittassaavoq, uumasoqatigiit ataatsit piniarnissaannut aallaaniarnissaannullu pisinnaatitaaneq, inummut angallammulluunniit Naalakkersuisut nalunaarfisinnasaat. Akuersissummi aamma uumasut qassit nunallu immikkoortua, akuersissutip akuersissuteqarnerullu atuuffigisaa, nalunaarneqarsinnaapput. Akuersissut pisassiissutinit imatut allaassutigaa, akuersissut uumasunik pisassiiffiusartunik aalajangersimasunik pisaqarsinnaanermik pilersitsisarmat, paarlattuanilli pisassiissutit aalajangertarpaat, nunap ilaani sumiiffimmi aalajangersimasumi qanoq amerlatigisut pisarineqarsinnaanersut.

Nr. 12

Pingaarnertut tunisassiortumut nassuaataa tassaavoq, inuk kinaluunniit inuussutissarsiutigalugu piniartuusinnaasoq pingaarnertut tunisassiornermik isumaginnittooq, tassa imaappoq, piniarnikkut aamma aallaaniarnikkut uumasunit nujuartanit tunisassiat assersuutigalugu nunami imaanolu uumasut miluumasut, timmissat aamma manniit. Tunisassiat taakku assersuutigalugu pisanit nutaanit tunisassiat inunnit nerineqartussatut eqqarsaatigisat, taakku arlaatigut sunnerneqarnissaat sioqqullugu.

Nr. 13

Uumasunik ajornartorsiutaasunik oqartarneq tassaavoq uumasoq kiisortoq, nanuugajuppoq, qimaasaaraluarlugu sumiiffinnut najugaqarfiusunut uteqqiasartoq aamma inunnut pigisanullu aningaasaqarnikkut pingaarteqarsinnaasunut ulorianartorsiortitsisinnaasoq. Matumani aamma pineqarsinnaapput amaqput teriannialluunniit perlerornermik nappaatillit. Ulorianartorsiuiteq pisinnaavoq, nanoq inunnut saassussilfersutut nalinerneqarpat. Aamma uumasoq kiisortoq pineqarsinnaavoq, uumasuutinik saassussisoq imaluunniit pigisanik aseruisoq.

Uumasut kiisortut uumasoqatigiinnut nujuartanut neqissaqarniarnermut iluaqtigineqartunut uppernarsarneqarsinnaasumik ulorianartorsiortitsisut aammattaaq pineqarsinnaapput. Uumasoqatigiit nujuartat uumasunit kiisortunit ajoquserneqarsimanerannut uppernarsaat tassaasinnaavoq kisitsinermiit kisitsisit siornatigut assersuutigalugu Pinngortitaleriffimmiit saqqummiunneqarnikut kisitsinermiit nutaanerusumiit kisitsisinut sanilliullugit, uumasoqatigiit nujuartat pineqartut ikilisimanerannik uppernarsaasut. Aammattaaq inuussitissarsiutigalugu piniartut apersorneqarnerisa inernerit uppernarsaataasinjaapput, imaluunniit innuttaasut allat sumiiffimmi uumasoqatigiit nujuartat pillugit ilisimasallit, ukiuni arlaqartuni piniarfimmi pineqartumi takunnittarsimasut uumasoqatigiillu ajoquersimanerat pillugu uppernarsaasut.

Piniartut ilisimasaat aaqqissuulluakkamik allatorneqartut aammattaaq uppernarsaatit isigineqarsinnaapput. Uumasoqatigiit nujuartat ajoquserneqarnissamut uppernarsarneqartumik ulorianartorsiorterat aammattaaq tassaasinnaavoq aalajangersimasunik takunnittoqarsimasoq uumasoqatigiit nujuartat uumasunit kiisortunit ajoquserneqangaatsiarsimanerannik,

imaluunniit allatigut misissuinermik tunngaveqartumik, assersuutigalugu aqutsinermik suliaqartuniit imaluunniit Pinngortitaleriffimmuit suliarineqartumik, uumasut kiisortut uumasoqatigiinnut nujuartanut ajoqsiisinnaanerannik uppernarsaasumik.

§ 4-mut

Imm. 1-imut

Inatsisartut inatsisaata aalajangersagartaanik equuutsitsisoqarnersoq Naalakkersuisut nakkutiginnittuunerat aalajangersakkap erseqqissaaffigaa, matumanit nakkutilliinermut ingerlanneqavissumut tunngatillugu aamma nalinginnaasumik oqartussaasut pisinnaatitaanerannut tunngatillugu tamanna atuuppoq.

Imm. 2-mut

Allaffissornikkut ingerlatsiviup akuersissutinik atulersitsinermik isumaginninnissamut kommunini ingerlatsivinnik peqqusinissamut aalajangersagaq Naalakkersuisunut tunngavissiivoq. Taamaalilluni inatsisartut inatsisaata akisussaaffigisaanut allanut tunngasut aalajangiiffiginissaanut pisinnaatitaaffik kommunini oqartussaasunut tunniunneqarnissaannut maleruagassanik Naalakkersuisut siunissami ungasinnerusumi aalajangersimasunik atuutilersitsisisinnaasillugit pisinnaatitsineq annertusineqarpoq.

Naalakkersuisut communalbestyrelsinut avataanit suliassangortitsineranni aqutsinikkut aalajangikkanik ingerlatseqqiffiusinnaasutut Naalakkersuisut atuutissapput. Tamatum kingunerisaanik innuttaasut communalbestyrelsit aalajangigaat pillugit Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaalissapput.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq manna tikillugu suleriaatsimik ingerlatitseqqiineruvoq, taanna malillugu Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik, maanna "nakkutilliinermut oqartussatut" taaguuteqartut, kapitali 7 malillugu aalajangersakkat nakkutiginninnissamut nakkutilliinissallu Inatsisartut inatsisaatigut piumasarineqartoq isumagisarissagaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmeersuniunngitsoq allanik nakkutilliisutut oqartussanik toqqaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput. Inuttassaaleqineq pissutigalugu imaluunniit suliap kinguartinneqarsinnaannginera eqqarsaatigalugu nakkutilliilluni suliaqarnermi oqartussat allat ilangutsinnejarnissaat pisariaqalerpat atorneqarsinnaasutut aalajangersagaq ilaatigut eqqarsaatigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq, pisuni Danmark-imiaalagaaffimmi oqartussaasunik isumaqatiginninniareernerup kingorna pissusissamisoortumik isagineqartuni, illorsornissaqarfiup aalisarnermut nakkutilliissutaa (Issittumi sakkutut) imaluunniit politit nakkutilliinerup ingerlannissaanut ikorsiisinnaanerinut. Aalisarnermut piniarnermullu inatsisini suliassaqarfinnik arlaqartunik nakkutilliinermik misissuinermillu illorsornissaqarfiup aalisarnernik alapernaarsuisui ingerlatsisooreerput, taamaammat suleqatigiinnerup taassuma ingerlateqqinnissaa pissusissamisuussaaq. Politit aamma nakkutilliinerni annikinnerusuni ikorsiisinnaanerat eqqarsaatigineqarsinnaavoq, assersuutigalugu illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu, Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfiup piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisoqarfiginngisaani.

Kiisalu Atlantikup Avannaani Imarmiut Miluumasut pillugit Kommissionip (NAMMCO) nakkutilliisuunut Kalaallit Nunaanni nakkutilliinissamut akuersissuteqarnermut aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq, taakku isumaqatigiissummi maleruagassat eququutsinneqarnersut alaatsinaattarpaat. Alaatsinaattut oqartussaasutut pisinnaatitaaffeqanngillat amerlanertigullu Kalaallit Nunaanni oqartussaasunit tapersorsorneqartarlutik.

§ 6-imut

Imm. 1-imut

Piniarneq aallaaniarnerlu tassunga inunnit akuersissutilinnit taamaallaat ingerlanneqarsinnaasoq aalajangersakkap naqissuserpaa. Akuersissut inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartanngorlugu imaluunniit sunngiffimmi piniarnermut allagartanngorlugu tunniunneqartarpoq, taamaattorli akiliuteqarluni aallaaniarneq pillugu § 16 takuuk.

Imm. 2-mut

§ 4, imm. 2-mi taaneqartutut, akuersissutinik tunniussisarnermi allaffissornikkut ingerlatsinerup isumagineqarnissaanut akisussaaffik, communalbestyrelsinut Naalakkersuisut tunniussinnaavaat. Imm. 1-imi allanneqarsimasutut, akuersissutit inuussutissarsiutigalugu piniarnermut sunngiffimmilu piniarnermut allagartatut tunniunneqartarpuit.

§ 7-imut

Imm. 1-imut

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarsinnaanermullu akuersissut, inunnut 15-inik ukioqalereersimasunut inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartatut tunniunneqarsinnaavoq. Matuma saniatigut aalajangersakkamiittut nr. 1 - 5 naammassineqarsimassapput. Taamaalilluni inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik pissarsisinnaanermut piumasaqaatit sakkortusineqarput, tassa aalajangersimasunik ukioqarnissamut piumasaqaat 12-init 15-inut qaffanneqarmat.

Aalajangersimasunik ukioqarnissamut killiliussaq, piniagassat killilfersukkanut tamanut piniarnissamut akuersisummik pissarsinissamut ukiutigut minnerpaaffigisinnaasaanut naapertuuppoq, tak. siunnersummi §§ 13 aamma 14.

Nr. 1

Inuk Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqassaaq, tak. § 3, nr. 7.

Nr. 2

Inuk Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqassaaq ukiunilu kingullerni marlunni (qaammatit 24-t) Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimassalluni, inuup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqarneranit ullormiit naatsorsorlugu. Ukiunik marlunnik maleruagassap siunertaraa, piniarnermik aalisarnermillu inuussutissarsiutip ingerlannissaanut piumasaqaatinik inuup eqquutsitsinissaa pillugu aalajangiinermi tunngaviusut piumasaqaataasut attatiinnarnissaat aammalu aalajangiisarnerit oqilisarnissaat. Matuma kingorna ukiunik marlunnik maleruagassap naammassineqarnera nalinginnaasumik naammassaaq. "Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqarneq" pasitsaassissoqartillugu ingerlaannartumik, tak. nr. 1, namminerisaminik isumaqalissaaq, tassa pineqartoq Kalaallit Nunaanni najugaqvinnersoq najugarlu ilumuunngitsuunersoq pineqarnersoq eqqarsaatigineqartariaqalissammata. Aammattaaq pineqartoq ukiuni marlunni kingullerni Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaatitaasimanersoq pingartinneqartussaavoq. tak. nr. 3.

Nr. 3

Inuk Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaatitaassaaq ukiunilu ullorsiuteqarfiusuni kingullerni marlunni Kalaallit Nunannut tamakkiisumik akileraartussaatitaasimassalluni. Tassa imaappoq, 2019-imi inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqartoq inuk, 2019-imi tamakkiisumik akileraartussaatitaanermi saniatigut aamma ulloq 1/1-2017-imiit ulloq 31/12-2018 ilangullugu tamakkiisumik akileraartussaatitaasimassasoq.

Nr. 4-mut

Aqutsiveqarfimmi pineqartup inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik qinnuteqarfisaani, piniarnermut aallaaniarnermillu atortunik pisariaqartunik qinnuteqartoq peqassaaq. Tassa, nunap ilaa pineqartup piniarnikkut aallaaniarnikkullu inuussutissarsiuteqarfissaa.

"Piniarnermut aallaaniarnermillu atortunik pisariaqartut" suunersut suliamit suliamut nalilersorneqartassapput uumasullu suut pineqarnersut apeqqutaassallutik. Tunngaviatigut tassa imaappoq piniarnermut aallaaniarmillu atortut pisariaqartut tassaapput atortut piniarnermi aallaaniarnermilu atortussiat piniagassanik aalajangersimasunik piniarnermi toqtsiniarnermilu atorneqartartut. Aamma oqaatigineqassaaq piniutit pisariaqartut

tassaasinnaammata angallammik piginnittuuneq imaluunniit angallatit motoorillit soorlu ATV-it imaluunniit qamuteralannik uumasunut aalajangersimasunut akuersissuteqarneq apeqqutaatillugu.

Nr. 5

Inuit piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu minnerpaamik 50%-inik tamarmiusunik isertitaqartut inuussutissarsiutigalugu piniartutut isigineqarsinnaapput, taamaammallu inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik pissarsisinnaasut. Tamassuma kinguneraa inuussutissarsiutigalugu piniartoq inuussutissarsiutinit allanit saniatigulluunniit inuussutissarsiummit isertitaasa 50%-it qaangerpagit, taassuma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartani annaassagaa.

Inuussutissarsiutigalugu piniartut aalisartullu akornanni immikkoorutit ersarinnerulersikkumallugit, killiliinermik ersarinnerusumik suliaqartoqarnikuuvvoq (§ 8, nr. 1-mi), taamaalilluni angallatit 25,5 meterinit takissusaa tamakkerlugu (t.t.) anginerusunit aalisarnermit tunngaviusumik isertitat (ilanngaatissat ilanngaatigitinnagit), inaarutaasumik nalunaarummut ilaatinneqartarunnaarsimapput. Erseqqissaanerup qulakkiissavaa, angallatinit 25,5 meterisut takissusaa tamakkerlugu (t.t.) angitigisunit mikinerulaartunit isertitat 50%-imik piumasaqaatinut ilaasut aammalu ilassutaassalluni angallatini taakkunani inuttaasut, takkunaniit aningaasarsiat saniatigut, inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartamik pissarsisinnaasut piniakkanillu pisassiissutigineqartartunik piniarsinnaanermut akuersissummik pisinnaasut.

Tamatuma saniatigut § 8, nr. 1-4-im, pineqartup tunngaviusumik isertitaanik tamarmiusunik nalilersuinermut maleruagassat ersarinnerusut aalajangersarneqarnikuupput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut tunngavissippai, inuussutissarsiutigalugu piniarnermik aallaaniarnermillu piumasaqaatinik ersarinnerusunik maleruagassianik aalajangersaasinnaanerannut, ilanngullugu det Centrale Virksomhedsregisterimi (CVR) nalunaarsorsimanissamut piumasaqaateqarneq, taanna nalunaarutaasinnaavoq. Naalakkersuisut imm. 1-im piumasaqaatinik qasukkaasinnaanerat siunertarineqanngilaq, kisianni inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermillu akuersissuteqarnissamut piumasaqaatinik suli sukumiinerusumik aalajangersaasinnaanissaat.

§ 8-mut

Imm. 1-imut

Nr. 1

Angallatit 25,5 meterit takissusaa tamakkerlugu (t.t.) tassanngalu mikinerit atorlugit aalisarneq, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu tunngaviusumik isertitanik ilanngaatissat ilanngaatigitinnagit nalunaarsuinermut ilaatinneqarput. Siusinnersukkut

angallatip takissusianut uuttuut allagaq malillugu nalunaarusiortarneq qimanneqarnikuuvvoq, nakkutilliinermik oqartussaasumit tamanna nakkutilliivigineqarsinnaasanggimmat. Tamanna aallaavigalugu tamakkiisuusumik takissuseqarnermut (t.t.) uuttuutit atuutilersinneqarpoq. Teknikkikkut allanguutaavoq, tassa angallatit (210 BT-imik oqimaannerit) taamaattut assingi atorlugit suli aalisarnerummata, isertitat piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu pisut ilaatinneqartaratik. Allanguut taamaalilluni maannakkut pissutsinik allannguissanngilaq.

Nr. 2

Akiliisitsilluni aallaaniartitsisarnermit aamma tammajuitsussarsiniartitsilluni aallaaniartitsisarnermi imaluunniit akiliisitsilluni aallaaniartitsinermut atatillugu angallassisutut isertitat, piniarnermut aallaaniarnermullu toqqaannartumik ataqatigiimmata, taakku piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu tunngaviusumik isertitatut nalunaarsorneqassapput. Inuussutissarsiutigalugu piniartoq taamaaliornikkut allanik isertitaqarnissamut perarfissaqalissaq taamaalilluni 50 %-imik piumasaqaatip angunissaa aamma ajornannginnerulissaq taamaalillunilu inuussutissarsiutigalugulu piniarnermut allagartap pigiinnarnissaanut perarfissaq pitsaanerulissalluni. Tamatuma saniatigut piniartoq nalinginnaasoq ileqqutoqqat malillugit piniarnermk, aallaaniarnermk aalisarnermillu taamaallaat ingerlatsisoq, inunnut akiliisitsilluni aallaaniartitsinermik ingerlatsisartunut, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik pissarsinissaanut akuersinerit pillugit aalajangiinerni naligiisinneqarnissaat siunertaavoq.

Nr. 3

Piniartut takornariartitsilluni ingerlatsinernit aamma ilisimatusartunut ikuunnernit saniatigut isertitaqarsinnaanerat aalajangersakkap perarfissippaa, tamanna inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartap arsaarinnissutigineqarneranik kinguneqanngitsumik. Takornariartitsineq piniakkat killeqarneranni piniartutut inuussutissarsiornermi saniatigut isertitsiviginiaagassa allatut isigineqarpoq. Takornariartitsinermik ingerlatsineq, inuussutissarsiutigalugu piniartutut inuussutissarsiornikkut pisinnaasanut attuumassuteqartoq, assersuutigalugu pinngortitamik uumasunillu takunnikkumalluni qimusserneq imaluunniit umiatsiaaqqamik qaannamilluunniit imaatigut angalaarneq, matumani arfernik takusassarsiorneq imaluunniit misigisassarsiunerit ilanngullugit, isertitat nalunaarsorneranni sunniuteqartinnagit ilanngunneqassapput. Tassa imaappoq isertitat piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu tunngaviusumik isertitat imaluunniit procentip ilaanik naatsorsuilluni tunngaviusumik isertitat allat nalunaarsornerinut ilanngunneqassanngillat.

Piniartut ilisimatusarnermi ikuuttarnerat eqqarsaatigalugu, ilisimatuut uumasunik misissuinerminnut ilisimatusarnerminnullu atatillugu inuussutissarsiutigalugu piniartut akuttunngitsumik ikiortigisarpaat. Piniartut ilisimasanik piniutinillu kiisalu angallatinik ilisimatusartunit atorneqarsinnaallutilu attartorneqarsinnaasunik peqarput, taamaammat suliniutini pinngortitami ingerlanneqartussani piniartut peqataasinnaasarput kiisalu pinngortitami suliffiusussamut ilisimatusartunik taakkulu atortuinik assartuussisinnaallutik. Uumasunik nalunaaqutsersuinermut, misiligtissanik pissarsiniarnermut atatillugu aamma

uumasunik aalajangersimasunik kisitsinermut atatillugu alapernaatsutut piniartut aamma atorneqartarput. Isertitat ilisimatusarnermi ikiunnermit pisut, taamaaqataanik isertitanut sunniuteqanngitsumik inissinneqassapput.

Nr. 4-mut

Toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaqartitaanermut akissarsiat aamma aningaasarsiat, tak. § 3, nr. 2-mi nassuaat, Namminersornerullutik Oqartussat Qinikkatut Pisortanillu Toqqakkatut suliaqarneq pillugu nalunaarutaat nr. 5, 15. marts 1994-imeersup § 1-ianut naapertuutumik oqaasertalerneqartussat, imaluunniit aalisartut piniartullu inuussutissarsiortut kattuffiini siulersuisuni sulinermiit akissarsiat aamma aningaasarsiat piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu tunngaviusumik isertitanut tamarmiusunut imaluunniit tunngaviusumik isertitat tamarmiusut nalunaarsornerinut ilanngunneqassanngillat. Inuussutissarsiutigalugu piniartut kattuffiini siulersuisuni sulinermiit akissarsiat aamma Naalakkersuisunut Inatsisartunullu ilaasortatut akissarsiat aamma kommunefogeditut akissarsiat tamatuma assinganik pineqassapput. Toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaqartitaanernit taakkunannga aamma inuiaqatigiit soqutigisaanni atuuffinnit pingaarutilinnit allanit akileraaruteqannginnissamut tunngavilersuutigineqartoq tassaavoq, ilaatigut toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaqarnissamik isumaginninnissamut naaggaartoqarsinnaanngimmat ilaatigullu atuuffiit pingaaruteqartut allat inuttalernissaat ajornakusoorsinnaasarmat, assersuutigalugu inuiaqatigiinnut atuuffik taama pingaartigisoq pisussaaffigileraluarunikku, inuussutissarsiutigalugu piniartut pisinnaatitaanermik taassuminnga piginniinnarsinnaajunnaarnerinik matumani kinguneqassappat.

§ 9-mut

Imm. 1-imut

Sunngiffimmi piniarsinnaanermut aallaaniarsinnaanermullu akuersissut inunnut 12-inik minnerpaamik ukioqalereersimasunut Kalaallit Nunaannilu aalajangersimasumik najugaqartunut tunniunneqarsinnaavoq. Aalajangersimasunik ukioqarnissamut piumasaqaat manna tikillugu 12-nik ukioqartunut aalajangiussimaneqarpoq, taamaattorli piniagassat killilersukkanut tamanut akuersissummik pissarsinissamut piumasaqaatit sakkortusineqarnissaat siunnersuutigineqarluni, tak. siunnersummi § 14.

Tamatuma saniatigut aalajangersagaq imm. 1-imiittooq ilaneqarnikuuvooq, taamaalilluni nunat allamiunut tamanut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartunut atuuttunngorluni. Inuit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut, danskisut innuttassuseqanngitsut, unioqqutitsisumik immikkoortinneqartannginnissaat qulakkeerniarlugu allanguisoqarpoq ingerlanneqarpoq. Tamanna Europami inuit piginnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissut pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut peqqussut nr. 814, 18. september 2001-imeersoq aqqutigalugu atuuttunngortinneqarsimasup, artikel 14-miit aallaveqarpoq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkakut nr. 1-5-mi taaneqartuni ersarinnerusunik Naalakkersuisut §§-ni 7-9-mi piumasaqaatinik immikkut akuersinissamik periarfissinneqarput. Immikkut akuersinissamut malittarisassat tunuliaqtaat tassaavoq piniarnermut aallaaniarnermullu inuussutissarsiorut siunissamut ungasinnermut isigaluni siuarsaaniarnermi tunngaviussammata pisut immikkuullarissut allanneqarsimasut malillugit immikkut akuersissuteqartoqarsinnaammatt piumasaqaatit nalinginnaasut Kalaallit Nunaanni piniartut aallaaniartartullu siunissamut ungasinnermut isigisumik ineriertortinneqarnissaannut killiliisuuppata.

Nr. 1

§-ini 7-9-mi piumasaqaatinit immikkut akuersissuteqarneq pillugu Naalakkersuisut nalunaaruteqarsinnaanerat siunnersuutip periarfissippaa. Ima paasillugu, kalaallinut inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqarnissaq, aalajangersimasumik najugaqarnissaq kiisalu pineqartoq Kalaallit Nunaata avataani ilinniarluni assigisaanilluunniit peqquteqarluni nunami allaniippat, akileraartussaatitaaneq pillugit nalinginnaasumik piumasaqaatinit Naalakkersuisut immikkut akuersissuteqarsinnaapput. Pingarnerusoq tassaavoq, pineqartoq ilinniarluni, suliffimmik misiliilluni, mesteritut ilinniarluni assigisaanilluunniit ingerlatsiartorluni nunami allamiissimanissa, tamannalumi aamma inuussutissarsiummi allami ilinniartutut atorfimmiinnermik aallaaveqarsinnaavoq. Matumani pineqartoq soraarummeernermit upernarsaammik, diplom-imik assigisaanilluunniit ilaqtillugu ilinniarnerminik naammassinninersoq pingaartuunngilaq, kisiannili pineqartup upernarsinnaassavaa ilinniarnerup assigisaataluunniit ingerlannerani sumiissimanerluni. Piniarnermut, aallaaniarnermut aalisarnermulluunniit ilinniarneq attumaassuteqassasoq piumasaqaataanngilaq.

Tassunga atatillugu ”najugaqarallarnermi” pineqartup Kalaallit Nunaata avataani piffissami qanoq sivisutigisumik najugaqarsimanera aalajangiisutut pingaartinneqanngilaq. Taamaattorli pineqartoq ilinnialernissamut qinnuteqaateqarsimanersoq imaluunniit Kalaallit Nunaata avataaniissimasoq pisinnaasassamik assingusumik allamik pisinnaasaqalernissaq siunertaralugu aallaqqasimanersoq pingaartinneqartarpooq.

Matuma saniatigut qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnera naammaginartutut nalilerneqarpat, piumasaqaatinit immikkut akuersissuteqarneq tunniunneqarsinnaavoq. Matumani pingaartillugu isiginiarneqartarpooq, pineqartoq Kalaallit Nunaannut qanittumik attuumassuteqarnersoq assersuutigalugulu Kalaallit Nunaanni inunngorsimanersoq alliartorsimanersorlu, kisiannili immaqa piffissami kingullermi nammineerluni imaluunniit ilaquitap qanigisap napparsimanera imaluunniit pissutsit immikkut ittut assingusut pissutigalugit Kalaallit Nunaanni najugaqarsimannginneq.

Kiisalu pisuni immikkuullarilluinnartuni, inuit qaammatini arfinilinni sivisunerusumiluunniit
Kalaallit Nunaannut suliartortinneqarsimappata Kalaallit Nunaannullu

akileraartussaatitaasimappata kisianni Kalaallit Nunaanni najugaqarallartutut nalunaarsimallutik, immikkut akuersissut tunniunneqarsinnaavoq. Pissutsit immikkullarissut taaku assigiissutaat tassaavoq, inuinnut qimminullu nerisassamaatissanik ilasinissaq pisariaqartartoq pineqarmat. Matumani assersuutigineqarsinnaavoq, Siriuspatruljen-imut sakkutut sulisunik suliartortitsinerat, imminerminnut qimminullu neqinik nutaanik pilersoqqinnissamut periarfissaqartussat qaammatini arlaqartuni qimussimik alapernaarsuinerminni.

Nr. 2

Taamatuttaaq § 7-imi, nr. 5 aamma § 8-mi piumasaqaatinit immikkut ittumik akuersissuteqartoqarsinnaavoq, inunnut manna tikillugu pingaarnertut inuussutissarsiummik ingerlataqarsimanngitsunut. Maleruagassaniit immikkut akuersisinnaaneq aalajangersakkap kingunerivaa, taamaalilluni inuusuttut piniartunngorlaat inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik pissarsisinnaalersillugit, naak siusinnerusukkut inuussutissarsiutigalugu piniartuusimanngikkaluartunik. Inuusuttut piniartunngorlaat, siusinnerusukkut inuussutissarsiutigalugu piniartutut misilittagaqanngitsut imaluunniit siusinnerusukkut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu tunngaviusumik isertitat 50 %-iinik isertitaqartsimanngitsut, taamaalillutik siullermeersumik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqartillutik, pissarsisinnaasut akornanniissinnaalerput.

Nr. 3

Isertitat amerlassusissaat pillugu piumasaqaatit eqquutsinneqannginnerinut sunneeqataasut pissutsit immikkut ittut atuussimanerat upternarsarneqarsinnaagaangat, § 7-imi, nr. 5-imit aamma § 8-mit immikkut akuersissuteqarnissamut aalajangersagaq periarfissiivoq. Uani assersuutitut pissutsit qinnuteqartup sunniuteqarfiginngisai eqqarsaatigineqarput, pineqartoq piniariarnissamut, aallaaniarnissamut aalisarnissamulluunniit pisinnaasimassanngilaq, napparsimaneq aamma timikkut, tarnikkulluunniit anniaateqarneq imaluunniit inuttut aquusaakkat allat patsisigalugit. Matumani aamma pissutsit eqqaaneqarsinnaapput, piniutit piniarnermilu atortut annaaneqarsimanerat imaluunniit aserorsimanerat imaluunniit angallatigisap ajoquteqalersimanera. Pineqartoq allamik suliffeqarsimappat suli suliffigisinnasamik, ikinnerpaamik 50 %-imik isertitaqarnissamik piumasaqaatip pissutsit immikkut ittut eqquutsinnissaa ajornartissinnaavaat. Naalakkersuisut “pissutsit immikkut ittut” nalilernerani qinnuteqartup qanigisaani oqaaseqaatinik piumasinnaavoq, tassani ilanngullugit nunaqarfinni aqutsisut, sumiiffimmi piniarneq pillugu peqatigiiffinni assigisaaniluunniit.

Nr. 4-mut

Inuit inuussutissarsiutigalugu piniartutut uninngallatsiareernermik kingorna, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni ilinniartuunerup malitsigisaanik, inuussutissarsiutigalugu piniartutut aallarteqqinnissamut kissaateqaqqilernerami, maleruagassani § 7, nr. 5-imiit aamma § 8-miit aamma immikkut akuersisoqarsinnaavoq. Taassuma saniatigut inuup siusinnerusukkut piniarnermik aallaaniarnermillu inuussutissarsiuteqarsimasup, piffissamili

aalajangersimasumi taassuminnga ingerlataqarsimannngitsup piniarnermut allaaniarnermullu uteqqissinnaanera aalajangersakkap inummut periarfissiissutigissavaa.

Pineqartup siusinnerusukkut piniarnermik aallaaniarnermillu pingaarnertut inuussutissarsiortuusimanera, qarasaasiaq atorlugu uppernarsarneqarsinnaassaaq. Pineqartoq siusinnerusukkut piniarnermik aallaaniarnermillu pingaarnertut inuussutissarsiortuusimappat, piniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat piniarneq pillugu qarasaasiakkut toqqorsiviata, Luli-p, nalunaarsuiffiani tamanna uppernarsarneqarsinnaassaaq.

Nr. 5

§ 7, nr. 4-mit immikkut akuersissuteqartoqarsinnaavoq inuit 18-it inorlugit ukiullit sunngiffimmi piniarnermut allagartallit aqtsiveqarfimmi pineqartumi pisariaqartunik sakkunik peqanngitsunut taakkuninngali pisinnaasunut imaluunniit soorlu atorsinnaasut. Aalajangersakkamit tassannga immikkut taamaallaat akuersisoqarsinnaavoq qinnuteqartoq atuuttumik sunngiffimmi piniarnermut allagartaqarpat.

Piniarnermik inuussutissarsiuteqarneq siuarsarniarlugu aamma inuusuttunut ingerlatserusuttunut pisariaqanngitsumik aporfilersuinnginnissaq qulakkeerniarlugu aalajangersagaq pilersinneqarpoq. Taamaasilluni inuusuttut ikuussinnaanerannut aamma ilaatigut ilaqtuttaminnit inuussutissarsiummik ilinniartinneqarsinnaanerannut aalajangersagaq periarfissiivoq.

§ 11-mut

Imm. 1-imut

Suliffeqarfiiit ilaannut, immikkut ittumik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut imaluunniit sunngiffimmi piniarnermut allagartamik, akuerineqarnissaq pillugu aalajangersimasumik qinnuteqarnerup kingorna, tunniussisinnaaneq aalajangersakkakut periarfissiissutigineqarpoq. Ingerlatsiviit taakku piniarneq imaluunniit aallaaniarneq inunnik isumaginninnermi perorsaanermanni atortuminnut ilaatittariaqarpaat. Taamatuttaaq atuarfinnut, ilinniartitsinerup ilaatut pingaartutut piniarneq aallaaniarnerlu ilaasimatillugit, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aamma sunngiffimmi piniarnermut allagartaq tunniunneqarsinnaavoq.

Inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniarnermut allagartaq, suliffeqarfimmur atuarfimmullu namminermut aamma suliffeqarfimmi inunnut ataasiakkaanuunngitsoq tunniunneqartarpoq. Tamanna ima isumaqarpoq, suliffeqarfimmi inuit pineqartut, suliffeqarfik qimakkunikku, inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniarnermut allagartap atornissaanut ilaajunnaassasut. Tamanna sulisunut atuisunullu atuuppoq.

Piniarnermut allagartamik tunniussinermut atatillugu piumasaqaatit Naalakkersuisut aalajangersarsinnaavaat, matumani uumasunik pisassiiffiusartunik piniarsinnaaneq killilik

imaluunniit piniarsinnaannginneq ilanngullugit. Piniarsinnaannginneq isumaqarpoq, Naalakkersuisut nannunik, aavernik, qilalukkanik qernertanikpiniarnissamut akuersissutinik suliffeqarfimmut tunniussisinnaanngitsut, kisianni Naalakkersuisut pisassiissutit amerlassusii naammaginarsimappata qilalukkanik qaqortanik, tuttunik umimmannillu piniarnissamut akuersissutinik tunniussisinnaasut.

Imm. 2-mut

Suliffeqarfip atuarfiulluunniit aqutsisuisa akisussaaffigaat, suliffeqarfip sulisuisa atuisuisalu imaluunniit atuartuutaasa piniarnermut aallaaniarnermullu tunngatillugu maleruagassat eqquutsissagaat, Inatsisartut inatsisaat una atorlugu aalajangersarneqarsimasut imaluunniit tamanna naapertorlugu aalajangersakkat atuutilersinneqarsimasut, matumani pisanik nalunaaruteqarnissaq ilanngullugu.

§ 12-mut

Imm. 1-imut

Piniarneq aallaaniarnerlu akuersissummik pisariaqartitsippu taannalu piniarnermut allagartaavoq, tak. § 6. Tamatumali saniatigut pisuussutit piujuarnissaannik erniortarnissaannillu kissaateqarnerup malitsigisaanik, uumasut ilaannut pisassiissutissanik aalajangersaasarnissaq pisariaqartarsinnaavoq, piniarneq aallaaniarnerlu atorluaaffiusoq attassinnaasoq qulakteerniarlugu. Uumasorsiuut pisarnertut siunnersuinerat kiisalu najukkani atuisullu ilisimasaannut naapertuuttumik pisassiissutit aalajangersarneqassapput agguaneqarlutillu. Tamanna tunngavigalugu, uumasunik pisassiiffiusartut ilaannik piniarnissamut aallaaniarnissamullu akuersissutit tunniunneqartarpuit.

Imm. 2-mut

Kommunip najugaqarfiusup, piniarnermut allagartamik atuuttumik peqartunut qinnuteqartunut aamma aqtsiveqarfimmi inuit allattorsimaffiannut nalunaarsorneqarsimasunut akuersissutit agguallugillu tunniuttarpai. Taamaattoq uumasut aalajangersimasut mininneqarsinnaapput, soorlu arferit angisuut pineqartillugit tamatumani akuersissut tunniunneqarsinnaammat kommuninit allanit kommunimi najugaqarfigisamiunngitsoq.

Oqaatigineqassaaq Naalakkersuisut § 4, imm. 2 naapertorlugu, Inatsisartut inatsisaata akisussaaffeqarfiiut tunngatillugu, tamakkiisuusumik ilaannakuusumilluunniit aalajangiisarnermi pisinnaatitaaffimmik, matumani assersuutigalugu akuersissutinik akuersissuteqarnermillu il.il. agguassisarneq tunniussisarnerlu ilanngullugit, kommunimut tunniussisinnaanermut Naalakkersuisut tunngavissinneqarnikuummata.

Imm. 3-mut

Aqtsiveqarfimmi pineqartumi akuersissutit atuuttut, inuup najugaqarfigisaaniittut pillugit imm. 2-mi aalajangersakkamit allamik pisoqartitsisoqarsinnaavoq, pisuni immikkut ittunik

pisoqartillugu. Minitsineq pisuni immikkuullarissuni atorneqarsinnaavoq, aqutsiveqarfimmi ataatsimi pisassiissutit killilersugaasimanngippata. Najugaqarfisami attuumassutilimmi pisassiissutit killilersugaanngitsut pineqassapput, tassa imaappoq, ataatsimut isigalugu aqutsiveqarfimmi tamarmiusumi pisassiissutit naammattutut isigineqarnerat matumani naammanngilaq, imaluunniit uumasoqatigiit immikkoortut killeqarfii kommunet arlallit imaluunniit aqutsiveqarfiiit arlallit akimorneqartut. Pisumi taama ittumi, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik qinnuteqartoqareernikkut akuersissummik tunniussisinnaavoq, nunap immikkoortuani pisassiissutit killilersugaaffigingisaanni aamma inuit aqutsiveqarfimmit imaluunniit kommunimit allaneersut piniarnermik aallaaniarnermillu ingerlatsisinnaaqqullugit. Pisassiissutit killilersugaaffigineqanngitsut aamma killeqanngitsumik pisassiissutit taagorneqarput.

Imm. 4-mut

Piniagassanut killilersukkanut akuersissutinik akuersissuteqarnermillu agguaassinermi piniutinik angallatinillu pisariaqartunik peqartoqarnissaanik Naalakkersuisut piumasaqaateqarsinnaapput. Pisariaqartumik piniarnermut atortut ima oqaasertalerneqarsinnaapput, atortulersuutit atortullu pisariaqartut akuerisaasullu piniarnermik aallaaniarnermilu, uumasunik aalajangersimasunik pisaqarniarnermi toqutsiniarnermilu atorneqartussat, tak. § 3, nr. 5.

§ 13-imut

Imm. 1-imut

Inuit 15-inik ukioqalereersut aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik peqartut, qinnuteqareernikkut piniakkanik pisassiiffiusartunik inuussutissarsiutigalugu piniarnissamut aallaaniarnissamullu akuersissummik aamma akuersissuteqarnermik tunineqarsinnaapput. Uumasunik pisassiiffiusartunik tamanik piniarnissamut aallaaniarnissamullu akuersissummik tunineqarnissamut aalajangersimasunik ukioqarnissamik piumasaqaatit 15-inik ukioqarnermut nalinginnaasumik inissinnerisigut uumasunut tamanut piumasaqaammik ataatsimoorussaqartoqalerpoq, aamma tuttunut umimmannullu nujuartanut akuersissummut aalajangersimasunik ukioqarnissamik piumasaqaat 16-inik ukioqartussaaneq taanna naapertorlugu 15-inik ukioqartussamut appartillugu iluarsineqarpoq.

§ 12 naapertorlugu, aqutsiveqarfinnut ataasiakkaanut pisassiissutit agguaanneqartarput, matuma kingorna akuersissutit agguaanneqartarput tamanna naapertorlugu, tak. imm. 2.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami akuersissutinit amerlanerusunik qinnuteqaateqartoqarsimappat, agguaassineq qanoq ingerlanneqassanersoq aalajangersarneqarpoq. Siullermik tulleriinneq malillugu agguaassisooqartarpoq, tassani siornaammat pisat kiisalu akuersissutit

atorneqarsimanngitsut eqqarsaatigineqartunut ilaasарput. Tamatuma agguassineq suli aalajangiiffigisinnaasimanngippagu, kommuni akuersissutit pillugit makitsisinnaavoq.

Imm. 3-mut

Piniartut inuussutissarsiutigalugu piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu inuussuteqarsinnaasariaqarput, taamaammat aqtsiveqarfinni isorartuuni, piniarnerup imminut akilersinnaanissaang angujumallugu piniartunut tamanut imaluunniit ataatsimoorullugu piniarnernut tamanut akuersissutit arlaqartut tunniunneqarsinnaapput. Pisuni tamani immikkut aalajangersimasumik nalilersuinermit tamanna aallaaveqartassaaq, piumasaqaatilli assersuutigalugu isertitarineqaratarsinnaasut aamma, nunap immikkoortuanukarnermi orsussamut, nerisassanut unnuinermullu kiisalu piffissaq sivisooq angalanermut atugaq sivisunerusoq pissutigalugu, aningaasartuutit akornanni pissutsinut tunngasinnaapput. Pissutsit ataasiakkaat nalilerneranut Naalakkersuisut sumiiffimmi aqtsiveqarfimmisusassaqartunut oqaaseqaatinik kissaateqarsinnaapput.

Imm. 4-mut

Akuersissutit sinneqassagaluarpatimaluunniitakuersissutiperiarfissiissutigineqartumerlatigisunikuumasunikpisaqartoqarsimanngippat, taavaakuersissutit sinnerutttagguateqqinnissaannutperiarfissaqartoqartariaqarpoq. Taamaattumikakuersissutittunniunneqartarnerannutoqartussaasup - nalinginnaasumik kommuni - makitsinermutatilluguutaqqisut allassimaffiat pingaarnersiugaq,akuersissutinikagguaasseqqinnermitatorneqartoqatussavaa.

Imm. 5-imut

Makitsinermutatillugupaasiuminartuunissapqulakeerniarneranut,kikkuttamarmik(nalinginnaasumikkommunimiinnuttaasut)makitsinerupingerlanneqarneranutmalinnaanissaanutperiarfissaqartinneqassaaput. Taamaattumikmakitsinissamutpiumasaqaatit,piffissaliussaq aamma sumi,makitsinissaqsapaatipakunneranikataatsimiksioqqullugu,kommunip tamanutsaqqummiutissavai.

Imm. 6-imut

Piniagassat killilersukkat inuussutissarsiutigalugu piniarnissamut aallaaniarnissamulluakuersissutinikagguaassisarnermutmaleruagassatersarinnerusutNaalakkersuisutaalajangersarsinnaavaat.

Imm. 7-imut

Aalajangersagaq una atorlugu Naalakkersuisutakuersissutitinuussutissarsiutigalugupiniartunut aallaaniartartunulluakuersissutitpinissaannutpiumasaqaatigisinnavaatinukkommunimi aqtsiveqarfimmilu pineqartumiakuersissummiktunniussinnginnermiaalajangersimasumikqaammatiniataannartuni pingasuni najugaqasimassasoq.

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq inuit najugaqarfingivinngisaani kommunimit kommunimut imaluunniit kommuninut nuukkallartartut kommunimi killilersukkanik piniakkanik pisassiissuteqarfiusartuni piniarnissamut aallaaniarnissamullu akuersisummiik piniaannarlutik siunertaqartut pinngitsoortinniarlugit.

§ 14-imut

Imm. 1-imut

Ilaatigut qinnuteqartup 15-inik ukioqalersimanissa aamma sunngiffimmi piniarnermut allagartamik peqarnissaa, ilaatigullu pineqartup Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarnissaa ukiunilu kingullerni marlunni, piffissap qinnuteqarfiusup siornatigut, Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimanissa aalajangersakkap aalajangersaaffigaa. Ukiut kingulliit marluk imatut paasineqassaaq, piffissaq imminut atasoq qaammatinik 24-inik sivisutigisoq.

Matuma kingunerisaanik, inuit nutseqqammisut piniagassanut killilersukkanut akuersisummiik pissarsisinnaanertik aatsaat angusinnaavaat, ukiut marluk imminut atasut kingorna Kalaallit Nunaanni najugaqarsimagunik. Nunamit suminngaanneersuuneq apeqquaatinneqanngilaq, taamaammat assersuutigalugu nunamit suminngaanneersuuneq pissutigalugu immikkoortitsisarneq pillugu Europami inuit piginnaatitaaffii pillugit isumaqatigiisummi artikel 14-imut, malittarisassamut taanna akerliunngilaq.

Siunnersummut tunuliaqutaasoq tassaavoq, inuussutissarsiutigalugu piniartut kiisalu inuit ukiuni marlunni imminut atasuni Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasut kulturikkut sunngiffimilu pisariaqartitaat, assersuutigalugu tuttut umimmaallu aamma mianerineqartussaasarmata.

Imm. 2-mut

Imm. 1-imu maleruaqqussamiit immikkut ittumik akuersissuteqarsinnaanissamut aalajangersagaq periarfissiivoq, matumani qinnuteqartoq Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarpat aamma piffissaq qinnuteqarfiusoq sioqqullugu ukiut kingulliit qulit ingerlaneranni, sivikinnerpaamillu ukiuni marlunni imminut atasuni Kalaallit Nunaanni najugaqarsimappat. Tassaasinnaavoq assersuutigalugu inuk Danmarkimut ilinniariarluni nuussimasoq, angerlarnermi aamma inuit allattorsimaffiannut nalunaarsorneqarnermi kingorna, sunngiffimmi piniarnermut allagartaq atorlugu uumasunik pisassiiffiusartunik piniaqqittalernissamik kissaateqartoq.

§ 15-imut

Imm. 1-imut

Tunniussisarneq, pissarsisarneq aamma akuersissutinik annaasaqartarneq, akuersissutit aamma piniarnermut allagartat pillugit ersarinnerusunik maleruagassanik

aalajangersaanissamut tunngavissap Naalakkersuisunut tunniussinissa aalajangersakkakut siunertarineqarpoq. Tamatuma saniatigut, akuersissutinik aamma piniarnermut allagartanik tunniussinermi akiliutip akilersinnissaanut tunngavissamik aalajangersagaq Naalakkersuisunut tunniussivoq.

Imm. 2-mut

Imm. 1 malillugu maleruagassat aalajangersornerannut atatillugu aalajangiisinnaanermut oqartussaaffiup kommuninut tunniunneqarsinnaaneranut Naalakkersuisut tunngavissaannik aalajangersagaq pilersitsivoq. Kommunit atuisunut qaninnerpaajupput, taamaammat qinnuteqartup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut imaluunniit sunngiffimmi piniarnermut allagartamik pissarsisinnaanissa pillugu ajunnginnerusumik aalajangiisinnaapput. Taamaattumik matumani allaffissornikkut suliassat kommuninit isumagineqarpata piissusissamisuussaaq.

Tamatuma saniatigut, qinnuteqartup inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarnermut allagartamik pissarsinissamut pisinnaatitaaneranik nalilersuinermi, kommunit qitiusumik akileraartarnermut oqartussaasumut paassisutissanik pissarsiniarsinnaanissaat matumani tunngavissaatitaavoq.

Periarfissaqarnera naapertorlugu oqartussaaffik tunniussisarneq, pissarsisarneq aamma akuersissutinik annasaqartarneq, akuersissutit aamma piniarnermut allagartat pillugit sullissineq qarasaasiakkut ingerlanneqassaaq. Tamanna ilaatigut inummut qinnuteqartumut eqaatsumik sullissinissaq anguniarlugu, aamma sukkasuumik sunniuteqarluartumillu sullissinissaq anguniarlugu.

Imm. 3-mut

Akiliutissamut akiitsulinnut akuersissummik pissarsisinnaanermi periarfissaarutsinissamut aalajangersakkap uuma Naalakkersuisut pisinnaatippai, tassa imaappoq inuit aamma inatsisitigut inuttut isigineqartut akiligassamik akilerneqanngitsumik tamakkiisumik akiliisimanngitsut, aammaarlugu akiligassaaq akilerneqanngitsoq matumani erniat ilanngullugit akilerneqanngippata, Inatsisartut inatsisaat una naapertorlugu akuersissummik pissarsisinnaanermut periarfissaarutsinneaqqipput.

§ 16-imut

Imm. 1-imut

Akiliisitsilluni tammajuitsussarsiniarlunilu aallaaniarneq pillugu aalajangersagaq tassaavoq, piniarnermut, aallaaniarnermut aalisarnermullu atatillugu takornariartitsinermik ingerlatsinerup ilagisaa, matumani akiliisitsilluni aallaaniartitsinissamut aalisartitsinissamullu akuersissut immikkut ittoq, inunnut inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniarnermut maleruagassanut ilaangngitsunut tunniunneqartartoq, tak. §§t 7 aamma 9.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ersarissarniarneqarpoq akiliilluni aallaaniarneq inunnit §§-ini 7-imilu ilaatinneqartunik inunnit aamma atorneqarsinnaaniassammata, taamaattorli piniakkanut killilersukkanut akuersisummiq pissarsisimannngitsut. Tassa taakku tassaasinnaapput inuit sunngiffimminni aallaaniarnissamut allagartallit, Kalaallillu Nunaanni ukiuni marlunni suli aalajangersimasumik najuaqarsimannngitsut.

Imm. 3-mut

Akiliutip akilersinniarnissaanut, inunnit imm. 1-imilu aamma 2-mi pineqartut aallaaniarnissamut akuersisummut akiliutissaat, Naalakkersuisut tunngavissaannik aalajangersagaq pilersitsivoq. Akiliutip angissusissaa nalunaarut aqqutigalugu aalajangersarneqassaaq.

Imm. 4-mut

Akiliisitsilluni aallaaniarnermi peqataasinnaanermut akuersissutip tunniunneqarnera, pissarsiarineqarnera annaaneqarneralu pillugit ersarinnerusunik maleruagassanik aalajangersaasinnaanermut Naalakkersuisut tunngavissaannik aalajangersagaq pilersitsivoq, tak. imm. 1 aamma 2. Maleruagassat taakku akiliisitsilluni aallaaniarneq pillugu nalunaarut aqqutigalugu nalinginnaasumik aalajangersarneqartarput. Taassuma saniatigut aalajangiisinnnaanermut oqartussaaffimmik aamma maleruagassanik atuutilersinneqarsimasunik ingerlatsinermik kommuninut tunniussinissamut, aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai. Ilutigisaanik Naalakkersuisut piginnaatinneqarput, akiliisitsilluni aallaarniarnerup ingerlatsivigneranik isumaginninnerup suliffeqarfinnut aamma takornariartitsinermik peqatigiiffinnut tunniussisinnaanermik.

§ 17-imut

Aalajangersakkap taassuma nassataraa Naalakkersuisut malittarisassiortussaanerannik, amerlasuutigut nalunaarutit aqqutigalugit, soorlu tammajuitsussarsiniarluni piniarnertitsinerit taamaallaat akiliilluni piniartitsisartunit akuerisaasunit peqateqarluni ingerlanneqarsinnaasut eqqarsaatigalugit. Assersuutigalugu piniagassanik killilersukkanik immikkullarissunik imaluunniit nunap immikkoortuani sananeqaatitigullu immikkoorutilinni piniarneq pineqarsinnaavoq.

§ 18-imut

Maleruagassanik ersarinnerusunik saqqummiussinissamut Naalakkersuisut pisussaaffiannik tunngavissaanillu aalajangersagaq pilersitsivoq, nalinginnaasumik akiliisitsilluni aallaaniarneq, akiliisitsilluni aallaaniartitsisartutut akuerisatut angusaqarneq annaasaqarnerlu pillugit nalunaarutit aqqutigalugit, matumani akiliisitsilluni aallaaniarnermi angallassisartut atorneqartarnerat ilanngullugu. Tassunga atatillugu piumasaqaatit § 2, imm. 1-imilu, nr. 1-6-

imilu taaneqartut ilanngunneqassapput, matumani pingaartumik sumiiffimmi suliffissaqartsiniarnikkut mianerisassat aamma inuussutissarsiuteqarnikkut soqtigisat allat.

Akiliisitsilluni aallaaniartitsisartutut akuerisatut, qinnuteqaateqarnerup kingorna, isigineqarnissaq anguniaraanni piumasaqaatit suut piumasarineqartassanersut kiisalu angallassisartunut piumasaqaatit suut piumasarineqartassanersut taakkulu akiliisitsilluni aallaaniartitsinermut atatillugu qanoq atorneqassanersut ilaatigut nalunaarummi aalajangersarneqartarsinnaapput. Tamakku ilaatigut tassaasinnaapput aalajangersimasumik ukiuni aalajangersimasuni najugaqarsimanissamut kiisalu najukkami aalajangersimasumi ukiuni aalajangersimasuni najugaqareersimanissamut piumasaqaatit. Tamatuma saniatigut, akiliisitsilluni aaqqissuisartumut akuersissutip piffissap qanoq ilinerani aamma qanoq iliorluni arsaarinnissutigineqarsinnaaneranut maleruagassat kiisalu angallassisartunik akuersiarnermut maleruagassat pineqarsinnaapput.

§ 19-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap, 1999-imi Inatsisartut inatsisaatigut equnneqartup, Naalakkersuisut tunngavissippai aallaaniarsinnaanermut misilitsinnerup ingerlannissaal pillugu aalajangersakkanik aalajangersaanissamut, tamanna piniarnermut allagartamik imaluunniit akuersisummik §§-it 7, 9 aamma § 16 malillugit pissarinissamut piumasaqaatit. Taakku aalajangersakkat ilaatigut aalajangersartussavaat, piniariaatsit suut piumasaqaammut ilaassanersut aamma aallaaniarsinnaanermut misilitsinnerup ingerlannissaanut ersarinnerusumik maleruagassat kiisalu misilitsinnermut suut ilaassanersut.

Imm. 2-mut

Aallaaniarsinnaanermut misilitsinnerup ingerlanneqarneranut akiliutissamik akiliisitsiniarsinnaanermut aalajangersagaq una atorlugu Naalakkersuisut pisinnaatitsisummik tunineqarput. Aningasat amerlassusissaat aalajangerneqassaaq, allaaniarsinnaanermut misilitsinnerup ingerlanneqarneranut aningasartuutissat missingersuusiorfigineqareerpata.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai, aallaaniarsinnaanermut misilitsinnerup ingerlanneqarneranut atatillugu kommunit allaffissornikkut ingerlatsinermik isumaginninnissaannik piumasaqarsinnaanermik. Kommunit atuisunut qaninnerpaajupput, taamaammat ingerlatsineq toqqaannartoq taanna ajunnginnerpaamik taakku isumagisinnaavaat. Aallaaniarsinnaanermut misilitsinnermut maleruagassat pingarnerit, Naalakkersuisunit aalajangersarneqassapput, tak. imm. 1.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput piniarnernik aallaaniarnernillu killilersuinissanut kiisalu tassunga tunngasunik malittarisassiornissamut, tak. nr. 1-5. Aalajangersaanerit tassaasinnaapput piffissanik sumiiffinnillu allangguinerit imaluunniit piniakkat ilaannut arlalinnulluunniit sumiiffimmi imaluunniit sumiiffinni piniarnernik unitsitsinerit. Aqutsinermi saqqumilaartitsineqarnissaq qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut tamanut tusarniaanernik ingerlatsisinnaapput, killilersuinerit una aalajangersagaq naapertorlugu naammassineqannginnerani.

Nr. 1

Nunap immikkoortuini ataasiakkaaniittut uumasoqatigiit ataasiakkaat pillugit aalajangersaasoqartapoq, nalinginnaasumik uumasorsiuut siunnersuinerat, eqqissisimatitsinermi piffissaliussat aamma nunap immikkoortui piniarfigeqquaanngitsut aallaaniarfigeqquaanngitsullu malillugit. Tassa imaappoq, nunap immikkoortuanit allamiit nunap immikkoortuanut allamut atatillugu piffissaliussat allaassuteqarsinnaapput, assersuutigalugu piaqqiorneq manniliornerluunniit apeqqutaatillugit, piffissani taakkunani uumasut eqqissisimatinneqassapput illersorneqarsinnaasumik piaqqioqqittooqarnissaa qulakkeerniarlugu.

Nr. 2

Taaneqareersutut, nunap immikkoortuani aalajangersimasumi piniagassanik aalajangersimasunik piniarneq aallaaniarnerlu unitsivinneqassanersut aalajangersarneqarsinnaavoq, pisassiissutit nungussimappata. Kisianni aamma suliniuteqarnerit allat atorneqarsinnaapput, soorlu pisassiissutinik allannguineq imaluunniit nunap immikkoortuanik atueqqusinnginnej, uumasoqatigiaat naliliivigineqaqqarnerattut taama amerlatiginnitsut paasinarsippat. Piniarnermik aamma piniarnermi ingerlassanik inerteqquuteqarneq killilersuinerluunniit, uumasorsiuunit aamma najukkami piniartunit atuisuniillu siunnersuinerit tunngavigineqarsinnaapput, kisianni pisanik nalunaaruteqartarneq tunuliaqutaralugu aamma pisinnaallutik.

Nr. 3

Piffissaq, uumasoqatigiit immikkoortukkuutaat aamma nunap immikkoortui aqutsiveqarfuit eqqarsaatigalugit pisarineqarsinnaasut amerlassusiinik agguataarisoqartussaatiillugu, tamanna pisuussutit piujuartinnissaat piaqqiornissaallu mianeralugit pisassaaq. Piniarnerup aallaaniarnerullu maleruagassiorfigineqarnerani eqqarsaatigineqassaaq, pisaqarpallaartarnerup akiorniarnissaa killilerniarnissaa. Tamanna ilaatigut anguniarneqarsinnaavoq, uumasorsiuut innersuussutaannik ilanngussinikkut, najukkami ilisimasanik ilanngussinikkut imaluunniit Piniarneq pillugu siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ilaatinnerisigut.

Nr. 4-mut

§§-it 7, 9 aamma § 16 naapertorlugin, piniarnermik aallaaniarnermillu maleruagassat pillugit suliniutit kiisalu pisarineqarsinnaasunut pisassiissutit ersarinnerusumik aalajangersakkanik

ilaqartunik pisassiissutinik amerlassusiinik piniakkat suussusaannut assigiinngitsunut agguassineq pillugu maleruagassat Naalakkersuisut ingerlassinnaavaat, tamanna ukioqatigiaat, uumasoqatigiaat immikkoortut killeqarfiat, kommunit, aqutsiveqarfii, angallateqatigiit, angallatit ataasiakkaat, nunakkoorutit imaluunniit piniarnermi atortut piniariaatsillu malillugit.

Tassa imaappoq, assersuutigalugu akuersissutinik agguassisarnermi immikkut ittumik qassnik ukioqarnissamik piumasaqaat aalajangersarneqarsinnaavoq, tak. §§-it 13 aamma 14, kiisalu uumasoqatigiinnut immikkuullarissunut pisassiissuteqartoqarsinnaavoq, tamatuma inuusuttut piniartunngorlaat pisassiissutit ilaannik immikkuullarissunik pisaqarsinnaalersissinnaavai, pitsaanerusunik periarfissikkumallugit. Aamma kommuninut immikkuullarissumik agguataarinerusinnaavoq ilaatigut uumasoqatigiit amerlassusiat pillugu uumasorsiuut siunnersuinerat aallaavigalugu ilaatigullu inuussutissarsiutigalugu piniarnermik ingerlatsinerup imminut akilersinnaasumik ingerlanissa qulakteerniarlugu. Angallatit assersuutigalugu arfanniarnermi imaluunniit ataatsimoorluni piniarnermi peqataasinnaasut angissusissaat imaluunniit minnerpaaffissaat pillugit maleruagassanik aamma saqqummiussisoqarsinnaavoq. Taamatuttaaq immikkut ittumik atortoqartunut aamma piniariaaseqartunut immikkut ittumik pisassiisoqarsinnaavoq.

Nr. 5

Uumasorsiuut siunnersuisarnerat immikkut pingaaruteqarpoq, suliniutissat aamma maleruagassiornermi piniagassat angissusii (piaqqqinerup killiffia), ukiui aamma suaassuseqarneri pineqartillugit, tassa pisuussutit piujuarnissaannut piaqqiornissaannullu tamanna attuumassuteqarmat. Assersuutigalugu uumasut piaqqisartut aallaaneqaqusaanngillat aamma nanoq apissiminiittooq akornusersoqqaanngilaq. Uumasut piniakkat qanoq angissuseqarnissaat qanorlu ukioqarnissaat pillugit maleruagassanik allanik aamma aalajangersaasoqarsinnaavoq. Kiisalu uumasoqatigiinni suaassuseqatigiit arlaat imaluunniit uumasoqatigiit piniagaasinnaanerat inerteqquaasinnaavoq, tamanna uumasorsiuut siunnersuinerannik imaluunniit najukkami atuisullu ilisimasaannit tunngavigalugu pisariaqartutut nalilerneqarpat.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkakut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput piniagassanut assigiinngitsunut, tak. nr. 1-4, piniarnissanut piumasaqaatinik malittarisassiornissaannut. Tassa Naalakkersuisut uumasunut aalajangersimasunut nalunaarutikkut piumasaqaasiorsinnaapput imaluunniit sammisanut nalinginnaasunut tunngasunut nalunaarutikkut aalajangersaasinnaallutik.

Nr. 1

Inunnut §§-it 7, 9 aamma § 16 naapertorlugit piniakkanut suussusaannut assigiinngitsunut piumasaqaatinik eqquutsitsisunut, piniakkanik ataasiakkaanik aalajangersimasunik piniarsinnaanerat pillugu piumasaqaatit ersarinnerusut aalajangersaaffiginerat.

Assersuutigalugu ukiuni kingullerni marlunni Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarnissaq pillugu piumasaqaatinik imaluunniit akiliisitsilluni tammajuitsussarsiniarlunilu aallaaniartitsisartutut suliffeqarfimmik pilersitsinissamut akuerineqassagaanni immikkut ittumik qassnik ukioqarnissamik piumasaqaatinik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Matuma saniatigut piniagassanut killilersukkanut akuersisummik pissarsisinnaanermut immikkut ittumik qassnik ukioqarnissamut piumasaqaateqartoqartarpoq. Kisianni piniarneq aallaaniarnerlu pillugit immikkullarissumik ilisimasaqarneq pillugu uppernarsaateqarsinnaaneq aamma pineqarsinnaavoq, matumanii umasunik immikkullarissunik toqutsinissaq ilanngullugu.

Nr. 2

Piniarnermi atortunik, piniutinik aamma piniarnermi atortulersuutinik ilusilersuineq atuinerlu kiisalu angallatinik nunakkoorutinillu, aallaasit imassaasa suunerinik imaluunniit piniariaatsinik atuineq. Piniarnermi aallaaniarnermilu atortut, atortulersuutit assigisaalu assersuutigalugu aallaasit, imassat, pisissit, qalut, naalikkat, pullatit, uumasup savinnissaanut, pilannissaanut aggornissaanulluunniit atortut kiisalu uumasup annaannginnissaanut, aggornissaanut assartornissaanullu atortut. Assersuutigalugu aallaasit kaliberit sulloqqortusissaannut minnerpaaffissaannik aalajangersaaneq, assersuutigalugu qilalukkat qaqtortat qernertallu aamma aarrit kaliber 30.06 atorlugu piniarneqarnissaat.

Angallat” imaluunniit qamutit nunakkoorutit suulluunniit tassaapput imaatigut, nunakkut silaannakkulluunniit assartuutit, piniarnermut, aallaaniarnermut aalisarnermullu atatillugu imaluunniit piniariarfissamukarnermi piniariarfissameereernermermilu assartuutit atorneqartut. Tassa imaappoq, assersuutigalugu umiatsiaaraq 6 meteriusut taassuminngalu mikinerusoq, puinik timmiarussanillu piniarnermut aallaaniarnermullu atorneqartussaapput imaluunniit assersuutigalugu angallatit anginerusut arfanniarnermut atugassaallutik. Assersutaasinnaapput aamma qulimiguullit, qamutit assakaasulli nunakkoorutit, biilit, biilit usisaatit, ATV-it, qamuteralaat aamma qimussit. Aalajangersagaq naapertorlugu, taakku atorneqarneranni ilusilersuineq, atuineq killilersuinerlu pillugit maleruagassat aalajangersarneqarsinnaapput.

Nr. 3

Aallaarniarnermut piumasaqaatit pillugit maleruagassanik aalajangersaanissamut tunngavissaq Naalakkersuisut periarfissariligaat, piniagassat assigiinngitsut pillugit nalunaarutini maleruagassatigut piviusunngortinneqassaaq. Tassaasinnaapput angallatinik nunakkoorutinillu, atortunik, atortut ilusaannik, aallaasit imassaasa suunerinik imaluunniit piniariaatsinik aalajangersimasunik atuinissamut inerteqquteqarneq killilersuinerlu. Qulaani nr. 2-mi angallatit, nunakkoorutit aamma piniarnermut atortut il.il. allattorneqarnikuupput.

Assersuutigalugu uumasunik timmissanillu ungoorinermut silaannakkut angallatit atorneqarnissaat inerteqqutaavoq aamma qulimiguullit aallaaniarnermut atorneqaqqusaanngillat. Aamma piniarnermut aallaaniarnermullu aallaasit eqittaannartakkat atorneqarnissaat ilaatigut inerteqqutaavoq, taamaattoq qilalukkanik qaortanik qernertanillu piniarneq minillugu aamma pullatit/kiisartut akuerisaanngitsut atorneqarnissaat inerteqqutaavoq.

Nr. 4-mut

Piniarnermut aallaaniarnermullu atatillugu pissuserissaarnissamut maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput, ilaatigut tassaasinnaapput inunnut akuersissutit inunnut allanut tunniunneqartussaanngillat, atortinneqartussaanngillat tuniniarneqartussaanatilluunniit.

Assersuutigalugu aamma aallaasit piniarnermut atorneqartut, nakersarneqarsimanissaat akornuteqanngitsuunissaallu pillugit maleruagassanik peqartoqarsinnaavoq. Neqi uumasunit pisarisanersoq tamakkerlugu pisaqarfiusumiit nassarneqassaaq. Angallassissutit piniarnermut, malersuinermut imaluunniit uumasunik timmissanillu ungoorinermut atorneqaqqusaanngillat. Assersuutigalugu tuttunniarnermi, umiatsiaaqqaniit, angallatiniit, nunakkoorutiniit, timmisartuniit qulimiguulinniillu igittoqaqqusaanngilaq. Tuttunik umimmannillu piniariarnermi, qimmit nassaqqusaanngillat. Imaluunniit pisanik nalunaaruteqarnermut atatillugu akuersissutinik utertitsinissamik inatsisitigut piumasaqaateqartoqarnera pillugu maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq aamma kulavaat norrisartut kiisalu tiggaat tammajuitsussarsiatut piniarneqarnissaat inerteqqutaavoq. Aammattaaq assersuutigalugu qilalukkanik qaortanik qernertanillu ataatsimoorluni piniarnerup nalaani ulorianartunik pisoqarnissaa pinngitsoorniarlugu maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Ullumikkut pisat ikkuttakkamik nalunaaqutsernissaannut periutsimik atuisoqanngilaq, aalajangersakkalli pisat ikkuttakkamik nalunaaqutsertarnissaat pillugu maleruagassanik ersarinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatippai. Tassa imaappoq, inuk piginnaatitaasoq imaluunniit piniartoq piniarnerup kinguninnguani, ikkuttakkamik nalunaaqutsiisummik assersuutigalugu nannup amianut imaluunniit qilalukkap qernertap tuugaavanut ikkussissasoq. Kiisalu qanoq iliorluni nakkutiliinermut oqartussaasup aaqqissuusaq aqutsivigissaneraa, taamaalilluni pisanik atuinermut, tuniniaanermut tunisinermullu atatillugu uppermarsaammik piumasaqartoqarnerani taanna ilaatinneqarsinnaalluni, tak. § 23, imm. 4 aamma 5. Aaqqissuussaq nunani allani atugaavoq, taamaattumillu pisanik ikkuttakkamik nalunaaqutsiisarnermut periutsimik pilersitsinissamut taamatuttaaq Naalakkersuisut tunngavissaannik atortuulersitsinissaq pissusissamisoortutut isigineqarpoq.

§ 22-mut

Imm. 1-imut

Piniartup uumasoq, assersuutigalugu nunami imaluunniit immami miluumasoq, aallaasimallugu paasiguniuk, aallaaneqarnerata kinguninngua uumasup toqunissaa taassuma qulakkiissavaa. Piniartup aallaanialiunniit tamanna akissussaaffigaa aamma uumasoq aallaaneqarsimanersoq, tamanna pineqartup nammineerluni aamma nalornissutigaluaruniulluunniit qulakteerniartussavaa.

Imm. 2-mut

Uumasoq pissanneqarsimasoq piniartup paasiguniuk, sappingisamik sukanerpaamik piniartup uumasoq toqussavaa, matuma kingunerisinnaavaa piniartup uumasoq aamma malersorlugulu ujartariaqaleraa taamaalilluni toqunneqarsinnaaniassammat.

Imm. 3-mut

Uumasoq piniartumit ujarneqareeraluarluni nassaarinissaa ajornarpas taamaalillunilu uumasup toqunnissaa pinngitsoorluni, piniariarnerup naaneranut attuumassuteqartumik, piniartup tamanna Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmur nalunaarutigissavaa. "Attuumassuteqartumik" ima paasineqassaaq, piniarneq naammassippat aamma piniartoq sumiiffigisaminut utereerpat, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmur imaluunniit nakkutilliisutut oqartussaasumut (KANUAANA-mut imaluunniit piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisoq qaninnerpaamut) tamanna nalunaarutigineqassaaq. Pineqartup nammineerluni nalunaaruteqarnissamut tassunga pisariaqartumik atortussat pigisimanngikkunigit, pineqartoq kommunip allaffianut qaninnerpaamut saaffiginnittariaqarpoq tamannalu aqqutigalugu pisoq nalunaarutigalugu.

Aalajangersagaq uumasunut killilersukkanut atuuppoq, timmissat, arferit, immami miluumasut il. il., ilaatigullu Kalaallit Nunaanni uumasut pissatat pillugit kisitsisinik katersinissaq siunertaralugu atuutilersinneqarluni.

Imm. 4-mut

Piniartup aallaaniartulluunniit uumasoq pissataq nammineerluni aallaasimanngisani uumasoq takuguniuk, sappingisamik uumasoq nammineerluni toqunniassavaa. Piffissami piniarfiunngitsumiippat pisaq tamaat Namminersorlutik Oqartussat pissavaat. Pineqartup Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmur suliaq nalunaarutigissavaa tassanilu aalajangerneqassalluni uumasoq pisarineqarsimasoq qanoq ilorneqassanersoq. Ilaatigut tassaasinnaavoq uumasoq tamakkerlugu ilaaluunniit utoqqaat illuannut tunniunnera, najukkami agguaanneqarnera imaluunniit Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmur allamulluunniit tunniunnera.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Unioqqutitsilluni pisarisanik tuniniaaneq akiorumallugu, piniakkanik killilersukkanik aamma akuersissutitalimmik piniarneqartartunik pisat kommunip imaluunniit nunaqarfiup allaffiani nalunaarsorneqarsimassapput aamma allaffiup akuersissut naqitsissusissavaa taamaaliornikkut tuniniaavimmi pisat nalunaarsorneqarsimanerat atuarneqarsinnaassammat. Aalajangersagaq pingaarnertut arferit anginernik, qilalukkanik qaqortanik qernertanik, nannunik, tuttunik, umimmannik aavernillu tuniniaasarnermut tunngavoq. Aalajangersagaq timmissanut killilersukanut akuersissutitaqanngitsumik piniarneqartartunut atuutinngilaq.

Imm. 2-mut

Imm. 1-imut uiggiutigalugu, pisat nalunaarsorneqarsimanerannut upternarsaammik takutitsisinnaaneq pillugu qinnuiginnittooqarsinnaasoq aalajangersakkap aalajangersarpaa. Akuersissut kommunip imaluunniit nunaqarfiup allaffiata naqissusiineranik ilaqrartoq takutikkaanni matumani upternarsaatitut naammassaqaq. Ataatsimoorluni piniarnermi, akuersissutip naqissusernerata assilinera atorlugu akuersissummut piginninneqataasut upternarsaasinnaassapput.

Imm. 3-mut

Suliffeqarfinnut, paaqqinnittarfinnut neriniartarfinnullu toqqaannartumik piniakkanik killilersukkanik inuussutissarsiutigalugu piniartut kisimik tuniniaasinnaapput. Tassunga atatillugu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaq aamma akuersissut imaluunniit akuersissut naqissusigaq atuuttoq takutinneqassaaq, tassani pisat kommunip imaluunniit nunaqarfiup allaffiani nalunaarsorneqarsimasoq upternarsarneqartarpoq.

Imm. 4-mut

Kingusinnerusukkut nakkutiliinissaq eqqarsaatigalugu, imm. 3-mi taaneqartut suliffeqarfiit, paaqqinnittarfiit imaluunniit neriniartarfiit upternarsarsinnaassavaat, inuussutissarsiutigalugu piniartumit, kommunip aamma nunaqarfiup allaffiani pisanik nalunaarsuititsisimasumit, unioqqutitsinani pisineq pineqartoq.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa upternarsaatit pisariaqartut - imm. 4-imu taaneqartut - tassaasut akiligassiissut imaluunniit akiligassaaq atsiugaq kiisalu piniartup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaata atuuttup assilinera aamma akuersissummut kommunip imaluunniit nunaqarfiup allaffiata naqissusiinerata assilinera.

Imm. 6-imut

Piniartut inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik atuuttumik aamma akuersissummut naqissusiitsimasut imaluunniit akuersissummik peqartut kisimik assersuutigalugu piniakkat killilersukkat ilaannik tunisisinnaapput. Assersuutigalugu nannup amia, niaquata saarnga, kukii, neqaa aqajarualu. Qilalukkap qernertap tuugaava mattala aamma orsua imaluunniit assersuutigalugu umimmaap amia, qiviui, niaquata saarnga, nassui

neqaalu. Immikkoortut taakku tamakkerlutik akuersissutip imaluunniit akuersissuteqarnerup assilineranik allagarserneqassapput, taamaaliornikkut pisat unioqqutitsinani aamma immikkoortut tamakkerlutik immikkut nalunaarsorneqarnerisa upternarsarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Pisat immikkoortui taakku pisiniarfii tuniniaqqissinnaavaat, matumani akiligassiissut akiligassarluunniit atsiugaq kiisalu piniartup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaata attuutup assilinera aamma kommunip imaluunniit nunaqarfiup allaffiata akuersissummut naqissusiinerata assilinera takutissinnaagunikku. Immikkoortut taakku arlaqartut CITES-imi maleruagassanut ilaapput (Washington-imi isumaqatigiissut), taamaammat isumaqatigiissummik atuutsitsilersimasunut immikkoortumik/nik nunanut tamanut eqqussinermi, pisup pisiarisimasaq unioqqutitsinngitsumik pisiarinninneq, annissineq eqqussinerlu pisimasup upternarsarsinnaasussaavai.

Akuersissut imaluunniit akuersissuteqarneq paassisutissanik oqaatigeqqusaanngitsunik imaqarpata, taava taakku akuersissutip imaluunniit akuersissuteqarnerup pisiniarfimmii assigisaanilu takuneqarsinnaajunnarlugit piiarneqassapput. Taamaakkaluartoq suliffeqarfiup akuersissutip imaluunniit akuersissuteqarnerup tamakkiisup assilineranik tigummiaqassaaq.

Imm. 7-imut

Imm. 6-imi taaneqartutut, mattak, orsoq, ameq, niaqoq, nassuit, saarngit, kukiit, kigutit/tuugaat aamma aqajaroq tuniniassallugu inerteqquaavoq, aatsaalli pineqartoq inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik atuuttumik aamma akuersissummut naqissusikkamik paarisaqarpat taama pisoqarsinnaavoq.

Imm. 7 naapertorlugu, unioqqutitsilluni piniarnermi pisat ilaannik pisinissaq imaluunniit tigusinissaq inerteqquaavoq. Unioqqutitsilluni pisat ilaannik pisineq imaluunniit tigusineq, CITES-imut pingarnertut ilaasunik, unioqqutitsilerneruvoq. Suliaq pinerluttulerinermut inatsisip § 111-ata naleqataanik eqqartuussissutigineqassaaq, taamaammat inummut ilaquyttamiit imaluunniit aapparisamiit nalinginnaasumik nerisassatut tigusisumut imaluunniit nioqqtissanut, atortussianut imaluunniit kiffartuussinernut nalinginnaasumik akissarsiatut pissarsianik tigusisumut, pinerluttulerinermut inatsit malillugu akisussaatitsisoqarsinnaanngilaq, tak. pinerluttulerinerut inatsimmi § 111, imm. 2.

Imm. 8-imut

Aalajangersakkap kinguneraa pisanik tuniniaasarneq pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut tunngavissaq Naalakkersuisut periarfissariligaat. Tamanna isumaqarpoq nittartakkakut tuniniaaneq pillugu, piniagassat immikkullarissut sumiiffillu, atuuttumik akuersissuteqarnissamut piumasaqaat pillugit maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaasoq.

§ 24-mut

Imm. 1-imut

Inuussutissarsiutigalugu piniartup pisaminik ilivitsumik ilaanilluunniit sumut tunisisinnaaneranut piumasaqaatinik, akuersisummut ilaasunik aalajangersaanissamut tunngavissamik aalajangersagaq oqartussaasunut periarfissiivoq, tassa imaappoq Naalakkersuisunut imaluunniit kommunimut. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq neqaarniaq imaluunniit tunitsivik, Kalaallit Nunaanni nerisassanut oqartussaasunit akuerisaasoq – Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqnarnermut Inuussutissalerinertermullu Oqartussat (UNIO). Aamma assersuutigalugu inuussutissarsiutigalugu piniartoq tunisinissamut akuersisummit atuuttumik peqarnissaa pillugu piumasaqaatinik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Sunngiffimmi piniartut kalaalimineerniarfint tuniniaasinnaanerat tunisisarnerallu pillugit apeqqutit najukkami kommunimi oqartussaasunit aalajangiiffingeqassapput. Assersuutigalugu sunngiffimmi piniartut tuttunik nujuartanik pisaata neqaannik imaluunniit puositamik neqaannik orsuani kalaalimineerniarfimmun tunisisinnaanerannut akuersissutaasinnaavoq. Maleruagassat assingi suli eqquutsinneqartussaapput, § 23-mi, imm. 1-imi taaneqartut. Tassa imaappoq, uppermarsaateqarnissaq pillugu piumasaqaatit assingi atuupput. Sunngiffimmi piniarnermut allagartaq atuuttoq aamma akuersissut imaluunniit akuersissut naqinnejqarsimasoq, kommunip imaluunniit nunaqarfiup allaffiani nalunaarsorlugu uppermarsagaq, takutinnejqartussaapput.

Imm. 3-mut

Inuussutissanik (tunisassiat suliareriikkat) tuniniaaneq pineqartillugu Naalakkersuisut inuussutissalerinermut oqartussasuata (UNIO) inatsisai sukkulluunniit atuuttut kalaalimineerniarfip eqquutsittussaavai, tassa imaappoq inuussutissalerinermut inatsit (Inuussutissat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 24, 28. november 2019-imeersoq), aammalut maleruaqqusat taanna tunngavigalugu atuutilersitat.

Taamatuttaaq piffissami piniarfiusup akuerisaasup ingerlanerani taamaallaat uumasunik kalaalimineerniarfimmun tuniniaasoqarsinnaavoq. Piffissami piniarfiusumi tassani piniartumut pineqartumut atuuppoq, inuk taanna inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniartuuppat, tassa inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aamma sunngiffimmi piniarnermut piffissaliussat assigiinngissinnaammata. Taamaattoq uumasut aalajangersimasut mininneqarsinnaapput, assersuutigalugu arferit angisuut neqaannik, mattaannik orsuannillu tuniniaanermi.

Imm. 4-mut

Suliareqqiinermut, atuinermut, tuniniaanermut aamma pisanik tunisaqarnermut, nalinginnaasumik nalunaarutitut isikkulinnik, sukumiisuuusunik maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasarnissaannut tunngavissamik aalajangersagaq pilersitsivoq.

Tamatuma peqatigisaanik unioqqutitsisumik pisat imaluunniit imminut illersorniarluni uumasut pisat ilanngarneqanngitsut ilanngarneqarsimasulluunniit, pisortat suliffeqarfutaannut aamma najukkami innuttaasunut agguaanneqarsinnaanerat aalajangersarneqarsinnaavoq. Assersuutigalugu taanna tassaasinnaavoq utoqqaat illuat, inunnik isumaginninnikkut paaqqinnittarfik, atuarfik imaluunniit meeqquerivik il.il.

Imm. 5-imut

Pingaarnertut tunisassiortunut pikkorissartitsisoqartarnikuvoq, § 3, nr. 12-imi oqaasertalerneqartumik, inuussutissanik isumannaassuseqi qaffaaffiginissa siunertaralugu. Tamanna tunuliaqutaralugu, pingaarnertut tunisassiortunut pikkorissartitsisarnissanut maleduagassat Naalakkersuisunit aalajangersaaffigineqarsinnaanerannut tunngavissamik kiisalu suliffeqarfinnut, paaqqinnittarfinnut neriniartarfinnullu toqqaannartumik tunisisinnaanermut piumasaqatitut pikkorissarsimanissap piumasaqaatiginissaanut aalajangersagaq pilersitsivoq, tak. § 23, imm. 3.

§ 25-mut

Imm. 1-imut

Ataatsimoorluni piniarnermut, nalinginnaasumik assersuutigalugu arfanniarnermi, ataatsimoorluni piniartoqartillugu piniagassat pillugit nalunaarutini immikkoortumiittartunik, maleduagassanik aalajangersaasarnissamut Naalakkersuisut tunngavissaannik aalajangersagaq pilersitsivoq. Tamanna isumaqarpoq atortut atorneqartussat, angallatit qassit ataatsimoorluni piniarnermi peqataasinnaanersut, kiisalu sunngiffimmi piniartut inuussutissarsiutigalugu piniartut qanoq piniaqatigiissinnaanerat pillugu maleduagassanik Naalakkersuisut aalajangersaaffigineqarsinnaanerannut tunngavissamik aalajangersagaq tunngavissiisoq.

Imm. 2-mut

Ataatsimoorluni piniarnermut aqutsisussamik toqqaanissamut Naalakkersuisut peqatigiiffit kattuffiillu pisussaatissinnaavaat, assersuutigalugu aalisarnermut pinianermullu peqatigiiffit KNAPK aamma SQAPK. Ataatsimoorluni tikaagullinniarnerup saniatigut piniaqassanik allanik piniaqatigiitqarsinnaammat ataatsimoorluni piniaqatigiinnernut tamanut siunnersut atuuppoq. Taamaalilluni ataatsimoorluni piniarnermi peqataasut akuersisummilu taaneqartut tamarmik, soorlu miluumasunik imarmiunik nunamiunilluunniit, ataatsimoorluni piniarnermi aqutsisussamik toqqaasinnaassapput. Piniarnerup ingerlanneqarnerani peqataasut sinnerlugit, piniarneq, pisat agguarneqarnerat pisallu nalunaarutiginissaat aqutsisup toqqaarneqarnermigut aqutsisuufigissavai.

Imm. 3-mut

Aqutsisumik toqqaasoqalersillugu, ataatsimoorluni piniarnermut peqataasinnaanermi, peqataasut allat assigalugit piumasaqaatit aqutsisup eqquutsittussaammagit ilanngullugu eqqarsaatigineqartassaaq, tamatumani assersuutigalugu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaq aamma akuersissutit pineqarpoq.

Imm. 4-mut

Inatsisartut inatsisaanni uani maleruagassanik eqquutsitsinissamut kina akisussaasuussanersoq ersersikkumallugu aalajangersagaq una atuutilersinneqarpoq, matumani ilaatigut piniarnerup ingerlanneqarnera aamma maleruaqqusanik eqquutsitsinissaq kiisalu ataatsimoorluni piniarnerup naammassinerata kingorna pisanik nalunaaruteqarnissaq pillugu apeqquut ilanngulligit. Taamaalilluni maleruagassat eqquutsinnejarnissaannut peqataasut tamakkerlutik akisussaasuunissaat naqissuserneqarpoq, matumani nassuiarneqarsimasutut piniutit atorneqartut imaluunniit piniarnerup kingorna nalunaaruteqarnissaq pillugit apeqquut pineqaraluarpataluunniit. Soorluttaaq oqaasertaliussami § 3, nr. 3-miittumi atuarneqarsinnaasutut, piniarnermi aallaaniarnermilu peqataaneq tassaavoq, pineqartup aallaammik imaluunniit piniutinik allanik atuinermigut uumasumik susinnaajunnaarsitsinera, ikiliinera toqtsineraluunniit.

Paarlattuanik inuk angallammik nunakkoorummilluunniit ingerlatsisoq tassunga ilaatinneqanngilaq, taamaammat inuk taanna imm. 4 naapertorlugu akisussaatinneqarsinnaanngilaq.

§ 26-mut

Imm. 1-imut

Piniarnermut aallaaniarnermullu angallatit nunakkoorutillunniit motorillit atorneqaqqusaanngitsut pillugit allattukkanik peqarpoq, tassa imaappoq timmisartut, qulimiguullit aamma nunakkoorutit motorillit, matumani qamuteralaat ATV-illu kiisalu angallatit takissuseq pillugu allagartartik malillugu 15 meterimik takissusaa tamakkerlugu (t.t.) takinerunngitsut ilanngulligit tamakkulu ilassutissaqartuarput. Pingarnerli tassaavoq, nunakkoorutit angallatillu motorillit pineqarmata. Kisianni aamma angallatit tissiartaatit ilaapput, taakku tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit motorimik ingerlanneqartussatut atortulerneqarsimappata.

Paarlattuanik qaannat qimussilluunniit matumani pineqanngillat taakku motoreqanngimmata taamaattumillu piniarnermut aallaaniarnermullu atorneqarsinnaallutik.

Tammaarsimaarfiliarnermut tassanngaanniillu uternermut angallassissutit motorillit atorneqarsinnaapput, kisianni piniariarfimmut piniagassanut taama ittoq atorneqaqqusaanngilaq. Uumasut minnerpaamik 500 meterinik ungasississuseqarfingeqassapput. Pisunili assersuutigalugu sikukkut ammalatami (sassani) arfernut pisanut tamanna atuutinngilaq.

Piniakkanut killilersukkanut immikkuullarissunut angallatit angissusissaat pillugit immikkut ilanngitsut eqqarsaatigalugit, pingaartumik arferit angisuut pineqartarpuit taamaammat aamma angallatit anginerusut atorneqarsinnaapput.

Piniarnermi aallaaniarnermilu drone-t atornissaat inerteqqutaavoq. Tassa imaappoq, piniarnerup aallaaniarnerullu ilaatut, sumiissusersinianermut, malersuinermut, ungoorinermut, katersinermut imaluunniit allatut drone-t atorneqaqqusaanngillat.

Imm. 2-mut

Piniariaatsit ilaat uumasunik pisariaqanngitsumik naalliutsitsisinnaasut inerteqqutaanerat aalajangersakkap naqissuserpaa. Allattukkani killeqanngiusattuni taaneqarput toqunartut, nammineq seqqortussiat, kiisartut, ningarniutit imaluunniit teknikkikkut atortulersuutit allat uumasunik piniakkanik uninngatitsisinnaasut. Paarlattuanik nunap ilaani aalajangersimasuni timmissat ilaat aalajangersimasut qalut atorlugit pisarineqarsinnaapput, assersuutigalugu appaliarsuit. Matuma saniatigut International Standardization Organisation-imit akuerineqarsimasut piniutit atorneqarsinnaapput.

Uumasut piniakkat imarmiut eqqarsaatigalugit, assersuutigalugu puisit arferillu, tuukkamik avatalikkamik assingusumilluunniit atortulikkamik atuilluni uninngatinneqarsinnaapput, taamaalilluni uumasoq piniagaq kivinnginniassammat annaaneqarlunilu.

Imm. 3-mut

Piniarnermi aallaaniarnermilu aallaasit eqiinnartakkat eqittaannartakkallu atorneqarnissaannut inerteqquteqarneq 1993-mili eqqunneqarpoq. Inerteqquteqarneq taanna uumasunut piniakkanut tamanut atuuppoq, matuman i mininneqarsinnaasut pillugit ersarissumik allanneqarsimasut minillugit, tak. imm. 4.

Imm. 4-mut

Imm. 3-mi taaneqartutut, § 7, imm. 2 malillugu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allaaniarnermullu aallaasit eqittaannartakkat atorneqarsinnaanerannut inerteqquteqarnermit Naalakkersuisut minitaqarsinnaapput, uumasut piniakkat aalajangersimasut, nunap immikkoortuanut aamma piffissaliussat ilaannut. Qilalukkanik qaortanik qernertanillu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut atatillugu tunngavissaq taanna taamaallaat atorneqarpoq, tak. § 12, Qilalukkanik qaortanik qernertanillu illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 27. januar 2017-imeersumiittooq. Kisianni inuit inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartallit kisimik aallaasinik eqittaannartakkanik atuisinnaatitaapput.

Imm. 5-imut

Piniariaatsinut inerteqqutaasunut tunngatillugu imm. 2-mut atatillugu ajunngitsumik killiliinertut, uumasoqatigiinnik ataasiakkaanik piniarnermi piniutit suut atorneqarsinnaanerannut kiisalu periutsit suut atorneqarsinnaanersut matuman aallaasit sakkukinnerpaaffissaat sulloqqortussuseq suussanersoq kiisalu imassat suussusissaat qanorlu angitiginissaat pillugit maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut

tunngavissaannik aalajangersagaq una pilersitsivoq. Piumasaqaatit taakku piniagassat pineqartut pillugit nalunaarutini soqtiginaatilinni aalajangersarneqassapput.

Assersuutigalugu aallaasit angissusaasa minnerpaaffilernerneqarsinnaapput umimmanniarnermi sulloqqortussusaa 6,5x55-iussasoq, akerlianilli tuttunniarnermi minnerpaamik sulloqqortussusaa .222-iussasoq. Imassanut tunngasunik piumasaqaateqartoqarsinnaavoq, taamaaliornermi qulakteerniarneqassalluni uumasunik sukkasumik toqtsinissamut naleqquttuunissaa, pisariitsumik anniartitsinertaqanngitsumillu toqtsinissaq anguniarlugu. Assersuutigalugu pisissip qarsullu ilusilersornerannut tamanna aamma atuuppoq.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkap siunertaraa ilaatigut pisuussutinik asiutitsinissap pinngitsoortinnissaa, ilaatigut pissuserissaarnikkut mianerisassanik eqquutsitsinissap qulakteernissaa matuman i pisarisap atorneqarsinnaasortaasa pisaqarfimmiit angerlaanneqarnissaat qimatulineqarnissaalluunniit, (tassa piniarfigisami toqqorneqarneri, kingusinnerusukkut aaneqartussanngorlugit). Piniarfiup pilaffiulluunniit qimannginnerani sinnikut ima qimanneqassapput piniariarfimmut ajoqtaatinnagit. Tamanna aamma pissaaq, uumasut kiisortut ornigussinnaanerat, matuman pingartumik nannut illoqarfiup nunaqarfiullu eqaanukarnissaat pinngitsoortinniarlugu.

Arferit qiteralii eqqarsaatigalugit pilaffiup avataanut kiversarneqassapput taamaaliornermi siunissami pilattusanut akornutaqqunagit.

Imm. 7-imut

Aalajangersakkap siunertaraa Naalakkersuisut assartuutit motoorillit, qulimiguulik ilanngullugu, ATV, umiatsiat, qamuteralaat il. il. piniarnermut aallaaniarnermullu atatillugu atornissaat pillugu maleruagassanik sukumiinerusunik nalunaarutikkut aalajangersaasinnannissaat. Tamanna isumaqarpoq qulimiguullip ullormut qasseriaq timmeqqusaaneroq pillugu maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaasoq, nunaminertat timmiffigeqqusaaangitsut, motoorip sakkortussusaa il. il.

Aalajangersagaq aallaaniarnermut tammaarsimaarfimmut tammaarsimaarfimmillu assartuinermi aamma atugassaavoq.

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq qulakteerniarlugu assartuinerup eqqortumik ingerlanneqarnissaa nunaminertani uumasut pisariaqanngitsumik akornusersornaveersaarnissaat anguniarlugu.

§ 27-mut

Imm. 1-imut

Inatsisartut inatsisaat una malillugu maleruagassanik, allaffissorneq ilanngullugu, ingerlatsinerup ilaaniq isumaginninnissaq kommunimut peqqussutigineqassanersoq pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai.

Taamaalilluni nunap immikkoortuani killilimmi uumasoqatigiinnik nujuartanik ingerlatsinissamut tunngatillugu, akisussaaffimmik piginnaatitsinermillu kommunimut tunniussisinnaanermut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput, matumani aalajangiisinnaanermut piginnaatitsissut ilanngullugu assersuutigalugu kommunip ingerlatsiveqarfiani pisassiissutit aalajangersarneqarsimasut agguataarneqarnissaannut tunngasut aamma nalunaarutinik tigusereernermermi akuersissutinik agguassineq imaluunniit kommunip ileqqoreqqusaa aqqutigalugu najukkami ingerlatsinissamik suliassat allat. Naalakkersuisut tassaapput kisimiillutik suli pisassiissuteqarnermi aalajangiisartutut oqartussaasut.

Imm. 2-mut

Pisassiissutit atorneqanngitsoornikut agguateeqqinnissaannut akisussaaffik pisinnaatitaanerlu kommuninut tunniunneqarnissaannik aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai. Tassa imaappoq, pisarineqartunik pisassiissutaasimasunik nalunaarsuisup kommunip pineqartup aamma pisassiissutinik imaluunniit akuersissutinik agguasseqqinnissaannut akisussaaffik tigussavaa, taakku atorneqarsimanngippata. Tunniussineq assersuutigalugu aamma pisuni piniartup ataatsip imaluunniit arlaqartut akuersissummik atuisinnaajunnaarnerani pisinnaavoq, taamaalilluni allanut agguassisoqarsinnaassamat. Ilanngullugu aalajangersakkap kommunit pisussaatippai agguasseqqinnerup inerneranik Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut kingusinnerpaamik ullut pingasut agguassereernerup pereerneraniit nalunaarutigissallugu.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput, Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut kattuffinnullu allanut attuumassuteqartunut soorlu assersuutigalugu KNAPK-mut aamma SQAPK-mut tusarniaanerup kingorna, nunap immikkoortuanik killeqarfiliikkamik ingerlatsinermut akisussaaffiup pisinnaatitaaffiullu tamakkiisup ilaannakuusulluunniit kommunip ingerlatsivianut tunniussisinnaanermut, matumani aalajangiinerit pingarnerit suli Naalakkersuisunit aalajangiiffigineqartassallutik. Kommuninut akisussaaffinnik tunniussisinnaanermut sinaakkutit pingarnerit nalunaarummi aalajangersarneqassapput, tassunga ilanngullugu malittarisassat sukumiinerusut kommunimi ileqqoreqqusaliornikkut aalajangersarneqarnissaat pillugu piumasarineqassasut.

Imm. 4-mut

Kommunit ingerlatsiviinut tunniussinermut atatillugu piumasaqaatinik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatitaapput. tak. imm. 3. Tunniussineq nalunaarut aqqutigalugu pissaaq tunniussinermullu atatillugu piumasaqaatitut kissaatigineqartut aammattaaq nalunaarummi atuarneqarsinnaassapput.

Imm. 5-imut

Kommuninut akisussaaffimmik pisinnaatitaanermillu tunniussineq pillugu nalunaarummi maleduagassat Naalakkersuisut aalajangersareerpatig, suliassaqarfimmut pineqartumut ingerlatsineq pillugu kommunip ileqqoreequsaanik kommunalbestyrelsi suliaqassaaq. Kommunip ileqqoreequsaa Naalakkersuisunit atuuttunngortinneqarlunilu saqqummiunneqassaaq.

§ 28-mut

Imm. 1-imut

Ilisimatusartut misissuisinnaanerannut akuersisummik, matuman i aalajangersagaq una tunngavigalugu uumasunik timmissanillu piniarneq aallaaniarnerlu aqqutigalugit, tunniussisinnaanermut aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai. Taamaalluni Inatsisartut inatsisaanni maleduagassat avaqqunneqarsinnaapput, ilisimatusarnermi misissuinerup ilaatut uumasunik pisaqarniarneq, misiligitissanik tigusiniarneq, kisitsineq, misissuineq aamma misissueqqissaarineq il.il. siunertaralugit.

Tamatuma saniatigut nunap immikkoortuinut eqqissisimatitanut isersinnaaneq aamma akuerineqarsinnaavoq, matuman qeqertat ilangullugit, nunap piniagassatigut pisuussutaanik sumiissusersiniarneq imaluunniit ilisimatusarnermi misissuinissaq siunertaralugu. Taamatuttaaq akuersisummut ilisimatusarnermi sulinutiutut drone-t atorneqarsinnaanerat ilaavoq. Oqartussaasut akuersissutaat allat, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup oqartussaaffittut suliassaqarfiinut ilaangnitsut, soorlu Nunalerinermut, Imminut Pilorsornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit aamma Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussaqaqarfimmit, kiisalu Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Nunanut Allanut Silallu Pissusaata Allanngoriartorneranut Naalakkersuisoqarfimmit oqartussaasutut akuersissutit, oqartussaasuniit taakkunanna pissarsiarineqassapput.

Imm. 2-mut

Uumasoqatigiinnik nujuartanik illersuiumalluni, uumasoqatigiinnik attuumassuteqarsinnaasunik nunap immikkoortuani aalajangersimasumik killilikam toqutsisinnaanermut maleduagassanik aalajangersaasarnissamut aalajangersagaq Naalakkersuisunut tunngavissamik pilersitsivoq. Assersuitigineqarsinnaavoq timmissat taakkulu piaraat imaluunniit nunami miluumasut nunap immikkoortuani killilikam, uumasumit kiisortumit nunap immikkoortuaniitqarnera patsisigalugu ulorianartorsiortunik illersuinissaq siunertaralugu ukioq tamaat uumasunik kiisortunik piniarsinnaanermut akuersissut.

§ 29-mut

Imm. 1-imut

Uumasunik nujuartanik nikeriarsinnaajunnaartitsineq, ungoorineq, suliaqarneq aamma pinngortitamut inissiineq kiisalu aallaaniarsinnaaneq imaluunniit allatut inuussutissarsiutigalugu atuinissaq siunertaralugu uumasoqatigiaanik piulersitsinissaq siunertaralugu uumasunik pinngortitamut inissitanik ingerlatsineq pillugit maleruagassanik aalajangersaanissamut aalajangersagaq Naalakkersuisunut pisinnaatitsivoq. Siusinnerusukkut tuttunut umimmannullu nujuartanut atatillugu pisareersimavoq, nunap ilaanut allamut nuussinikkut matumalu kingorna uumasoqatigiit nutaat piulersimallutik.

Piniarnermi aallaaniarnermilu periutsit pillugit maleruagassat suli atuupput, kisianni nikeriarsinnaajunnaartitsineq ungoorinerlu, uumasunik timmissanilluunniit ajoqsiisunngitsumik, pullatit qalullu atorlugit pisartussaavoq. Inuussutissarsiutigalugu atuineq alla eqqarsaatigalugu, assersuutigalugu uumasuuteqarnissaq tunisisinnaanerlu siunertaralugit nerlernik nujuartanik ungoorisoqarsinnaavoq suluinillu killuisoqarsinnaalluni.

§ 30-mut

Imm. 1-imut

Piniarnermi pisat il.il. pillugit paasissutissat sorliit inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniartut nalunaarutigisassaneraat pillugit, maleruagassanik aalajangersaanissamut aalajangersakkap Naalakkersuisut tunngavissippai. Paasissutissat Piniarneq aamma piniarnermut allagartamut atortulersuut, taassuma ataani immikkut pisanik nalunaarsuiffiit (särmeldingsskemaer) aqqutigalugit nalunaarutigineqassapput. Atortulersuutini taakkunani piniarnermi pisat pillugit paasissutissat nalilersugassanngorlugit katersorneqartarput aamma qanoq annertutigisumik pisuussutitit atorneqarnerat pillugu paasissutissat atuisunut ingerlateqqinnejartarput.

Tamatuma saniatigut uumasunit pisanit uumasorsiuut misissugassaat tunniunneqartussaapput. Suut nassiunneqartussaanerannik nassuiaatit akuersisummi allallugit ilanngunneqartarput. Assersuutigalugu imaassinnaavoq nannup oqaata isuata ilamernga. Uumasorsiuut misissugassaat kommunip imaluunniit nunaqarfip allaffianut tunniunneqassaaq, Pinngortitaleriffimmut ingerlateqqinnejarnera tassanngaanniit isumagineqassaaq.

Imm. 2-mut

Inuup ataasiinnaap ataatsimoorluni piniarnermi pisanik nalunaaruteqartussaanera qulakkeerumallugu, aalajangersakkap aalajangersaavigaa ataatsimoorullugu pisanik aqtsisoq nalunaaruteqarnissamut akisussaasuusoq aamma pisapaqataasut allat aqqi inuttullu normui, nalunaarutip mumingani allanneqassasut. § 25, imm. 4 naapertorlugu ataatsimoorluni piniarnermi peqataasut tamarmik, nalunaaruteqarnissamut aamma Inatsisartut inatsisaannik uannga equuutsitsinissamut akisussaasummata oqaatigineqassaaq.

§ 31-mut

Imm. 1-imut

Uumasumik nalunaaqutsikkamik, radiokkut imaluunniit qaammataasakkut nassitsissutilikkamik pisaqaraanni nassaaraanniluunniit inuk pineqartoq taakkuninnga Pinngortitaleriffimmut nassiuassinissaminut pisussaatitaavoq, tassunga ilanngunneqassaaq paasissutissiissut uumasoq sumi qangalu pisarineqarsimanersoq imaluunniit nassaarineqarsimanersoq. Nanoq qarlumigut allikkut kisitsimmik kakiornermik peqarsimappat, kisitsit allanneqassaaq Pinngortitaleriffimmullu nassiuinneqassalluni, uumasoq sumi qangalu pisarineqarsimanersoq nassaarineqarsimasorluunniit pillugu paasissutissamik ilaqtillugu.

§ 32-mut

Imm. 1-imut

Uumasut kiisortut illoqarfinnut nunaqarfinnullu appakaannertik pissutigalugu, inunnut uumasuutinut, allanullu uumasunut pigisanulluunniit pigisaallu ilaannut uloriarnartorsiortitsisinnaasut, toqunneqartarnissaasa pinngitsoortinnissaat imaluunniit inuit uumasunik kiisortunik ujartuinerisa kingunerisaanik ulorianartorsiortoqarnissaasa pinngitsoortinnissa aalajangersakkap siunertaraa. Taamaammat uumasut kiisortut qammarneqarnissaannut, ujartornissaannut, malersornissaannut imaluunniit allatut akornusersornissaannut tamatigut inerteqqussummik aalajangersaasoqarpoq, taamaalillutillu inunnut, uumasuutinut uumasunulluunniit allanut ulorianartorsiortitsisinnaanerat akornutaasinnaaneralluunniit imaluunniit pigisanut pigisalluunniit ilaannut ajoquisiisinnaanerat pinnginniassammat.

Matumani pingaartumik nannut imaluunniit amaqquq eqqarsaatigineqarput kisianni allattorneqarsinnaasut tamakkerneqanngillat. Qammarpa allanneqaraangat, assersuutigalugu tamanna neqip aapasup imaluunniit neqip panertup tikkanik tamanna illoqarfiup nunaqarfiulluunniit avataatungaani qimanneqarsimasumit pisinnaavoq. Akerlianilli eqqaavissuit ammaannartut eqqarsaatigineqanngillat, najugaqarfiusut ilagisaat pingaaruteqartut. Assersuutigalugu nannunik ujartuineq malersuinerluunniit eqqarsaatigalugit, pissutsit imaassinaapput inuit nannumik takunnikkusuttu taamaanneranilu taanna inunnut navianarsinnaavoq imaluunniit ingerlavimminik allanguisinnaavoq inoqarfiusullu tungaanut ingerlalerluni, taamaanneranilu inunnut allanut ulorianartorsiortitsisinnaalluni.

Imm. 2-mut

Pissutsit imaassimasinnaapput uumasumik kiisortumik ujartuinissaq pissusissamisoorluni, taamaammat aalajangersagaq inerteqquteqarnermit imm. 1-imiittumit immikkut minitsisoqarnikuovoq, pisuni inoqarfiusup eqqaani unioqqutitsisuunngitsumik aallaaniarnermut, akiliisitsilluni piniarnertaqanngitsumik takornariartitsinermut imaluunniit inuit najugaqarfianniit qimaatitsiniarnermut pisimappat, atatillugu tamanna pisimappat, tak.

imm. 3. Akiliisitsilluni piniarnertaqanngitsumik takornariartitsineq eqqarsaatigalugu piumasagaatit inatsimmi attuumassuteqartumi takuneqarsinnaassapput.

Imm. 3-mut

Inuit pisinnaatitaasut nannumik qimaatisiniarsarisunut akornutaasumik imaluunniit pinngitsoortitsisumik inuit assersuutigalugu nannumik takunnikkumallutik ussagarfigisinnaasaannik piulersoqarnissaa aalajangersakkap pinngitsoortittussaavaa. Inuit nannumut qanillivallaarsimammata, tamanna aamma nannup toqunneqarneranut patsisaasinnaavoq.

Inerteqquteqarneq pisunut politiit, nakkutilliinermik oqartussaasoq, kommunefogedit imaluunniit inuit oqartussaasuneersut allat uumasumik kiisortumik qimaasaaralutik sulinerannik pinngitsoortitsisunut akornusersuisunulluunniit tunngasuuvvoq. Immikkoortoq inoqarfiusoq imaluunniit taassuma eqqaatungaaniittooq matumani pineqartussaavoq. Eqqaatungaaniinneq tassaasinnaavoq 2 kilometerisut ungasitsigisoq qaninnerusorluunniit soorlu aamma assersuutigalugu savaateqarfinnut 2 kilometerinik ungasissuseqarnissaq.

Imm. 4-mut

Piniarnermi drone-t atorneqarnissaannut inerteqquteqarnerup assigisaatut, tak. § 26, imm. 1, oqaaseqaatip aappaani uumasut kiisortut piniarnermut imaluunniit aallaaniarnermut atatillugu filmiliarinissaannut allatulluunniit malersornissaannut drone-t atornissaat inerteqqutaavoq. Taamaattorli minitsissutigalugu uumasunut kiisortunut qimaasaarutitut, assersuutigalugu uumasoq kiisortoq tammaarsimaarfimmut qaninngoorpat, imaluunniit ilisimatusarnermi misissuinermi atortutut drone-t atorneqarnissaat akuerisaavoq. Ilisimatusarnermik siunertat tassaapput, drone-mik timmisqarneq pisortat suliffeqarfiat sinnerlugu ilisimatusarnermik misissuinerup suliarineqarnerani pisariaqartinneqartoq, tassunga ilanggullugu Pinngortitaleriffik imaluunniit ilisimatusarnermik suliat oqartussaasumit akisussaasumit akuerineqarsimasut.

Imm. 5-imut

Uumasunik ajornartorsiutaasunik, inuit inuuner, peqqissusii pigisaalu, piniagassat ikittut ajortiasut nunap immikkoortuini, pisortat pigisaat kiisalu angallannikkut attaveqaateqarniarnikkullu pissutsit illersorniarnerannut tamanna pisimappat, qimaasaarinermut toqtsinermulluunniit ersarinnerusunik maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut tunngavissaannik aalajangersagaq pilersitsivoq. Malittarisassat taaku nalinginnaasumik nalunaarutit aqqutigalugit aalajangersaavigineqassapput. Aalajangersagaq una atorlugu Naalakkersuisut ilaatigut periarfissaqarput, sumiiffinni uumasoqarfiusuni imaluunniit allatigut najugaqarfip neqitigut pilersorneqarneranut immikkut iluaqtigineqarsinnaappata uumasut ajornartorsiutaasut qimaasaarnissaat toqunneqarnissaallu pillugu ersarinnerusumik malittarisassanik aalajangersaanissaminut.

§ 33-mut

Imm. 1-imut

Inuk pigisalluunniit illersorniarlugit uumasoq toquunneqarsimappat, pinerluttaalisitsinermi inatsisip maleruagassai naapertorlugit, taava uumasoq tamakkerlugu Namminersorlutik Oqartussat pigivaat. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik tassaavoq, uumasup taassumalu immikkoortuisa suneqarnissaannik aalajangiisussaq. Nalinginnaanerpaamik pisortat suliffeqarfitaannut neqi agguanneqartussaavoq assersuutigalugulu nanoq pineqarsimappat, taassuma niaqua, kukii amialu naalakkersuisoqarfimmuit nassiunneqassapput imaluunniit ilinniartitaanermut assigisaanulluunniit atatillugu atorneqarsinnaassallutik Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma atuarfiit suliffeqarfifillu attuumassuteqartut akornanni allaganngorlugu isumaqatigiissuteqarnikkut.

Imminut illersorneq pillugu maleruagassat pinerluttulerinermut inatsimmi § 9-mi allassimapput. Matuma kingorna inunnut imminut illersorniarlutik iliuuseqarsimasunut, pinerluttulerinermi inatsimmi pineqaatissiissutaasinnaasut atuutissanngillat. Saassunneqarneq imaluunniit pissutissaqanngitsumik saassunneqarluinnalerneq akiorniarlugu imaluunniit pinngitsoortinniarlugu iliuuseqarnerit pisariaqartut pisimappata aamma taamaaliorneq saassussinerup navianassusianut, saassussisup inuttaanut saassunneqartullu inatsisitigut illersugaanerata pingaaruteqassusianut naleqqiullugu illersorneqarsinnaavoq.

Naak isumaqartoqaraluartoq uumasoq pissusissamisuunngitsumik saassussisinnaanngitsoq, aalajangersakkap taassuma inatsisartut inatsisaanni matumani atorneqarsinnaanera pingaaartuuvoq, taamaalilluni uumasoq saassussisoq taassumalu ulorianassusaa.

Ajornartorsiornermi pisinnaatitaaffik pillugu maleruagassat pinerluttulerinermut inatsimmi § 10-mi allassimapput. Matuma kingorna Inatsisartut inatsisaata pineqaatissiissutissatai atuutissanngillat, inunnut imaluunniit pigisanut ulorianartorsiortitsisunik pisariaqartumik pinngitsoortitsiniarlutik iliuuseqarsimasunut inunnut, matumani inatsisinik unioqqutitsineq annertunerusumik kinguneqartussatut isigineqarsinnaasimappat.

Imm. 2-mut

Inuk ajornartorsiornermi pisinnaatitaaffik imaluunniit imminut illersorneq atorlugu uumasumik toqutsisimasoq, periarfissaq siulleq atorlugu Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigissavaa. Tassunga atatillugu uumasup taassumaluunniit ilamernga suneqassanersoq naalakkersuisoqarfip ilisimatitsissutigissavaa.

§ 34-mut

Imm. 1-imut

Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarnerat aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suliassat nassuiarnerat Aalisarnermut Piniarnermullu

Naalakkersuisoqarfiup isumagisarpai. Naalakkersuisoqarfik Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut allattoqarfittut atuuppoq aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniaaffigineqarnerisa ingerlanneqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup qulakkeertarpaa. Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaapput kattuffit suliffeqarfiillu piniarnermut aallaaniarnermullu attuumassutillit.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq tassaavoq Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit pillugit maleruagassanik, tassa imaappoq Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suliassaannik, aalajangersaanissamut Naalakkersuisut tunngavissiisusoq, ilaatigullu Namminersorlutik Oqartussanut siunnersuisinnaanermut tunngatillugu Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit qanoq inissisimanerannik imaqrartoq. Suliassat ilaatigut imarivaat Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasissani nammineq aalajangersarnissaa. Suleriaaseq Naalakkersuisunit akuerineqartussaavoq.

Taassuma saniatigut Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit inuussutissarsiummi soqutigisaqaqatigiinnik katitigaanissaat amerlassusissaallu Naalakkersuisut aalajangersassavaat.

Imm. 3-mut

Suliani sorlerni Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniaaffigineqartarnissaat pillugu aalajangersakkanik aalajangersagaq imaqrarpoq. Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suliani tamatigoortunik qulaatigoortunillu taaneqarsinnaasuni taamaallaat tusarniarneqarsinnaapput. Paarlattuanik kommunip ileqqoreequsaanik saqqummiussinermut imaluunniit piniagassanik killilersukkanik akuersissutinik agguassinermut atatillugu Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniarneqarsinnaangillat. Tusarniutigineqartut isummerfigineqartassapput Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasissaat malillugu.

Ombudsmandip oqaaseqaatimini septemberip 19-ianni 2002-meersumi uparuarpaa:

"...Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit apeqquini piniarnermut tunngasuni Naalakkersuisunik siunnersuisartuupput, tassani pisuussutit uumassusillit eqqarsaatigalugit apeqquit ineriartornerlu kiisalu taaku iluaqtiginiarneqarnerisa aqunneqarnerat oqallisigineqartarlutik. Taamaalillutik Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, suliassat piniarnermut allaaniarnermullu tunngasut oqaluuserisinnaavaat Naalakkersuisunut oqaaseqaammik tunniussinissaq siunertaralugu. Assersuutigalugu Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, uumasut ilaat pillugit nalunaarutissanut missingiusiat ilaat tusarniaassutigineqarnissaat sioqqullugu saqqummerfigineqartarput kiisalu tusarniaanermit akissutit tiguneqarsimaleraangata takussutissiatut isikkulerlugit takuneqaqqittarlutik. Tusarniaanermi missingiusiat, tusarniaanermi akissutit, Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit siunnersuinerat kiisalu pisortaqarfimmit naliliinerit tunngavigalugit inassuteqaasiortoqartarpoq, Naalakkersuisut aalajangiinerinut tunngaviusartunik.

Inatsimmi § 2, imm. 2-mi allassimavoq, piniarnermik aallaaniarnermillu allaffissornikkut aqutsinermut atatillugu piniartut atuisullu ilisimasaasa ilaatinissaat pingartinneqassasoq, ilaatigut kattuffit susassaqtut kiisalu Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aqqutigalugit. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut pisussaapput Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnik tusarniaasarnissamut. Naalakkersuisut pisussaapput § 2, imm. 2 naapertorlugu naliliinermi ingerlanneqartussami Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaataat naliliinerilu ilaatisallugit, tamannali isumaqanngilaq paassisutissanut allanut sanilliullugit siunnersuisoqatigiit oqaaseqaataat pingarnerutinnejassasut, kisiannili aamma siunnersuisoqatigiit oqaaseqaataasa isiginiarneqannginnissaannut tunngavissaqanngilaq. Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnik tusarniaasarnerup allatigut sunik siunertaqarnerata nalilerniarneqarnerani Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aaqqissuussaanikkut siunnersuisartuvittut inissisisimaneri pingartinneqartariaqarpoq".

Kiisalu Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut atatillugu oqaatigineqassaaq, Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit qanoq akulikitsigisumik ataatsimiittarsinnaanerat eqqarsaatigalugu aningaasatigut periarfissat killeqarmata. Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasiannut tunngatillugu, aningaasaqarnikkut pissutsit periarfissaqartippassuk, Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit ikinnerpaamik ukiumut pingasoriallutik ataatsimiittartussaapput, ataasiarluni najuulluni ataatsimiinneq. Aningaasaqarnikkut periarfissat killeqarnerat pissutigalugu allakkatigut tusarniaasoqarsinnaavoq imaluunniit oqarasuaatikkut ataatsimiinnissamut aggersaasoqarsinnaavoq imaluunniit qarasaasiat atorlugit ataatsimiittoqarsinnaavoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq tassaavoq Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnik tusarniaasarnissaq pillugu imm. 3-mik erseqqissaaneq, suliani kinguartinneqarsinnaanngitsuni allakkatigut tunngavilersuisinnaanermut tunngasoq, tassa imaappoq apeqqutit ataatsimiinnissap ingerlannissaanut utaqqissunneqarsinnaanngitsut, imaluunniit ataatsimiinnissaq peqquteqavissumik pisinnaasimanngippat. Tamatuttaaq oqaatigineqassaaq, "ataatsimiinnermi isummerfigineqassaaq" aamma tassaasinnaammata oqarasuaatikkut ataatsimiinneq imaluunniit qarasaasiaq atorlugu ataatsimiinneq.

§ 35-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq una malillugu, nakkutilliinermut oqartussaasoq, matumani piniarnermut aalisarnermullu nakkutilliisut ilanngullugit, politiit aamma Issittumi sakkutuut, angallat nunakkoorulluunniit suugaluartoq kiisalu angallassissutit nunakkoorutillu unitsissinnaavaat, ikiffigisinnaavaat misissuiffagalugulu tamanna pisariaqartutut nalilerneqarpat. Aalajangersagaq siammassisumik paasineqassaaq, tassa imaappoq, angallassissutit suugaluartulluunniit pineqarput, soorlu oqaasertaliunneqarsimasuni uani § 3, nr. 6.

Manna tikillugu pingaartumik illersornissaqarfiup sakkutuui imarsiortut (Issitumi sakkutuut) angallatinik nakkutilliinermik ingerlatsisimapput, tamakku unitsittarnerisigut ikiffigarnerisigullu. Aallaavittut isigalugu Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik suliassamik taassuminnga ingerlatsisussaasoq § 5-imik akisussaanerup agguataarneqarneranut aalajangersakkatut. Tamanna pisartussaavoq naalagaaffimmik oqartussaasunut allanut immikkut ittumik isumaqtigiissuteqartoqarsimannngippat § 5, imm. 2 naapertorlugu. Tamatuma ilutigisaanik siusinnerusukkut illersornissaqarfiup aalisarnermik nakkutilliisuinut politiinullu piumasaqaataasimasut pisussaaffit Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfip tigunikuuai. Kapitali 7-mi aalajangersakkanik atuutsitsinermut politiiniit aamma illersornissaqarfiup aalisarnermik nakkutilliisuinut ikiorneqaqqulluni Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanikkut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik noqqaasinnaavoq, tamanna pillugu aalajangersimasumik pisariaqartitsisoqarsimappat, assersuutigalugu angallat ikiffigineqarnissaminik nakkutilliiffigineqarnissaminillu itigartitsippat.

Angallatip Kalaallit Nunaanneersuunera imaluunniit nunanit allaneersuunera apeqquaatinnagu, nakkutilliinermik suliassat ingerlanneqarsinnaapput.

Akuersissutini piumasaqaatit eqquutsinneqarnersut misissorumallugu, angallatip nunakkoorutillu pappiliartaanik uppernarsaatitaanillu takunninnissaq Nakkutilliinermut oqartussaasup piumasarisinnaavaa. Tamanna nalinginnaasumik ima isumaqarpoq, kinaassutsimut uppernarsaammik, piniarnermut allagartamik akuersissummik akuersissutinilluunniit misissuineq, matumanilanganngullugu qulakteerniarlugu inuk akuersissummik piginnittooq, piniarnermik aallaaniarnermillu ingerlatsisoq, inuup imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasup akuersissummi allaqqasup assigineraa. Sulinermut atatillugu misissuinermut atugassatut piniarnermi aallaaniarnermilu atortut qaquinneqarnissaat aamma Nakkutilliinermut oqartussaasup piumasarisinnaavaa.

Imm. 2-mut

Aallaavittut isigalugu Nakkutilliinermut oqartussaasup misissuineq, angallatip nunakkoorutilluunniit unitsinneqarfiani ikiffigineqarfianiluunniit ingerlatissavva. Kisian angallatit nunakkoorutillu nunamut taleqqlusaasinnaapput sumiiffimmullu aalajangersimasumut ingerlaqqusaasinnaapput, pisanik atortunillu misissuinerissaq nakkutilliinissarlu siunertalarugit. Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut toqqarneqartumut angallat ingerlassasoq imaluunniit nunakkoorut sumiiffimmut toqqakkamut ingerlassasoq Nakkutilliinermut oqartussaasup peqqusinnaavaa. Pisat atortullu misissornissaat siunertarineqarsinnaavoq aamma pisat sukumiisumik kisinnissaat siunertaasinnaavoq kisian pisanut atortunullu tunngatillugu uppernarsaatit qularnaarnissaat aamma siunertaasinnaalluni.

Imm. 3-mut

Piniarnerup aallaaniarnerullu ingerlannissaanut piniartup aallaaniartulluunniit akuersissummik peqarneranut uppernarsaammik takunninnissaq Nakkutilliinermut

oqartussaasup piumasarisinnaavaa, tassa imaappoq inuup kinaaneranut uppernarsaat, piniarnermut allagartaq akuersissulluunniit. Inuup allap oqartussaassusillip Naalakkersuisuniillu toqcarneqarsimasup, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani atorfillit, suliassani immikkullarissuni peqataasinnaanermut toqcarneqarsinnaapput.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, eqqartuussivimmit aalajangiisoqanngikkaluartoq imm. 1-3 naapertorlugit nakkutilliinermut oqartussaasoq aamma inuk immikkut pisinnaatitaaffiligaq pisinnaatitaaffinnik ingerlatsisinhaasoq, kinaassutsimut uppernarsaammik takutitsinermigut. Tamanna immikkoortumi periutsimut maannamut atuuttumut akuerisaasumullu naapertuuppoq.

Imm. 5-imut

Suliassanik isumaginninnissamut, nakkutilliinermut oqartussaasoq aamma inuk immikkut pisinnaatitaasoq pillugit imm. 1-3-mi taaneqartutut, suliassat periutsillu il.il. pillugit ersarinnerusunik maleruagassanik aalajangersaasinnaanermut Naalakkersuisut tunngavissaannik aalajangersagaq pilersitsivoq.

§ 36-imut

Imm. 1-imut

Angallatit aalisariutit piniariutillu malinnaasinnaanermut atortulersuutinik (FOE) ikkussuisoqareersimanngippat, taama ittumik ikkussinissamut piniarnermut aallaaniarnermullu angallammik piginnittoq peqquneqarsinnaaneranut nakkutilliinermut oqartussaasup tunngavissaannik aalajangersagaq pilersitsivoq. Ilaatigut angallatip sumiiffia, siunnerfia sukkassusaa il.il. atortulersuutip nassiuttarpai.

Aalajangersagaq tamakkiisuunngilaq, kisianni paasissutissat sulianut allanut tunngassuteqartut aamma matumani pineqarsinnaapput.

Imm. 2-mut

Angallatit malinnaaviginissaannut atortulersuutit atornissaannut, matumani ilanngullugit atortulersuummik ingerlatsineq, teknikkimut nassuiaatinik aamma sulianut allanut tunngassuteqartut paasissutissat il.il. pillugit ersarinnerusunik maleruagassanik saqqummiussinissamut aalajangersakkap Naalakkersuisut piginnaatippai.

§ 37-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq nakkutilliinermut periarfissap qulakkeerneqarnissaa. Peqqusinerit inerteqqutillu taamaalilluni pisat nalunaarutiginissaat nalunaarsornissaallu

pillugit nalinginnaasumik piumasaqaatinut pingaaruteqartumik tapertaasussatut atuuttussaapput, tamanna pillugu pisariaqartitsisoqartoq nalilerneqarpat.

Peqqusinerit inerteqquteqarnerillu angallassissutinut sunulluunniit atuupput, oqaasertalerneqarsimasutut uani § 3, nr. 6.

Sanilliussinermik tunngavik uani isiginiarneqassaaq, taamaalillunilu periutsit sakkukinnerusumik sunniuteqarsinnaasut atorniarneqassapput, oqartussaasut assersuutigalugu nunami sumiiffimmut aalajangersimasumut imaluunniit pilannissamut sumiiffimmut aalajangersimasumut ingerlasoqarnissaanik peqqusinissaat sioqqullugu. Taamaalilluni nakkutilliinerup ingerlannissaanut tamanna pisariaqarsinnaavoq, assersuutigalugu sumiiffik imaluunniit sumiiffimmi pissutsit nakkutilliinermut naleqquttuunnginnerat pissutigalugu imaluunniit nakkutilliinermi assigisaaniluunniit atortulersuutinik immikkularissunik atortunilluunniit pisariaqartitsineq pissutigalugit.

Nr. 1

Nakkutilliinermut oqartussaasoq assersuutigalugu angallammut nunakkoorummulluunniit, Kalaallit Nunaanni tulaassifiisartumut sumiiffimmut aalajangersimasumut imaluunniit umiarsualivimmut imaluunniit pilattarfimmut aalajangersimasumut, ingerlaqqusilluni peqqusisinnaavoq.

Nr. 2

Angallatip nunakkoorutilluunniit pisani usingiassanngikkai imaluunniit pilanneq aallartissanngikkaa oqartussaasup aamma peqqussutigisinnavaa, pisat nakkutilliinermut oqartussaasumit misissorneqarsimatinnagit imaluunniit nakkutilliinermut oqartussaasoq sumiiffimmi najuutilersinnagu.

Nr. 3

Imaatigut nunakkullu piniarnermi aamma tulaassinertermi, tikinnermi imaluunniit angallammut nunakkoorummulluunniit usinik nuussinertermi, nakkutilliisup najuunnissaa pillugu oqartussaasup peqqusisinnaaneranik aalajangersagaq malitseqarpoq. Tamanna assersuutigalugu atorneqarsinnaavoq, angallatinut, nunakkoorutinut, suliffeqarfinnut imaluunniit nunap immikkoortuinut aalajangersimasunut, piffissap ingerlanerani pisanik sunniuteqarluarnerusumik nakkutilliisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarsimatillugu imaluunniit pisariaqartitsisoqartillugu.

Nr. 4-mut

Assersuutigalugu piniagassanik killilersukkanik aalajangersimasunit aningaasat kaaviaartitat nakkutilliiviginissaa siunertaralugu, angallatinut nunakkoorutinullu peqqusissutinik saqqummiussisoqarsinnaavoq, suliffeqarfiit tulaassinertermi, usit nuunnerini, immikkoortiterinertermi imaluunniit pisat agguanneranni erngersumik nakkutilliinermut

oqartussaasumut siumoortumik nalunaarutigisassagaat ussersaasoqassasoq. Tassunga ilanngullugu oqimaalutaaneq oqimaalutaasartumit akuerineqartumit ingerlanneqarsinnaavoq.

§ 38-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuusiornermut atatillugu nakkutilliinermi pisinnaatitaaffiit atuuttut pisariillisarneqarnissaasa pisariaqarnerat Naalakkersuisunit nalilerosoqqissaarneqarnikuupput. Tassunga atatillugu pisariaqartutut isumaqarfingineqarpoq angallatinik, nunakkoorutinik suliffeqarfinnillu, pisat il.il. aallaavigalugit aningaasanik kaaviiartitsisunik, suliardinneqqittartunik, suliaqartartunik, poortueqqittartunik, assartuisartunik imaluunniit toqqortaateqartartunik nalunaarutigineqanngitsumik pisanik nakkutilliinermik ingerlatsisoqartarnissaa, matuman piinarnermik aallaaniarnermillu sunniuteqarluartumik nakkutilliineq ingerlassinnaajumallugu. Suliffeqarfinnut isersinnaanermut aamma angallatinut nunakkoorutinullu ikisinnaanermut piumasaqaat tassaaginnarpoq, Inatsisartut inatsisaannik imaluunniit taanna naapertorlugu maleruagassanik saqqummiunneqarsimasunik equuutsitsisoqarnersoq nakkutilliinermut oqartussaasup suliaqarnerani tamanna ilaasutut pisarmat. Taamaalilluni inatsisitigut pituttukkanik suliassanik isumaginnissinnaajumalluni nakkutilliinermik oqartussaasup nalinginnaasumik isersinnaanera matuman pineqarpoq.

Siunnersuummi taamaalilluni kinaassutsimut uppermarsaammik takutitsinikkut eqartuussivikkut aalajangiinertaqanngitsumik nakkutilliinermut oqartussaasup appakaassinnaanera attatiinnarneqarpoq, taanna angallatini, nunakkoorutini suliffeqarfinnilu siunnersuummi taaneqartuni pisanik nakkutilliisinnaavoq. Angallatit nunakkoorutillu oqaasertalerneqartutut § 3, nr. 6-imi, suliffeqarfiillu oqaasertalerneqarput siamasissumik, tassaasut suliffeqarfiit tamarmik, aningaasanik kaaviiartitsisut, suliardinneqqittartut imaluunniit pisanik toqqortarinnittartut imaluunniit pisanit taakkuluunniit ilaannik tunisassiortartut. Assersuutigalugu oqariartaatsimut tassunga aamma ilaasinnaapput pisiniarfiit imaluunniit tunisassiorfiit amernik, saanernik, kukinnik, niaqqup saarnganik, kigutinik imaluunniit mattammik il. il. suliardinneqqittartut tunisisartulluunniit.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq una malillugu Inatsisartut inatsisaannik unioqqutitsisoqarnera pillugu piviusumik pasitsaassisooqarsimappat, inuit nammineq pigisaanni nalunaarutigineqanngitsumik nakkutilliilluni takuniaaneq aammattaaq nakkutilliinermut oqartussaasup ingerlassinnaavaa. Nakkutilliinermut oqartussaasup piffissap qanoq ilinerani inuit namminneq pigisaannut appakaassinnaanermik piumasaqarsinnaanera sakkortusineqarnikuovoq imm. 1 naapertorlugu. Taamaalilluni inatsisartut inatsisaannik imaluunniit taanna naapertorlugu maleruagassanik unioqqutitsinermut atasumik pineqartup nammineq pigisaa atorneqartoq pillugu pasitsaassisooqarsimassaaq. Piniartup nalinginnaasumik pisani nammineq illumini toqqortarisarsimappagit, tamatuma

ilimanarsisissavaa, pisumi aalajangersimasuni tassani pisat toqqortarineqarnerinut nammineq pigisaq aamma atorneqartoq.

Sanilliussinermik tunngavik uani isiginiarneqassaaq, taamaalillunilu inuit nammineq pigisaat oqartussat isiginneranni iliuutsit annikinnerusut atorneqarniassapput. Sulialli kinguartinneqarsinnaannginnera eqqarsaatigalugu imaluunniit nakkutilliinermi oqartussat iliuutsit annikinnerusut atorneqarnissaat utaqqippassuk upternarsaatit peerneqarnissaannik iginneqarnissaannilluunniit pasitsaassisooqarpat saneqqunneqarsinnaavoq.

Nammineq pigisap Inatsisartut inatsisaannik unioqqutitsinerup ilaatut atorneqarsimappat, nammineq pigisami unioqqutitsisumik pisarisaq, upternarsaatit, atortut assigisaallu, Inatsisartut inatsisaannik unioqqutitsinermut upternarsaataasinnaasut, pillugit pisumi pasitsaassisooqarsimassaqaq. Tamatuma saniatigut nammineq pigisaq Inatsisartut inatsisaannik unioqqutitsinermut atasumik atorneqarsimasoq aamma oqartoqarsinnaavoq, nammineq pigisaq Inatsisartut inatsisaannik unioqqutitsinermut upternarsaataasinnaasunik nioqqutissiorqarpal, uninngatitsinermut, tunniussinermut toqqorsinermulluunniit atorneqarsimappat.

Nakkutilliinermi oqartussat angerlarsimaffimmut imaliinnarlutik isersinnaanngikkunik politiinut ikiortissarsiorsinnaapput. Politiit siumoortumik ikiorneqarnissamik qinnuigineqarsinnaapput, matumani pigisamik piginnittup appakaannissamut itigartissagaatik imaluunniit nakkutilliinermik oqartussaasup sulineranik akornusersuissasoq nakkutilliinermut oqartussaasup naatsorsuutiguniuk.

§ 39-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkami uani tunngavissiaq atorlugu matumani nunanut allanut, nunap immikkoortuinut aamma nunanut tamalaanut isumaqatigiissutinut aamma naapertuuttumik, qaqqagukkulluunniit atuuttusanik nakkutilliinermi pisussaaffinnik nalunaarutinut Naalakkersuisut ilanggussisinnaapput.

Siunertaasoq tassaavoq, unioqqutitsilluni pisanik tunniussinerit, nassiussinerit, pisinerit tunisaqarnerillu pinngitsoortinnissaat, matumani nakkutilliinermut oqartussaasup pitsaanerpaamik nakkutilliinermi sakkussaqarluni unioqqutitsisoqarnersoq, nalunaaruteqartoqarsimannnginnersoq imaluunniit piniarnermik aallaaniarnermillu akuerisaanngitsumik ingerlasoqarnersoq nakkutilliisinjaassamat aamma angallatit nunakkoorutillu allattaavinnut allattuisarnerannik imaluunniit piniartut nalunaarutaannik maleruagassallu atuuttut malillugit pisanik nalunaarsuineq ingerlanneqartarnersoq nakkutilliisinjaassamat.

Nr. 1

Unioqqutitsisumik piniarnerup aallaaniarnerullu killilernissaa siunertaralugu, inuit aamma inatsisitigut pisussaatitaasut pisat taakkuluunniit ilaanik tigusineq pillugu paasissutissanik tunniussinissamut pisussaatitaanissaat pillugu maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Assersuutigalugu tassaasinnaapput kalaalimineerniarfiit, suliffeqarfiiit, atorfeqarfiiit, neriniartarfiiit, tunitsiviit, tunisassiorfiit, niuerfiit, pisiniarfiiit il.il. pisussaaffimmik matuminnga peqquneqarsinnaasut. Pisussaaffik taanna ilaatigut aalajangersarneqarpoq Piniakkanik savaateqarnermilu tunisassianik tunisaqarnermi nalunaaruteqartarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 5. juli 2006-imeersoq aqqtigalugu imaluunniit kingusinnerusukkut allangnuutit aqqtigalugit.

Nr. 2

Unioqqutitsisumik piniarnerup aallaaniarnerullu killilernissaa siunertaralugu, kalaalimineerniarfiit, suliffeqarfiiit, atorfeqarfiiit, neriniartarfiiit, tunitsiviit, tunisassiorfiit, niuerfiit, pisiniarfiiit il.il. peqquneqarsinnaanerat pillugu aammattaaq maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq, pisanik taakkuluunniit ilaanik tuniniaasut inuit aamma inatsisitigut pisinnaatitaasut, pisanik tuniniaasinnaatitaanersut misissortassagaat, tassa imappaq, inuk pineqartoq piniarnermut allagartamik atuuttumik, akuersissummik imaluunniit akuersissuteqaammik atuuttumik tuniniarneqartumut tunngatillugu kiisalu akuersissummut kommunip allaffiata naqissusiineranik imaluunniit pisat nalunaarsornerat pillugu akuersissummik pigisaqarnersoq misissussavaat.

Inuk imaluunniit inatsisitigut pisussaatitaasoq akuersissummik atuuttumik peqarnani pisaminik tunisisimasoq paasineqarpal, unioqqutitsisumik pisanik imaluunniit taassuma ilaanik pisisisimasut kalaalimineerniarfiit, suliffeqarfiiit, atorfeqarfiiit, tunitsiviit, tunisassiorfiit, niuerfiit imaluunniit pisiniarfiiit il.il. kinguneqartitsisarnissamik peqquneqartarnissaat pillugu maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Nr. 3

Aalajangersagaq uumasunit eqqissisimatitanit imaluunniit piniakkanit killilersugaasartunit, pisassat nungunneqareerneranni pisat imaluunniit taassuma ilaanik tigusinissamut inerteqquqteqarnermik aalajangersaavoq. Tamanna tusagassiorfiit, aalisarnermut piniarnermullu kattuffiit il.il. aqqtigalugit tamanut nalunaarutigineqarnikuovoq aamma pisassiissutinit taama ittunit pisanik kalaalimineerniarfiit, suliffeqarfiiit, atorfeqarfiiit, tunitsiviit, suliffissuit, niuerfiit il.il. tigusisarnissaannut inerteqquqteqarnermut maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Siuliini allanneqartunut uiggiullugu, pisat unioqqutitsinikkut pisarineqarsimasut tigusisup ilisimasimappagu ilisimasariaqarsimagaluarpaluluunniit, unioqqutitsisumik pisanik tigusisumut kinguneqaateqartitsisunik maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Imm. 2-mut

Piniarneq aallaarniarnerlu unioqqutitsisuusoq, nalunaaruteqarfifiunngitsoq maleruagassaqanngitsorlu pinngitsoortikkumallugu, aalajangersagaq tunngavissamik Naalakkersuisunut pilersitsivoq, ilaatigut suliarineqanngitsoq tassa pisaq nutaaq imaluunniit taassuma ilaa piffissap piniarfiup avataani pisiarisaq, qanoq pisiarineqassanersoq tunineqassanersorlu pillugit maleruagassanik aalajangersaasinnaanermik. Matumani piffissap piniarfiusup qaangiunnerata kingorna ullut pingasut angullugit nalinginnaasusarput kisianni piniagassat ilaannut aamma tunisassiornermit aalajangikkat mininneqarsinnaapput.

§ 40-mut

Imm. 1-imut

Akiliisitsissummik aalajangersaaniarnermi pinerluttulerinermi inatsimmi periaatsit atorneqarnissaat piumasaqaataavoq, tak. pinerluttulerinermi inatsimmi §§-it 121 aamma 127. Taassuma nassataraa akiliisinnaassutsip iliuutsillu qanoq ittuunera eqqarsaatigalugit aamma inuiaqatigiit soqutigisaat pingartinneqassammata taamatut ittunik iliuuserineqartunik akiuiniarneq eqqarsaatigalugu. Matumani unioqqutitsilluni pisap nalinga aallaaviussaaq. Angallatip angissusia, piginnaasaa aaqqissugaaneralu kiisalu inatsisinik unioqqutitsinermut tunngasut pissutsit eqqarsaatigineqarsinnaapput. Taamaattorli akiliisitsinerup qaffassisusia pitsaaliuinertut erseqqissumik sunniuteqartutut annertussusilerlugu aalajangersarneqartariaqarluni.

Piniarneq pillugu suliani aallaaviusartoq tassaavoq, piniartoq aallaaniarlu imaluunniit angallat nunakkoorummilluuniiit aquttoq, nammineerluni unioqqutitsinerusinnaasut pillugit unnerluunneqartarmat. Taamaattorli imm. 4-mut innersuussisoqarpooq, piginnitoq angallammik nunakkoorumilluuniiit ingerlatsisuusimanngippat. Ataatsimoorluni piniarnermi, piniarnermut peqataasut tamarmik akisussaasuupput.

Nr. 1

Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanik allanneqartunik aamma Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkani allanneqartuni tunngaveqartumik maleruagassanik aalajangersarneqartunik unioqqutitsinermut akiliisitsinermik eqqartuussisoqarsinnaavoq.

Inatsisartut inatsisaat taamaalilluni nalunaarutini akiliisitsinikkut kinguneqaatitsinissamut tunngavissiivoq.

Nr. 2

Inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut Inatsisartut inatsisaanni peqqussinernik nalunaarutinillu equuutsitsinngitsut, akiligassiinermik eqqartuunneqarsinnaapput.

Nr. 3

Inatsisartut inatsisaat malillugu tunniunneqartuni akuersissutini aamma akuersissuteqaatinini piumasaqaatinik unioqqutitsinerit akiligassiinermik eqqartuunneqaataasinnaapput.

Akuersissummi imaluunniit akuersissuteqaammi piumasaqaatit aalajangersaaffigineqarsinnaapput kisianni akuersissutip siornatigulli aallarniarnermi akuersissutinik taaneqartartuni piumasaqaatit aamma aalajangersagaasinnaapput. Piumasaqaatit assersuutitut taaneqarsinnaapput tunisassiornissamut akuersissutit aamma tunisinissamut pisussaaffit, akuersissutip piumasaqaatitaani allassimassasut, imaluunniit immikkut akuersissutini.

Nr. 4-mut

Paasissutissanik eqqortunik nalunaaruteqartarneq tassaavoq, piniarnerup aallaaniarnerullu nungusaataannginnissaanut aalajangersaanermut tunngaviusoq. Taamaammat paasissutissanik eqqunngitsunik salloqittaataasunilluunniit tunniussisoq akiliisinneqarluni pineqaatissinneqassaaq. Taamatuttaaq paasissutissanik tunniusseqquneqaraluarluni tunniussinngitsoq akiliisinneqarluni pineqaatissinneqassaaq.

Nr. 5

Aalajangersagaq una naapertorlugu nakkutilliinermut oqartussat isitsaaliorneqarneranut inuit ingerlatseqatigiiffinniluunniit akiliisitsinermik pineqaatissinneqarsinnaapput.

Imm. 2-mut

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 18-imi takuneqarsinnaavoq aalajangersakkani pinerluttulerinermi inatsisitigut akisussaanermi ingerlatseqatigiiffiit il.il. akisussaasuunerannut tunngasumi allanik aalajangersaasoqarsimangippat, kinaluunniit inatsisitigut akisussaasoq, matumani aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit, piginneqataassuteqarluni ingerlatseqatigiiffiit, piginneqatigiiffiit, soqtigisaqaqtigiiffiit, peqatigiiffiit, aningaasaateqarfiiit, pigisat, kommunit, namminersorlutik oqartussani oqartussaasut kiisalu naalagaaffimmi oqartussat pineqartut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-imi pineqarput angallammik imaluunniit nunakkoorummik piginnittup imaluunniit oqartussaasup inuttut akisussaanera. Nalinginnaasumik tamanna amerlanertigut tassaassaaq piginnittoq. Taamaattorli aalajangersakkap kinguneralugu angallammik imaluunniit nunakkoorummik attartortoq taamaalillunilu angallammik imaluunniit nunakkoorummik atuisinnaasoq aamma akisussaatinneqarsinnaavoq. Pingarnerli tassaavoq, akuersissut kimit pigineqarnersoq taamaalillunilu pisat kimat iluaqutaanersut. Ingerlatseqatigiiffiit ilusilersorneqarneranni tamanna aamma atuuppoq, pingarnertut ingerlatseqatigiiffik aamma ingerlatseqatigiiffiup pigisaa piginneqatigiiffik. Ingerlatseqatigiiffiup pigisaa ingerlatseqatigiiffik akuersissummik pigisaqarsimappat aamma ingerlatseqatigiiffiup pigisaata ingerlatseqatigiiffiup angallat (attartugaq) attartorsimappagu, taanna akisussaasuussaaq. Paarlattuanik suliffeqarfiiup angallammik attartortitsisup, akisussaaffik piginngilaa.

Imm. 4-mut

Akuersissummi piumasaqaatinik imaluunniit Inatsisartut inatsisaannik imaluunniit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu malittarisassanik saqqummiunneqarsimmasunik, akuersissummik piginnittoq unioqqutitsisimappat, Naalakkersuisut imaluunniit Naalakkersuisut matumunnga oqartussaatitaat (kommunit) akuersissummik killiliisinnaanermut aalajangersakkap periarfissippai. Imaassinnaavoq assersuutigalugu inuk akuersissummik pissarsinngitsoq imaluunniit nunap ilaani sumiiffimmi aalajangersimasumi akuersissummik atuinissamut akuerineqanngitsoq.

Aamma Inatsisartut inatsisaannik sakkortuumik unioqqutitsinermi, akuersissutip arsaarinnissutigivinnissaanut periarfissaqarpoq. Assersuutigalugu suliani, inuussutissarsiutigalugu sunngiffimmiluunniit piniartup uumasumik toqtsiniarnermini aallaammik akuerisaanngitsumik atorsimatillugu imaluunniit uumasumik pisamik qimatsisimatillugu. Pisut aamma imaassimasinnaapput, piniarnermut allagartamik akuersissummilluunniit peqarnani imaluunniit nunap ilaani piniarfigeqqusaaangitsumi inuk piniagassamik pisaqarsimasoq. Aamma imaassinnaavoq akuersissummi piumasaqaatinik imaluunniit akuersissummik imaluunniit inatsisartut inatsisaannik arlaleriarluni unioqqutitsinermik uteqqiasunik pisoqarsimasoq.

Akuersissummik arsaagaaneq, eqqartuussinikkut pissaaq. Imaassinnaavoq akuersissummik piffissami aalajangersimasumi arsaarinninneq imaluunniit akuersissummik arsaagaaneq imaluunniit arsaarneqarallarneq pineqartut.

Piffissami killilikkami arsaagaaneq pineqarpat, arsaagaaneq ukiup ataatsip ukiullu tallimat akornanni sivisussuseqarsinnaavoq. Arsaarneqarsimagallarneqassasoq pineqarpat pineqartoq ukiut tallimat qaangiunneranni arsaarneqarsimanerup kipisinnaanerata nutaamik aalajangiiffiginissaanik qinnuteqarsinnaavoq. Arsaarinninnerup atorunnaarnera pillugu taamatut aalajangiineq aalajangiinikkut pissaaq. Arsaarneqarsimagallarneqarnissaq pillugu aalajangikkap taamaatinnissaanik qinnuteqarneq akuerineqanngippat akueritinniarneq misilinneqaqqissinnaavoq, kisianni minnerpaamik itigartitaanerup siulliup kingornagut ukiut marluk ingerlareerneratigut.

§ 41-imut

Imm. 1-imut

Piniarnermut allagartamik pissarsisinnaaneq imaluunniit piniarnermut allagartamik peqarsinnaaneq annaaneqarsinnaavoq, piniartoq aallaaniartorluunniit inatsisartut inatsisaanni maleduagassanik unioqqutitsisimappat, tak. § 40, imm. 1 aamma 2. Aalajangersakkam naqissuserneqarnikuovoq, matumani pineqartut tassaasut piaaraluni imaluunniit arlaleriarluni sakkortuumik mianersuaalliornerit.

Inatsisartut inatsisaannik, pissutsit sakkortusisatut imaluunniit sakkortuumik unioqqutitsinertut isigineqarsinnaasut tassaapput, assersuutigalugu piniarnermut allagartamik peqarnani piniarneq aallaaniarnerlu, akuersisummik peqarnani piniarneq aallaaniarnerlu imaluunniit nunap immikkoortuani piniarfigeqquaannngitsumi piniarneq. Aamma uumasunik eqqissisimatitanik piniarneq aallaaniarnerlu imaluunniit piffissami eqqissisimatitsiffiusumi piniarneq aallaaniarnerlu. Aamma suliani inuussutissarsiutigalugu piniartup imaluunniit sunngiffimmi aallaaniartartup uumasumik toqtsinerminut aallaat akuerisaanngitsoq atorsimappagu imaluunniit uumasoq pissataq qimaannarsimappagu. Taamatuttaaq akuersisummi piumasaqaatit unioqqutinneqarneri arlallit pineqarsinnaapput, matumanii pisanik nalunaaruteqarsimannnginnejt imaluunniit inatsisartut inatsisaannik arlaleriarluni unioqqutitsinermi.

Aamma inuk piaaraluni imaluunniit inummut allamut sakkortuumik mianersunngitsumik akornusiisimappat imaluunniit inuuneranik ulorianartorsiortitsisimappat, piniarnermut aallaarniarnermullu pisinnaatitaaneq annaaneqarsinnaavoq. Aalajangersagaq aqqutigalugu inuup allap piaaraluni eqqaasseratarsinaanera imaluunniit sakkortuumik mianersornani pissusilorseeq peqqutigalugu aallartoortoqarsinnaanera eqqarsaatigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Piniarnermut allagartamik inuk arsaagaaguni, kommunimi tassani pineqartup aalajangersimasumik najugaqarfigisaani, kommunip allaffianut taanna tunniunneqassaaq. Suliaq Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmuit nalunaarutigineqassaaq, taamaalilluni Luli-mut piniarneq pillugu qarasaasiami toqqorsivimmut eqqartuussut taanna nalunaarsorneqarniassammatt.

Imm. 3-mut

Piniarnermut allagartamik, akuersisummik peqarsinnaanermi arsaagaaneq, eqqartuussinikkut pissaaq. Imaassinnaavoq piffissami aalajangersimasumik arsaarneqartoq imaluunniit arsaarneqarsimagallarneqassasoq.

Piffissami killilikami arsaagaaneq pineqarpat, arsaagaaneq ukiup ataatsip ukiullu tallimat akornanni sivisussuseqassooq. Arsaarneqarsimagallarneqassasoq pineqarpat pineqartoq ukiut tallimat qaangiunneranni arsaarneqarsimanerup kipisinnaanerata nutaamik aalajangiiffiginissaanik qinnuteqarsinnaavoq. Arsaarneqarsimagallarneqassaneq pillugu aalajangikkap taamaatinnissaanik qinnuteqarneq akuerineqanngippat akueritinniarneq misilinneqaqqissinnaavoq, kisianni minnerpaamik itigartitaanerup siulliup kingornagut ukiut marluk ingerlareerneratigut.

§ 41-p atorneqarnerani pinerluttulerinermi inatsimmi (Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsit) maleruagassat atorneqassapput, pingaartumik § 164, imm. 3, aamma § 165, imm. 3. Inuk eqqartuussaankkut inuussutissarsiutigalugu piniarnermik allagartaminik arsaarneqarsimappat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 164, imm. 3, malillugu aalajangiineq

eqqartuussivimmut suliassangorteqqinnejarsinnaavoq, kisianni siusinnerpaamik ukiut marluk qaangiunneranni.

§ 42-mut

Imm. 1-imut

Unioqqutitsilluni piniarnermik ingerlatsinermi angallatip nunakkoorulluunniit atorneqartup tigummigallarneqarnissaanut aamma angallatip umiarsualivimmukarnissaanik peqqunissaanut imaluunniit eqqartuunneqarnissaq siunertaralugu nunakkoorutip sumiiffimmut aalajangersimasumukarnissaanut pisinnaatisissut aalajangersakkap nakkutilliinermut oqartussaasumut tunniuppa. Taamatut tigummigallarneqarnissaanut atatillugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 37-mi aalajangersakkat taamaaqataanik atuutissapput.

Kapitali 37-imi tigummigallaanissamut (arsaarinninnissamut) piumasaqaatit ilaatigut tassaapput pineqartoq inatsisinik unioqqutitsinermut, pisortatigoortumik unnerluutigineqartussamut, naleqquttumik pissuteqartumik pasineqarpat aamma pissutissaqarpat isumaqassalluni arsaarinnissutigineqarallartussaq upernarsaatit atorneqarsinnaasoq imaluunniit arsaarinnissutaasariaqartoq, tak. § 418.

Kapitali 37-imi sanilliussinermik tunngaveqarnissamut piumasaqaateqarpoq, tak § 421, matuma kingorna arsaarinnikkallartoqarsinnaanngilaq, akuliunneq suliap qanoq ittuuneranut peqqarniissusaanullu kiisalu akuliunnerup nassatarisinnaasaanik annaasanut imaluunniit akornuserneqarnermut naleqquttuusorineqanngippat.

Malugeqquneqarpoq tigummigallagaaneq umiartornermi inatsisitigut taaguutaasoq, inuup tigummigallarneqarneranut paarlaanneqassanngitsoq (paarnaarussatut paarisaaneq).

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami angallatinik malersuineq pillugu (hot pursuit) FN-imi imarpiit pillugit isumaqatigiissummi 1982-imeersumi artikili 111 malinneqarpoq. November 2003-imi Inatsisartut aalajangerneqarpoq FN imarmi pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissut atortussannngortinnejassasoq, tak. 5. decembari 2003-mi inatsisartut aalajangiussaat.

"Pimoorullugu malersuinermik" (hot pursuit) taaneqartartup aallartinnissaanut aalajangiisuulluinnartussaq tassaavoq, unioqqutitsineq Kalaallit Nunaata aalisarnermut oqartussaaffiani pisimanersoq. Angallat aamma Kalaallit Nunaata aalisarnermut oqartussaaffiani suli inissisimassaaq, malersuinerup aallartinnejarnissaa sioqqullugu. Tassani malersuineq unitsinneqarani ingerlanneqassaaq.

Imm. 3-mut

Akuliuffigineqartup piumasarippagu politiit erngerlutik kingusinnerpaamillu akunnerit 24-it pingasoriaataat qaangiutsinnagit suliassamik eqqartuussivimmut saqqummiussissapput,

eqqartuussiviullu aalajangerumaarpaa akuliunneq akuerineqarsinnaanersoq. Suliaq taamaattumik kinguarsaanertaqanngitsumik Nuummi unnerluussisussaatitaasunut nassiunneqassaaq. Suliat taamatut ittut Kalaallit Nunaanni Eqqartussivimmut suliassanngortinnejqarsinnaapput.

Inatsisartut inatsisaannik unioqqutitsinermut atatillugu akiliisitsinissaq itigartinneqarpat, pisuni aalajangersagaq atorneqartussatut eqqarsaatigineqarnikuovoq.

§ 43-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq una malillugu angallat nunakkoorullunniit tigummigallarnejqarsinnaavoq, aningaasat piumasarineqartut imm. 1-imi taaneqartut akilernejqarsimanissaannik qulakkeerinninnissaq piumasaqaataasimappat imaluunniit aningaasat piumasarineqartut akilernejqarsimanissaannut sillimmasiisoqarnissaata tungaanut. Taamatut angallammik nunakkoorummilluunniit tigummigallaaneq aamma § 45 malillugu pineqaatissiinerit naammassineqarnissaasa tungaanut attatiinnarnejqarsinnaavoq. Aalajangersakkamut ilaapput kalaallit aamma nunat allamiut angallataat imaluunniit nunakkoorutaat.

Aalajangersagaq malillugu suliaq pillugu aalajangiinerup kingorna qaammatit marluk ingerlaneranni imm. 1-imi piumasarineqartut akilernejqarsimanngippata, angallammi imaluunniit nunakkoorummi atortuilu aalajangiunnejqartumik naammassiniaasoqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq una malillugu imm. 1-imi malittarisassaq atorneqarsinnaanngilaq, angallammut nunakkoorummilluunniit atuisimasoq akuerisaanani angallammik nunakkoorummilluunniit eqqunngitsumik pissarsisimappat.

§ 44-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq akiliisitsinissamik arsaarinninnissamillu allaffissornikkut aalajangiineq, tassunga ilanggullugu nalilinnik arsaarinninneq. Periarfissaq siunnersuutikkut Inatsisartut inatsisaata susassaqarfia tamakkerlugu atuutilersinneqarpoq, taamaalilluni inatsisartut inatsisaani maleruagassanik imaluunniit taanna naapertorlugu maleruagassanik saqqummiunnejqartunik unioqqutitsineq aallaavigalugu aamma akiiligassiisoqarsinnaasoq imaluunniit arsaarinnittoqarsinnaanera allaffissornikkut akuerineqarsinnaavoq.

Pineqartup unioqqutitsinermi pisuusutut nassuernissaa aammalu akiliinissamut kingusinnerpaamik piffissaliussaq malillugu akiliisinnaanerminik nalunaaruteqarnissaa piumasaqaataavoq. Akiligassiinermik arsaarinninnermilluunnit allaffissornikkut

aalajangiinermut atatillugu qinnuteqartoqarneratigut akiliinissamut piffissarititap sivitsorneqarnissaanik periarfissaq aalajangersakkami atuutilersinneqarpoq.

Akiligassiisoqarnissaani suleriaaseq aaqqissuinerlu erseqqissoq nakkutilliinermi oqartussanut, aalisarnermik nakkutilliisunut angallatinullu nakkutilliisunut ilitsersuutini aalajangersarneqassaaq. Unioqqutitsinerit tassaassapput assigiaartut, paasiuminartut kiisalu uppernarsaasersuinermi qularnaatsuni pisut. Taamaammat nakkutilliinermik oqartussamut ilitsersuutinik suliaqarnermut atatillugu, taamatuttaaq suliat, allaffissornikkut akiliisitsinissap atorneqarnissaanut naleqquttut, pillugit allassimaffimmik suliaqartoqassaaq.

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsimmi tunngaveqartumik, piniagassat killilersukkani il.il. pillugit nalunaarutinik unioqqutitsinerit pillugit piniarnermut aallaaniarnermullu tunngasuni nalinginnaasumik suliani akiligassiinernut tunngasut politiiniit suliarineqartarpot, periutsit ilusilersuinerillu asserpiaraat. Assersuutigalugu qilalukkat qaqortat qernertallu akuersisummik peqarnani pisat pillugit suliat imaluunniit umimmannit pisanit neqi tamakkerlugu piniartup nassarsimanngisai pillugit suliani imaluunniit tuttunut pisanut tunngatillugu pisanik nalunaarsuiffimmut immersuisimannginnermik suliani.

Taamatuttaaq arsaarinninnissamik periarfissaq siunnersuutip kinguneraa, tassunga ilanngullugu nalilinnik arsaarinninnissamik allaffissornikkut aalajangiineq.

Unioqqutitsilluni sakkoq pineqartup pisuunerminik atsiornissaata kiisalu eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinninnermik suliamik aalajangiinissamik isumaqataanerminik nalunaaruteqarnissaata tungaanut nakkutilliinermi oqartussanit tigummineqassaaq. Piumasaqaatini taakkunani marlunni ataaseq eqqortinneqanngippat eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinnitoqarsinnaanngilaq.

Taamatuttaaq nalilinnik eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinnitoqarsinnaavoq.

Eqqartuussivik avaqqullugu arsarinninneq akiligassiinerlu ajornannginnerusutut isigineqarsinnaammat aalajangeeriaaserlu artukkiinannginnerummat, innuttaasup suliani ajornanngikannersuni allaffissornikkut suliap naammassineqarnissaanik toqqaanissaa naleqquttutut isigineqarpoq.

Aalajangersakkamik taassuminnga atuinermi Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § § 347, imm. 1 aamma § 437, imm. 2, nr. 2-3 aamma imm. 3 allakkat unnerluussissutit imarisassaannut piumasaqaatit taamatuttaaq atuutissapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, suliani allaffissornikkut suliarineqartuni, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi inatsimmi § 347, imm. 1-imi malittarisassat taamaaqataanik atorneqassasut. § 347, imm. 1-imit takuneqarsinnaavoq unnerluutigineqartup killisiorneqarneq

sioqqullugu unnerluutigisamik ilisimatinneqassasoq aamma pineqartoq oqaaseqarnissamut pisussaaffeqanngitsoq. Malittarisassat taakkua maleruarneqartut nalunaarusiamitakuneqarsinnaassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq malillugu akiliisitsissut piffissaq eqqorlugu akilerneqarsimappat akiliisitsiniaaneq atorunnaassaaq.

§ 45-mut

Imm. 1-imut

Arsaarinninnermi Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsit (kapitali 37) taamatuttaaq atorneqassaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2-imi aalajangersarneqarpoq, angallammi nunakkoorummiluunniit unioqqutitsilluni pisanik arsaarinninnermi ilaasut pisat taakkualu nalingini angallammiiittut angallatillu avataaniittut ilaasut, tassani pineqaratik pisat unioqqutitsinani piniarnermeersut uppermarsarneqartut.

Aalajangersagaq taanna pinerluttulerinermi inatsimmi tunngavinnik saneqqussineruvoq. Saneqqutsineq pisat ilaat unioqqutitsilluni piniarnermeersut aallaaniarnermeersullu immikkoortinnissaasa ajornakusoarerat tunngavigalugu isigineqassaaq.

Pisat sorliit unioqqutitsilluni piniarnermeersut aallaaniarnermeernersullu paasiniarlugit nalilersuinermi angallammut nunakkoorummulluunniit tunngatillugu pissutsit aalajangersimasut atuuttut pingaartinneqassapput. Allattuivimmi, usilorsornermut allattuivimmik, angallammi nunakkoorummilluunniit piniarnermi aallaaniarnermilu atortunik, atortut suut atorneqarsimanerannik allattuivik malillugu allassimasunik il.il. nalilersuisoqarsinnaavoq. Aammattaaq pisat nalunaarutigineqartunut naapertuunnersut nalilersuinermi pingaartinneqarsinnaapput.

Taamaammat pisat sorliit unioqqutitsilluni piniarnerup allaaniarnerullu ilaani pisimanerat nalilerniarnerani matumani suut uppermarsaatissaqarnersut apeqquaassapput.

Unioqqutitsilluni piniarneq aallaaniarnerlu, pisanik arsaarneqarnermik kinguneqartumi pissutsit imaassinjaapput, angallat nunakkoorulluunniit piniarnermut aallaaniarnermullu piniarnerup unitsinneqarnera atuuttunngoreersoq atorneqartoq imaluunniit piniartup aallaaniartulluunniit pisassani nungoreerai pisoq. Aamma imaassinjaasoq angallat nunakkoorullunnniit piniarnermi atortunik unioqqutitsisuusunik atuisimasoq, matumani arfernik angisuunik piniarnermi aallaasit nalinginnaasut atorneqarsimallutik, naak tuukkat qaartartortallit il.il. atorneqarsimasussaagaluartut.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu angallatip pisanik annertuumik uteqattaartumillu nalunaaruteqannginnerani angallammik angallatilluunniit nalinganik arsaarinnittooqarsinnaavoq.

Pisut annertunerit imatut paasineqassapput, pisut pillugit piaaraluni annertuumilluunniit mianersuaalliorluni nalunaaruteqannginneq eqqunngitsumilluunniit nalunaaruteqarpat. Pisut tassaasinnaapput pisassarisanit amerlanerusunik piniagassanik killilersukkanik angallat nunakkoorulluunniit pisaqarsimasoq, nunami piniarfigeqquaanngitsumi pisaqarsimasoq, atortut inerteqqutasut atorlugit pisaqarsimasoq, uumasunik eqqissisimatitanik assigisaanilluunniit pisaqarsimasoq.

Atortut pinerluuteqartup unioqqutitsinani ingerlatsineranut annertuumik pingaaruteqartut, pissutsit immikkut ittut tamassumunnga pissutissaqartitsinngippata arsaarinnissutigineqassanngillat. Sanilliussinermik tunngaveqarnissamut pissusilersornissamik tunngavissaatitaasoq matuminnga naliliiniarnermi eqqumaffigineqassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami arsaarinnittarneq pillugu nalunaarutikkut sukumiinerusunik malittarisassiornissamut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput. Malittarisassanik taakkuningga suliaqarnermi § 44, imm. 2-mi aamma 3-mi malittarisassat malinnejqassapput. Tassa malittarisassat taakku suliarineranni tamanna pillugu Pinerluttulernerineq pillugu inatsimmi § 166 isiginiarneqassaaq, taakku malillugu atortut pinerluuteqartup unioqqutitsinani ingerlatsineranut annertuumik pingaaruteqartut pissutsit immikkut ittut tamassumunnga pissutissaqartitsinngippata, arsaarinnissutigineqassanngitsut. Taamaattorli imm. 4 naapertorlugu malittarisassanik aalajangersaanermi § 44 imm. 2 aamma 3-mi oqaatigineqartut ilaatinneqanngitsut atuupput.

§ 46-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami tassani pisanik arsaarinninnermut atatillugu immikkoortitsineq. Imm. 1 malillugu pisanik immikkoortitsineq assersuutigalugu pisat angallammi nunakkoorummiluunniit iliorarnerisigut pisinnaavoq.

Immikkoortitsineq aamma pisinnaavoq pisanik nalunaaqutsiinikkut imaluunniit lastip inilluunniit paarnaarneqarnerannik nalunaaqutsiinikkut. Tamanna piumasarineqartutut isigineqarpat periarfissat taakku marluutillugit ataatsikkut atorneqarsinnaapput.

Immikkoortitsinermi nalunaaqutsersuinermiluunniit akulerutsitsinissaq pinngitsoorneqarsinnaanngippat, angallat nunakkoorulluunniit imm. 2 malillugu pisanik

arsaarinnissutinik imaluunniit nalinginik arsaarinnissutigineqartunik tulaassinissaanik peqquneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq una malillugu pisat arsaarinnissutaasut angallat nunakkoorulluunniit Kalaallit Nunaata nunakkutaalisarnikkulluunniit oqartussaaffianiitillugu immikkoortinneqassapput.

Aalajangersagaq pisat arsaarinnissutaasut angallammiiiginnarneranni nunakkoorummiinneranniluunniit atorneqassaaq.

§ 47-mut

Imm. 1-imut

Akiligassiinernit arsaarinninnermiillu isertitat tigunissaannut tunngavissamik aalajangersagaq una Namminersorlutik Oqartussanut tunniussivoq, taamaalillutik taakku Nunatta karsianut tutsinneqassapput.

§ 48-mut

Imm. 1-imut

Inatsisartut inatsisaat atortuulerpoq ulloq 1. juni 2022.

Imm. 2-mut

Tamatuma ilutigisaanik Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-imeersoq kingusinnerusukkut allannguutinik ilaqartoq atorunnaarsinnejarpooq.

Imm. 3-mut

Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-imeersoq naapertorlugu maleruagassat aalajangiinerillu Naalakkersuisut saqqummiunnikuusaat, taakku taarserneqarnissaasa imaluunniit maleruagassanit allanit atorunnaarsinnejarnissaasa tungaannut atuutissapput.

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-imeersoq sioqqullugu malittarisassat atuutilersinneqartut taarserneqarnissaasa imaluunniit Inatsisartut inatsisaat una imaluunniit allat tunngavigalugit maleruagassanik aalajangersaanikkut atorunnaarsinnejarnissaasa tungaannut atuutiinnassapput.

Tusaarniaanermi akissuteqaatinut allakkiaq

Siunnersuut Naalakkersuisut tusarniaanermi nittartagaanni piffissami 11. december 2020-imit 15. Januar 2021 ilanngullugu tamanut saqqummiunneqarnikuovoq, soorluttaaq siunnersuut piffissami tessani tusarniutigineqarsimavoq ukununnga tulliuttutut allanneqartunut:

- Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)
- Nunaqavissut Sulisitsisut Kattuffiat (NUSUKA)
- Sineriap Qanittuani Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (SQAPK)
- Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut
- Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK)
- Tapertaralugu Piniartut Aalisartullu Kattuffiat (TPAK)
- Pinngortitaleriffik
- Kalaallit Nunaanni Politiit
- Issittumi Sakkutooqarfik
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Avannaata Kommunia
- Kommune Qeqertalik
- Kommune Kujalleq
- Qeqqata Kommunia
- Kalaallit Nunaanni Nunaqarfinni aqutsisut peqatigiiffiat
- GrønlandsBanken
- Nunatsinni Advokatit – Grønlandske Advokater
- Transparency International Greenland
- Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit.

Taassuma saniatigut missingersuut ukiakkut 2019 Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut tusarniutigineqarpoq Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaata kissateqarnera naapertorlugu. Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit februar 2020 akissuteqarput. Tusarniaanermi akissuteqaat missingersummut ilanngunneqarpoq, ukiakkullu 2020-imi missingersummi tunniunneqartumi ilaalluni, ukiakkut 2020-mi missingersuut tunuartinneqarpoq.

Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaata oqaaseqaatai upernaakkut 2020-mi tiguneqarput aasakkut/ukiakkullu 2020-mi missingersummut ilanngunneqarlutik. Missingersuut nutaaq 15. December – 15. Januar 2021 ilanngullugu tusarniutigineqarpoq. Tusarniaanermi kingullermi akissuteqaatit missingersummut kingullerpaamut ilanngullugit suliarineqarput.

Piffissap tusarniaaffiusup naanerata kingorna siunnersuut oqaaseqaatinik tullinnguuttuni allassimasunik kinguneqarpoq. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq tusarniaanermi akissutit

taamaallaat pingaaruteqarneranik naliliineq tunuliaqtaralugu pingaarnersiorlugit issuarneqarmata. Tusarniaanermi akissutinut Naalakkersuisoqarfiiup oqaaseqaatai uingasumik allanneqarput.

Piniarneq pillugu siunnersuisoqatigiit

Piniarneq pillugu siunnersuisoqatigiit innersuussutigaat tusarniaanermi akissuteqaat februarip 21-iani 2020-imeersoq EM2019/23, piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisisaattut siunnersuummut tunngasoq, Inatsisartut 2020-mi upernaakkut ataatsimiinneranni itigartitsissutigineqartoq.

Piniarneq pillugu siunnersuisoqatigiit paasivaat, Piniarneq pillugu siunnersuisoqatigiit oqaaseqaataat 21 Februar 2020-imeersut allattorsimaffinnut Naalakkersuisut ilanggussimagaat taamaallaat angallatip takissuseq tamakkerlugu (t.t.) 15 meter-imuit 16 meter-imut t.t. allanngornera allassimanagu (siunnersuummi § 24).

Naalakkersuisut nalilersorluaqqissaarsimavaat angallatip angissusaa 15 meter-imuit t.t. 16 meter-imut t.t. allanngortinneqassanersoq. Angallatip angissusaata allanngortinneqarnerata kingunerissavaa, pioreersut qaavatigut angallatit 43-t akuersissutinik, pisassanut piniarneqareeqisunut pigisaqalissasut. Angallatit anginerusut annertunerusumik usisinnassaaseqarput taamaattumillu akuersissutiminnik atuilluarnerusinnaallutik aammalu pisassiissutigineqartut sukkanerusumik pisarisinnaallugit. Pissutsit taamaannerisa kingunerisinnaavaa pisassiissutit sukkanerusumik pisarineqarneri aammalu immikkut pisassinneqarnissamik qinnuteqaatit amerlanerulerinrik kinguneqarsinnaalluni.

Naalakkersuisut nalilerpaat angallatit angissusaanik allannguinerup kingunerisinnaagaa pisassiissutinik sippuineq, piniakkanut pisassiissutigineqartunut kingunerluuteqartumik aammalu nalilerlugu pisassiissutit annertussusaannik allannguineq aqtsinermut ilungersunartorsiortitsisinnaasoq nakkutiginninneq alaatsinaannerlu annertunerusoq pisariaqalersinnaammat.

Greenland Outfitters

Greenland Outfitters siunnersuummi § 16, imm. 6-mut (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 18), immikkut ittumik oqaatigiumasaqarput paasissutissiissutigaalugulu angalanerni tammajuitsussarsiniarlunilu piniarnerni tamatigut angallassisunut sakkortuunik piumasaqaateqartoqartartoq - pingartumik oqaatsinik pisariaqartunut atuisinnaanermut tunngasuni, sulianut misilittagaqarnerni assassinernilu. Greenland Outfitters ilanngullugu paasissutissiissutigaat kalaallit angallassisut periarfissaqartillugu atorneqartartut.

Tassunga atatillugu Naalakkersuisut malugeqquaat § 16, imm. 6 piginnaatitsissutaammat Naalakkersuisut immikkut ittumik nalunaarutit aqqutigalugit malittarisassiorsinnaanerannik, akiliuteqarluni angallassinermi, sullisisinnaanermut akuerisaanermut aammalu

annaasaqarnermut, tamatumunnga ilanngullugu akiliilluni angallassisunut atuinermut akuersissuteqarnermullu.

Aalajangersagaq pineqartoq naapertorlugu inatsisiliornermi teknikkikkut malitassat pineqartunit allaffissornikkut maligassani atuisut akuutinneqarnissaannut tunngasut Naalakkersuisuni malinnejassapput. Malugeqquneqarpoq Naalakkersuisunit pingaaqtinnejarmat § 2, imm. 1-mi nr. 1-6-mut aalajangersaanermi tunngaviit malinnejarnissaat, pingaartumik suliffissaqartitsinermut tunngasut aammalu piffimi piujuannartitsinissamut tunngasortai, manna aalajangersagaq naapertorlugu malittarisassiornermi. Nalunaarutitut isikkulimmik aalajangersaanermi aaqqiigallartoqarsinnaavoq taamaalilluni allannguutaajumaartussanut sillimaneq pilersinnaalluni, matumunnga ilanngullugu angallassisunik ilinniartitsinissamik pilersaarusiornermut.

Kalaallit Nunaata politiivi

Kalaallit Nunaata Politiivisa maluginiarpaat § 39, imm. 3-p (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 41, imm. 3) imarisai Pinerluttaalisitsinermi Inatsimmi § 164, imm. 3-p imarisalu assigiissut kiisalu Pinerluttaalisitsinermi Inatsimmi § 165, imm. 3-mi pisinnaatitaaffiagaanermi immikkoortumut tunngasumi. Kalaallit Nunaata Politiivisa paasissutissiissutigaat aalajangersagaq pisariaqanngitsoq paarlattuanilli inassutigalugu, pisinnaatitaaffiagaanermi pisinnaatitaaffeqaleqqinnerlu pinerluttaalisitsinermi inatsit naapertorlugu ingerlannejassasoq.

Politiinit oqaaserineqartut Naalakkersuisunit ilaatigut tusaatissatut tiguneqarput. Pineqartumut tunngatillugu Naalakkersuisut kissaatigaat eqqartuussiveqarnermi malittarisassat pisariitsumik atorneqarsinnaasut piunissaat aammalu § 39, imm. 3 allanngortillugu “Piniarsinnaanermut allagartamik arsaarinnineq ukiumik 1-miik 5-nut sivisussuseqassaaq, eqqartuussinerup naammassineraniit imaluunniit utaqqiisaagallartumik. Eqqartuussiviup utaqqiisaagallartumik atorsimanngippagu ukiut 5-t qaangiunnerini eqqartuussivimmut suliassanngortinnejarsinnaavoq, Pinerluttaalisitsinermi Inatsimmi § 165 naapertorlugu“

Kalaallit Nunaata Politiivinit inassutigineqarpoq § 40-mi (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 42) erseqqissarneqassasoq imarisamigut, Kalaallit Nunaani Eqqartuussivikkut sullissinermi kapitel 37-mut imarisamigut assigiimmat innersuussutigalugulu aalajangersagaq taamatuttaaq qallunaat aalisarnermi inatsisaanni § 131, imm 2 aammalu § 135 (lbk. Nr. 251, 21 Marts 2019-imeersoq) oqaasertamigut naleqqussarneqassasoq.

Kalaallit Nunaata Politiivisa oqaatigaat oqaasertaasa allanngortinnerisigut naliginnaasumik pinngitsaaliissummik atorunnaarsitsinermi, akiliisitsinermi asssigisaanilluunniit pisoqarnerani eqqarsarnartortai eqqarsaatigineqassasut.

Politiinit oqaatigineqartut naapertorlugit § 40 Naalakkersuisunit oqaasertalerneqarpoq.

Ilanngullugu Kalaallit Nunaata Politiivisa paasissutissiissutigaat, piniarneq aallaaniarnerlu pillugit, EM2019/23, Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuuteqanermi Inatsiseqarnermi Naalakkersuisoqarfiup (Rigsadvokaten) immikkut ittumik tusarniaassutigisimagaa, immikkut allaffissornermi akiliisitsinermut tunngasuni Naalakkersuisut piginnaatitaaffeqarnerat oqaarsertaliullugu, tamatumunngalu innersuussillutik.

Rigsadvokat-imit oqaatigineqarpoq EM2019/23-mi § 42 (siunnersuutigineqartoq taanna § 44), allaffissornikkut akiliisitsineq ingerlanneqartillugu aammalu eqqartuussivik aqqutiginagu arsaarinninneq ingerlanneqarsinnaasoq unioqqutitsinerit erseqqippata toqqaannarlu upernarsarneqarsinnaappata suliallu aalajanngiunnera, akiliisitsinerup annertussusissaata aalajangiunnera ilanngullugu, allanik naliliinernik ilaqrarani pisinnaappat. Rigsadvokatip ilanngullugu oqaatigaa § 42-mi piginnaatitsissut tigummiinnarneqarsinnaasoq, taamaattoq akiliisitsisoqartinnagu suna piumasaqaataanersoq naammassineqarsimassanersorlu erseqqissumik allaaserineqassalluni. Rigsadvokatimit ilanngullugu oqaatigineqarpoq § 42-mi piginnaatitsissummi erseqqissumik allassimassasoq, eqqartuussinerup imarisasa piumasaqaateqarnermi eqqartuussiveqarnermi inatsisit allassimassasut aammalu eqqartuunneqartoq oqaaseqarnissaminut pinngitsaalisaanngitsoq allassimassalluni, tamannalu allaffissornikkut akiliisitsinermut atatillugu taamatuttaaq atorneqassalluni.

Rigsadvokat-p Maajip pingajuat 2019 oqaaseqaatai tunngavigalugit Naalakkersuisut siunnersuummi § 42-mik allannguipput tamatumani ilanngunneqarluni, aalajangersagaq unioqqutitsinerni assigiliaartuni, misissugassartaqarujussuanngitsuni aammalu qularnaatsuni atorneqarsinnaasoq.

Tamatuma saniatigut siunertaaavoq Naalakkersuisut suliassat suunerinik nalunaarsuinissaat aammalu suliassamut tunngatillugu immersugassamik suliaqassallutik, tassani eqqartuusinerup inernerani piumasaqaataasut ilaassallutik aammalu eqqartuussiveqarnermi upernarsaatit qularnaarutit naammassineqassallutik. Siunnersuummi § 43-mi oqaasertaliinermi ilanngunneqarsimavoq suliassani allaffissornikkut ingerlanneqartuni § 347, imm. 1 aammalu § 437, imm 2, nr. 2-3 aammalu imm. 3-mi, Kalaallit Nunaata Eqqartuussiveqarnermi Inatsisaa atorneqarsinnaasut.

Kalaallit Nunaani Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)

KNAPK-mit oqariartutigineqarpoq siunnersuutip qallunaatuuani allaqqassasoq “Inatsisartutlov” tamatigut I angisooq atorlugu.

Inatsisissatut siunnersuuteqarnermi Naalakkersuisunit “Inatsisiliornermi malittarisassat malinneqartarput, Namminersorlutik Oqartussani malittarisassiornermi malittarisassat”. Uani oqaatigineqassaaq inatsisartutlov-imi “I” angisooq taamaallaat atorneqartarmat qulequattut atorneqaraangat.

KNAPK isumaqarpoq siunnersuummi § 2, imm. 1. Nr. 2-mi aammalu § 2, imm. 2-mi allaqqassasoq, Naalakkersuisut pisussaapput piniartut ilisimasaannik katersissallutik, piniartut ilisimasaasaa pingartinneqarnerinnaat kisiat pinnagu.

Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinaavaat, siunertami aalajangersagaq suliarineqarsimammat inatsisartut inatsisai allat nakkutigineqartussaammata § 2 naapertorlugu inatsisip siunertaa mallillugu.

Tamanna isumaqarpoq apeqqutini qularnartuni siunnersuummi § 2 atorneqarsinnaasoq inatsisini allani aalajangersakkat oqaasertalerniaraanni. Siunertat aalajangersarneqarneri pingarneresiilluni allattugaanngillat aammalu suna suliaq pineqartoq aallaaviullunni naliliiniarneq tunngavilersorneqarsinnaalluni. Tamanna tunuliaqutaralugu Naalakkersuisut aalajangersimasumik oqaatsinik atorneqartussanik pingarneresiunissaat pisariaqanngitsoq isumaqarput, taamaattumillu Naalakkersuisut piniartut ilisimasaannik katersissallutik immikkut pisussaatitaanissaat eqqunneqassangilaq.

KNAPK-mit oqariartutigineqarpoq siunnersuummi § 5, imm. 2-mi Naalakkersuisut periarfissinneqarsimasut Kalaallit Nunani Aalisarsinnaanermut akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik saniatigut allanik nakkutilliisussanik toqqaasinnaanerannik, tamatumunngalu isumaqarlutik nakkutilliisut immikkut toqqakkat nakkutigineqartariaqartut immikkut piumasaqaatinillu sukanganerusunik atugaqartinneqartariaqartut.

Naalakkersuisut oqartussaaffeqarlutik aallartitanut tunngatillugu oqaatigisinnaavaat oqartussaaffeqarlutik aallaritat matumani nakkutilliinermik oqartussaaffeqarlutik aallaritat ilanngullugit innuttaasunut tunniunneqarnavianngitsoq. Siunertaavoq nakkutilliinissamik oqartussaaffligaalluni aallartitaq pisortat oqartussaasut iluani allamiit innuttalerneqarsinnaasoq. Assersuutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu immikkoortortaqarfimmut nakkutilliartorlutik aallaritat, kommuninut imaluunniit oqartussaasunut allanut pisortaqarfinnut attuumassuteqartunut, Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik inuttassaaleqineq pissutigalugu misissorsinnaanngisaanut.

Oqaatigineqassaaq pisortatigoortumik aqutsiveqarfuit saniatigut aqutsiveqarfinni nakkutilliivinnik arlalinnik peqarmat, tamatumunnga ilanngullugu Inatsisartut Ombudsmandiat.

KNAPK-mit inassutigineqarpoq siunnersummi § 7, imm. 5-imi isertitanut iluarsiissuteqarnerup annertussusaa 50 pct, sinnerujussuarlugu annertussuseqartariaqartoq taamaattumillu isertitanit pissarsiaq 100 pct.-p missaaniittariaqartoq siunnersuutigalugu.

Naalakkersuisut piniarnermit aammalu inuussutissarsiummit tassunga attuumassuteqartumit tamakkiisumik isertitammit pissarsiassap annertussusissaa nalilersoqqissaarsimavaat. Naalakkersuisut isumaqarput 50 pct.-imut killiliineq, inummut pingaarnertut piniarnermit inuussutissarsiuteqartumut naleqquutuusoq.

KNAPK-mit inassutigineqarpoq inuit takornarialerinermit isertitaanut aammalu inuussutissarsiutigalugu piniartutut piginnaatitaaffinnut attuumassuteqartutut § 8, nr. 3 naapertorlugu, siunnersuineq imaluunniit pinngortitami ilisimasassarsiorneq tamakkiisumik isertitanut ilangguttariaqaraluatoq. KNAPK-mit paasissutissiisutigineqarpoq apeqquserneqartariaqartoq inuk inuussutissarsiornermut akuersisummik tunineqarsinnaanersoq naak takornarialerinermit isertitatigut annertusigaluttuinnartumik inuuniuteqaraluartoq.

Naalakkersuisut pissusissamisoorsorinngilaat inuussutissarsiutigalugu piniartup tamakkiisummik isertitaasa taamaattunik suliaqarnermit isertitaqarnerup nalilersuutigineqarnissaa. Aalajangersagaq atuutinnejalernikuovoq piniarnermit inuussutissarsiorteqartut piniakkatigut akunnattoorfimmanni saniatigut isertitaqarsinnaanissaat siunertaralugu. Oqaatigineqassaaq takornariaqarneq taamaallaat, siunnersuineq imaluunniit ilisimasassarsiorneq piniartutut inuunermut tunngasoq taamaallaat isertitat tamakkerlugit naatsorsorneqarnerini ilangunneqarneq ajormat.

KNAPK-mit kissaatigineqarpoq soqtigisat tamatumunnga ilangullugit KNAPK-p immikkoortortaqarfii, nunaqarfinni aqutsisut assigisaaluunniit, § 10, imm. 1. Nr. 3-mi allassimasumi “immikkut ittuni”-nut naliliiniarnerni ilangunneqassasut. KNAPK-mit ilangulugu oqaatigineqarpoq immikkut akuerineqarnermi tapersiisummik allakkamik oqaaseqaateqartoqartassasoq.

Naalakkersuisut aallaqqaasiullugu oqaatigiumavaat § 10, imm. 1, nr. 3 naapertorlugu immikkut akuerineqarneq Naalakkersuisunut taamaallaat atuummat. Apeqqutinut qularnaatilinnut tunngatillugu Naalakkersuisut attuumassuteqartunut tusarniaasinnaapput, tamannalu periarfissaq oqaasertaliussani takuneqarsinnaavoq.

Tamatuma saniatigut KNAPK-mit kissaatigineqarpoq § 10, imm. 1, nr. 5-imi immikkut ittumik malittarisassiortoqassasoq, piniartut inuussutissarsiummik aallartitsinnaaneranut imaluunniit aallartitseqqissinnaaneranut periarfissiisumik, tamanna peqatigiiffiisa assigisaasaluunniit taperserpassuk. KNAPK-mit oqariartutigineqarpoq inuussutissarsiummut iseriaannaanerunermut periarfissiisumik malittarisassaqartariaqaraluartoq, aamma pineqartoq 18-t sinnerlugit ukioqaraluarpal aammalu piniarnermut sakkoqanngikkaluarpalluunniit.

Naalakkersuisut isumaqarput inatsimmi inuussutissarsiummut akuersissummik pigisaqalerniarnissamut periarfissaqarluareersoq. Siunnersuummi § 10, imm. 1, nr. 10 suliarineqarsimavoq inuusunnerit inuussutissarsiummut ingerlatsisinnalernissaat siunertaralugu piniutinik pigisaqanngikkaluarlutik, taamaalilluni inuusuttut inuussutissarsiummut pingaarutilimmuit pisariaqanngitsumik akimmiffilersorneqaratik ingerlatsisinnaanngorlugit.

KNAPK-mit kissaatigineqarpoq Naalakkersuisut pisussaassasut piniarnermik inuussutissarsiuteqalerniartut tamaasa pillugit piniarfimmi soqutigisaqaqtigiinnut akuersissummik tunniussinnginnerminni tusarniaasassasut § 13, imm. 3 naapertorlugu.

Naalakkersuisut maluginiarpaat aalajangersagaq aqutsiveqarfinnut isorartorijussuarmiittunut taamaallaat atorneqassasoq. Aqutsiveqarfiit aalajangersarneqareertussaapput aammalu akuersissutinik arlalinnik tunniussinermi aqutsiveqarfimmi nalilersuutit tunngavissaqarluartut toqqammavagineqartarput. Aqutsiveqarfimmi nalinginnaavoq isertikkumaagassat assersuutigalugu assartuinermut, nerisassanut atuinermut aammalu piffissamik atuinermut sanilliuttarneri. Naalakkersuisut soqutigisaqaqtigiinnut tusarniaaqqaarsinnaapput akuersinissaq pitinnagu tamannalu periarfissaq aalajangersakkami allassimareerpoq. Taamaakkaluartoq Naalakkersuisut isumaqarput aalajangernissaq pitinnagu tusarniaanissamut pisussaaaffeqalernissaq pisariaqanngitsaq.

KNAPK-p kissaatigaa § 14, imm. 1.-imut ilanngukkusullugu saniatigooralugu piniagassanut killilersukkanut piniarnermik aallaaniarnermillu ingerlatsiniartunut akuersissummik tunniussinermut atatillugu piffimmi Aalisartut Piniartullu Peqatigiiffii tusaniarneqartassasut. KNAPK-mit oqariartutigineqarpoq tamanna piffinni pisassakiffiusuni akuersissutinik tunniussinermi atuuttariaqaraluartoq. Matumanit qularnaarniarneqarpoq piffinni pisassakiffiusuni saniatigooralugu piniartut piniarnermik inuussutissarsiuteqartunut akornutaalinnginnissaat.

Naalakkersuisunit malugeqquneqarpoq piniartut atugaat pillugit allaffissornikkut ingerlatsinermi, piniartut atuisullu atugaat pingartinneqartassasut siunnersuummi § 2, imm. 2 naapertorlugu. Pisariaqarsorineqanngilaq peqatigiiffinnut tusarniaanissamik pisussaaftiliinissaq piniagassanut killilersukkanut saniatigooralugu piniarnissamut aallaaniarnissamullu akuersissutinik tunniussisoqannginnerani.

KNAPK-mit maluginiarneqarpoq siunnersuummi § 15, imm. 4.-mi aqutsiveqarfiup qularnaassagaa piniartup akiligassaqarnini ilisimatinneqariissasoq, piniarnerup kililersorneqarnissaa imaluunniit akuersissummik arsaarinninnissamik pineqartoq nalunaarfingineqartinnagu.

Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqassaaq allaffissornikkut piumasaqaatit malinneqartussaammata, akuersissutip killilimmik atorneqaqqusaaneranut imaluunniit akuersissummik arsaarinninnermut tunngatillugu. Tamanna isumaqarpoq pineqartoq aalajangiisoqartinnagu tusarniarneqaqqaartussaammat, aalajangiineq pitinnagu pineqartoq oqaaseqarsinnaatitaassammat. Pisariaqarsorineqanngilaq aqutsiveqarfik immikkut akiligassaqarnermik nalunaaruteqarnissaanik pisussaaffilissallugu.

KNAPK-mit oqariartuutigineqarpoq siunnersuummi § 17, -mi (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 19) erseqqissarneqartariaqartoq qaqgukkut aammalu suna tunngavigalugu Naalakkersuisut, aalajangersagaq taanna tunngavigalugu malittarisassiorsinnaanersut. Tassunga KNAPK-mit oqariartuutigineqarpoq, Naalakkersuisut qanoq annertutigisumik piginnaatitaasinnaanersut, kommuuninut imaluunniit soqutigisaqaqatigiinnut aallartitaqarnissamik, allassimasariaqaraluartoq.

Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq piniarnermut misilitsinnermi aalajangersakkani pilersitsinissaq, piniarnermut akuersissummik tunniussinnginnermi ingerlanneqarnissaanik piumasaqaat Namminersornerullutik inatsisaanni 1999 eqqunneqartoq. (Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaa nr. 12 29 Oktober 199-imeersoq). Taamaamat aalajangersagaq nutaajunngilaq.

Siunertaavoq Naalakkersuisut piniarnermut misilitsinnissamut malittarisassiornissaat, misilitsinnissaq pisariaqarsorinarp, matuman i piginnaasat akisussaaffimmillu ilisimaarinnineq minnerpaamik pigisarisariaqarneri eqqarsaatigalugit, piniarnermit ingerlatsilinnginnermi. Piginnaatitaaffik atorneqassappat piniarnermut misilitsinnissamut piumasaqaatit nalunaarutit saqqummiunneqarumaarput, politikkikut kissaatigineqartut tunngavigalugit, inatsisiliornermilu teknikkikut maleruaqqusat naapertorlugit suliarineqarumaarluni. Nalunaarut inatsisitigut teknikkikut maleruagassat naapertorlugit tamanut tusarniutigineqarumaarpoq, soqutigisaqaqatigiit allallu attuumassuteqartut akissuteqarumaarnissaat anguniarlugu.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq imm. 3. naapertorlugu piniarnermut misilitsittoqartillugu allaffissornikkut suliassat kommuuninit ingerlanneqarnissai piumasarineqarsinnaammat. Tamanna aalajangersagaq naapertorlugu siunertaanngilaq Naalakkersuisut akisussaaffimmik allanut soqutigisaqaqatigiinnut tunniussiniarnerat.

KNAPK-p kissaatigissavaa § 18 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 20) naapertorlugu Naalakkersuisut aaalajangersaanernik ingerlataqarpata tamanut tusarniaasoqassasoq.

Piniarnermi, aallaaniarnermi eqqisisimatisinermilu aalajangersakkani Naalakkersuisut ingerlataqarpata malittarisassani suliaqarnermi soqutigisaqaqatigiit, periarfissat atorluarlugit, akuutinneqassappat. Tamanna isumaqarpoq Naalakkersuisut tamanut tusarniaasinnaasut aalajangersakkap pilersinnejarnissaa sioqqullugu. Tamannali

nalilersuinernik aalajangersimalluinnartunik aallaaveqassaaq taamaattumillu Naalakkersuisut iluaquitissartaqarsorinngilaat tusarniaanerup pisussaaffinngortinnissaa, malitassanik pilersitsiniarneq allaqquuttussaanngippat. Aalajangersakkap oqaasertaani allassimavoq Naalakkersuisut periarfissaqarnera naapertorlugu tamanut tusarniaasinnaasut, aalajangersakkap atuutilinnginnerani.

KNAPK-p maluginiarpaa Inatsisip § 20, imm. 2.-p (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 22, imm. 2) oqaasertai kalaallisut qallunaatullu asigiinngissuteqartut aammalu kalaallisut oqaasertai taakkuusut eqqortut. Tamatumani KNAPK-mit oqariartutigineqarpoq aalajangersakkami uumasut sorliit pineqarnersut allassimasariaqartoq.

Naalakkersuisut tamanna tunngavigalugu oqaasertaanik allannguipput matumanilu paasissutissiissutigisinnallugu uumasut pissatat tamarmik pineqarmata.

§ 33-mut (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 35) tunngatillugu KNAPK-mit oqaatigineqarpoq nakkutilliisut pissaanilerujussuanngussasut nakkutigineqarsinnaananilu, pingaartumik avinngarusimasuni inuinnarnik nakkutilliisutut toqqarneqarsinnaaffiusuni. Tamatumunnga atatillugu KNAPK-mit oqariartutigineqarpoq piniartup pisinnaatitaaffii sumiginnarneqartartut aammalu eqqortumik nakkutilliineq ingerlanneqartanngisoq piissutigalugu nakkutiliinermik ingerlatalik pisinnaatitaaffilerneqartarmat apeqquserneqanngitsumik.

Aallarniutitut Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqassaaq, nakkutilliinermik piginnaatitsineq tamatumunnga ilanngullugu nakkutilliinermi aallartitaqarluni piginnaaffiliineq inuinnarnut tunniunneqassanngimmat. Siunertaavoq nakkutilliinermik aallartitaqarluni piginnaaffiliineq pisortat oqartussaq alla aqqutigalugu pisussaammat. Assersuutigineqarsinnaavoq piniarnermut aammalu aallaaniarnermut immikkoortortaqarfimmur nakkutilliisussamik aallartitaqartoqartoq, kommuuninut imaluunniit pisortatigoortumik oqartussaasunut allanut Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik inuttassaqartitsinnginnej peqqutigalugu nakkutilliinermik ingerlatsiviusinnaanngitsuni.

§ 33-mut tunngatillugu KNAPK-mit piginnaatitaaffiup annertuallaalernissaanik oqariartuuteqarnermut Naalakkersuisunit oqaatigineqassaaq § 33 tamarmiusoq § 14-mi piniarneq aammalu piniarnermi inatsisip nanginnerimmag. § 33 sakkussaavoq pitsaasoq nakkutilliinermik ingerlataqartumut, inatsisit atuuttut naapertorlugin pisussaaffimminik ingerlatsinissaannut qulakkeerinnittoq.

KNAPK-mit maluginiarneqarpoq § 34 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 36) aallaavigalugu nakkutilliisoq annertoorujussuarmik periarfissinneqartoq patsisissaqarani, piniartup pisussaaffinik avaqqutaarinissaminut tassani angallatit piniarnerinnaanngitsumut atorneqartartut atorneqarsinnaammata. KNAPK-mit sakkortuumik inassutigineqarpoq

erseqqissarneqartariaqartoq, qaqugukkut aammalu pissutsit qanoq ittuuneri tungavigalugit § 34 atorneqartariaqarnersoq.

Naalakkersuisut paasissutisiissutigisinnaavaat aalajangersagaq pingaaruteqarmat nakkutilliineq tutsuiginartoq naammattorlu ingerlanneqarsinnaaqquillugu piniartunut immakkut piniartunut, assersuutigalugu arfanniarnermi. Aalajangersakkap nakkutilliinermik ingerlataqartoq periarfissippaa angallat piniarnermut atorneqartoq peqqusinnaallugu, nakkutilliisinnaasumik atortorissaaruserneqassasoq, angallatip sumiiffianik nalunaarsuisumik, ingerlaarfiata sammivianik, sukkassusianik assigisaanilluumniit, nakkutilliisumit malinnaavagineqarsinnaasumik. Aalajangersagaq taamaallaat inuussutissarsiutigalugu angallatinut atorsinnaavoq taamaattumillu siunertaanani angallatit inuinnarnik pigineqartut aalajangersakkami ilaatinneqarnissaat. Tamanna isumaqarpoq angallatit suminngaaneernertik aallaavigalugu kisitsimmik ilisarnaaserneqarsimasut peqquneqarsinnaasut sumiissusersiummik ikkussinissaannik.

KNAPK-mit kissaatigineqarpoq § 35-mut (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 37) erseqqinnerusumik aammalu inatsisip atorneqarnissaanut toqqqammavissaqarluartumik inatsit ilaneqassasoq kiisalu misissuinissami siunertaq ilanngunneqassasoq asseersuutigalugu unioqqutitsisoqartoqarneranik pasitsaassisooqarpat.

Naalakkersuisut paasissutissiissutigissavaat § 35 pilersinneqarmat, nalinginnaasumik nalunaaruteqarnissamut nalunaarsuinissamullu piumasqaammut tapiutitut, tamatumuna qulakteerumallugu nakkutilliinermik akisussaaffeqartoq pisariaqarfiatigut misissuinermi piumasqaammik imaluunniit inerteqqummik pilersitsisinnaaqquillugu 1) tulaassivissamik imaluunniit pilaffissamik, 2) tulaassinissamut piffissaliussaq pilannissamut piffissaq atugassaq, 3) nakkutilliinermik akisussaaffeqartup piniarnermi tulaassinermilu najuussinnaanera, aammalu 4) nalunaarutigineqareersumik pisanik ussersaanissaq, kiisalu ussersaanissaq uuttutimik akuerisamik pisussaaffilerneqarsimasumit ingerlanneqassalluni.

Aammattaaq aalajangersakkami siunertaavoq nakkutilliisussaatitaasup piniarnermi pisanik sukkut tamaana misileraanissaminut atortussaminik peqarnissaa, taamaanneratalu nakkutilliinermik pisussaasoq siuliini peqqusinermik aammalu inerteqquteqarnermut tunngasut taaneqartut naammassinissaanut naammattumik pisussaaffeqarnissaa siunertaalluni. Nakkutilliinissamik pisussaaffilikkap pasitsaassineq aalajangersimasumut tunngassuteqartoq kisiat misissornissaanut aalajangersakkami siunertaangilaq. Matumanili oqaatigineqassaaq aalajangersakkap oqaasertaani pingartinneqarmat naliqissaarinermik periuseq matumanii nakkutilliinissamik oqartussaasoq inerteqquteqartoqartinnagu imaluunniit peqqussuteqartoqartinnagu periutsit annertuallanngitsut atussammagit.

KNAPK-mit oqaaserineqartut aalajangersakkap allannngortinneqarnissaanut pissutissaqartitsinngillat.

KNAPK-mit oqaatigineqarpoq § 36 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 38) nakkutilliisussaatitaasup piginnaatitaaffilerneqarneranik imaqartoq eqqartuussiveqarfimmit akuerineqaqqaarani pisinnaatitaaffiligaanera ingasaginarmat tassami nakkutilliinissamik piginnaatitaafflikkap naliliinera aallaaviusarmat, taamaattumik kissaatigalugu ilanngunneqassasoq, nakkutilliisussaatitaasoq pineqartup angerlarsimaffianut taamaallaat isersinnaatitaassasoq (§ 36, imm. 2), eqqartuussiveqarfimmit akuerineqarsimaguni aammalu upernarsaasussap upernarsaatai unioqqutitsinermik qularnaarinnippata.

Naalakkersuisut siunnersuuteqarnerminni nalilersorluaqqissaarsimavaat nakkutilliinermik akisussaaffit pitsaanerpaaffimiinnissaata pisariaqarnera. Manna tikillugu pisariaqarsorineqarpoq nakkutilliinermik akisussaaffilerneqartoq, aalajangersakkap iluani piumasarineqartut naapertorlugit, nalunaaruteqaqqaarani pisanik piniartup inuussutissarsiutaanut attuumassuteqartunik misissuisinnaasoq. § 36, imm. 1-mi aalajangersakkami nakkutilliisoq nalinginnaasumik periarfissaqarpoq – upernarsaammik atorfimmut attuumassuteqartumik takutitsinikkut – sulianut piniarnermut attuumassuteqartunut misissuinissaminut qularnaassallugulu suliassaminik inatsimmut tunnngassutilinnik suliaqarsinnaanini.

Siunnersuummi § 36, imm. 2-mi nakkutilliinermik piginnaatinneqartoq nalunaqqaarani angerlarsimaffimmut isersinnaaneranik piginnaatinneqarpoq. Oqaatigineqassaaq siunnersuummi § 36, imm. 1-mi aalajangersagaq sukannernerulersinneqarmat taamaalilluni qularnaatsumik toqqammaveqarluni pasitsaassineq pineqarluni, taannalu inatsisimmi erseqqissumik allassimavoq aammalu oqaasertaliussani. Aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq qularnaatsumik pasitsaassisooqarnerani, angerlarsimaffimmi unioqqutitsilluni pisanik peqartoqartillugu aammalu piniutinik imaluunniit unioqqutitsilluni nioqqutissiorqarpas assigisaanilluunniit iliuuseqartoqarpas. Qularnaatsumik pasilliinermut atatillugu naammanngilaq nakkutilliisussaatitaasup nalliliiginnarnissaa. Pasilliineq tunngaveqassaaq, tamannalu upernarsaasoqarnikkut allatigulluunniit qularnaarinninnikkut upernarsineqassalluni.

Oqaatigineqassaaq inatsisissatut siunnersuutip oqaasertalerneqarnerani naligiissaarinermi periuseq atorneqarmat. Tamanna isumaqarpoq nakkutilliisussaatitaasoq periutsinik annertuallaanngitsunik atuiniaqqaassamat, nakkutilliisussaatitaanermik piginnaatinneqartoq angerlarsimaffimmut isertinnagu. § 36, imm. 2-mut Naalakkersuisut sukannernerulersitsipput tamatumani qularnaatsumik pasilliinerup tunngaveqarnissaa piumasaqataamat tamatumali saniatigut atorneqarnissaanut tungatillugu qasukkaanatik imaluunniit aalajangersakkap imarisaanik allannguinatik.

§ 41-mut (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 43) tunngatillugu KNAPK-mit oqaatigineqarpoq, piniartoq piniarnermik ingerlatsisinnaajunnaarsinneqarpas tamanna akiliisinnaajunnaarnermik kinguneqarsinnaamat.

Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqassaaq siunnersuummi § 41 § 40-mut innersuussimmat tamatumani nakkutilliinermik piginnaatinneqartoq piniarnermut sakkunik aammalu pisanik kiisalu angallammik piniarnermi inatsimmut unioqqutitsinermut atorneqarsimasumik imaluunniit inatsit naapertorlugu maleruagassanik unioqqutitsinermut atorneqarsimasumik arsaarinissinaasunngorlugu. Siunnersuummi § 41 periarfissiivoq, angallammik, piniutit tamaasa ilanngullugit eqqartuussivikkut arsaarinissamik aalajangiisoqartillugu tigumminnikkallarnissamik, akileeqqusissutip akilerneqarnissaata aammalu suliamut aningaasartuutit akilerneqarnissaata tungaanut. Aalajangersakkami suliamik ingerlatsisoq periarfissinneqapoq akiligassammik matusiniarsinnaatillugu angallatip atortullu pinngitsaaliisummik tuniniarnerisigut, eqqartuussinerup naammassineraniit qaammatit marluk qaangiunnerini pineqartoq akiliisimanngippat.

Oqaatigineqassaaq aalajangersagaq taamaallaat atorneqassammat piniarnermi aallaaniarnermilu inatsisip unioqqutinnejcarnera tunngavigalugu eqqartuussivikkut aalajangiisoqarsimappat imaluunniit inatsit tunngavigalugu malittarisassianik unioqqutitsisoqarsimappat. Aalajangersagaq pilersinneqarpoq akiliutigeqqusap akilerneqarnissaa siunertaralugu aammalu piniarnermi inatsisinik unioqqutitsinissamut pinaveersaartitsisussaalluni.

Maniitsumi Aalisartut Piniartullu Peqatigiit (MAPP)

MAPP-mit oqaatigineqarpoq § 7, nr. 4 isumaatigineqartoq, taamaattoq kissaatigineqarluni aalajangersakkami erseqqisumik “qamutit motoorimik ingerlatillit” allassimassasoq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangersagaq Naalakkersuisunit iluarsiivigineqarpoq.

MAPP-mit kissaatigineqarpoq piniarnermik inuussutissarsiuteqarnerup akuersissutigineqarnerani tunngavigisaq sukaterivigineqartariaqartoq, pineqartoq isertitamigut piniarnermik aallaaniarnermillu isertitai 100 %-iusariaqarlutik § 7, nr. 5-imi. MAPP-mit kissaatigineqarpoq isertitanut tunngatillugu piumasaqaat sukateriffigineqartariaqartoq tassami piniarnermik inuussutissarsiuteqartut annertusigaluttuinnartumik inangeriartorneqarmata qaangerneqartarlutillu inunnit piniarnermik inuussutisarsiuteqanngitsunit assersuutigalugu, kilisaatini aquttunit, igasunit, motoorinik nakkutilliisunit aammalu nunami inuussutissarsiutilinnit. Piniarnermik inuussutissarsiuteqarnermut akuersisummiik pigisaqalerniarnermut atatillugu MAPP-mit kissaatiginartinneqarpoq piffimmi piniartut peqatigiiffiit tusarniarneqartarnissaat piumasaqaataassasoq. Tassunga atatillugu MAPP-mit paasissutissiissutigineqarpoq inuit sullissivik aqqutigalugu qinnuteqarsinnaalermaata, kommune piniartullu peqatigiiffii avaqqullugit.

Naalakkersuisut aallaqqaasiutigalugu oqaatigissavaat isertitanit tamakkiisumik qanoq annertutigisoq piniarnermiit pissasoq eqqarsaatigilluagaammat aammalu isertitat allameersut. Naalakkersuisut aalajangiunnikuuaat 50 pct.-imut killissarititaaasumut

annertussusiliineq inuussutissarsiutigalugu piniarnermik ingerlataqartumut nalequttoq. Tamatuma saniatigut oqaatigineqassaaq piniarnermut allagartanik akuersissuteqarneq pisortatigoortuummat, qinnuteqartorlu kinaassusersiunngitsunik piumasaqaatinik arlalinnik naammassinnissimasussaatitaasoq. Qinnuteqartoq saniatigut piumasaqaatinut naammassinnissimasutut nalilerneqarpat, piniarnermik inuussutissarsiuteqarsinnaasutut akuerineqassaaq. Taamaammat eqqoriaanerunngilaq, taamaammallu qinnuteqaaatinut atatillugu imaluunniit akuersissuteqarniarnermi, piffinni piniartut peqatigiiffiisa tusarniarnissaat pisariaqarani.

MAPP-mit oqariartuutigineqarpoq § 12 isumaqatigineqarmat taamaattoq kissaatiginarmat aalajangersakkami akuersissuteqarnermi piniartumut akilersinnaanissaa ersersinneqassasoq siunnersuutigalugulu aalajangersakkami allassimanissaa.

Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq piniartup nammineq piniarnermik inuussutissarsiuteqarneq imminut akilersinnaanersoq nalilersugassarigaa. Taamaalluni piniartup piniartutut inuussutissarsiummik ingerlatsinera imminut akilersinnaanersoq Naalakkersuisut nalilersugassarinngilaat.

MAPP-mit kissaatigineqarpoq § 15, imm. 1-mi allassimassasoq inuussutissarsiutigalugu piniartunut akuersisummik tunniussisoqartillugu akitsummut akiliisoqartassanngitsoq piniarnermut allagartap akilerneqarnera naammamat.

Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq § 15, imm. 1 piginnaatitsinermik aalajangersagaammat Naalakkersuisunut periarfissiisoq maleruagassanik nalunaarutitut ilusilerneqarsimasunik pilersitsinissaannut, tamatumunnga ilanggulligit akitsuusiinerup annertussusissaa, akuersissutinik aammalu piniarnermut allagartanik tunniussinermi. Aalajangersagaq una naapertorlugu maleruaqqusanik suliaqartoqartillugu siunnersuut tamanut tusarniutigineqartussaavoq aammalu peqatigiiffinnut kattuffinnullu susassaqartunut nassiunneqartussaalluni, taamaalluni attuumassuteqartut tamarmik oqaaseqarnissamut periarfissaqarniassammata.

MAPP-mit kissaatigineqarpoq ataatsimoorussilluni piniarnerit § 19 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 21) naapertorlugu ingerlanneqassasut taamaalluni piniarneq piniartunut ulorianartorsiortitsinani. MAPP-mit oqaatigineqarpoq piniartut ulorianartorsiortartut pingaartumik qilalukkanik qaqortanik qernertanillu piniarnermi, umiatsiaararpasuit ataatsikkut piniartarmata.

Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq § 19 tassaammat Naalakkersuisut piniarneq pillugu piniakkanut aalajangersimasunut malittarisassaliornissaannut periarfissiisoq. § 19, imm. 1. Nr. 4 naapertorlugu piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Naalakkersuisut pissuserissaarnissamut tunngasunik malittarisassaliorsinnaapput tamannalu isumaqarpoq Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaasut, ataatsimoorussilluni piniarnerit inunnut

ulorianarsinnaasut pinngitsoortinniarlugit. MAPP-mit oqariartuut tunngavigalugu tamanna erseqqissarneqarpoq.

MAPP-mit kissaatigineqarpoq saniatigooralugu piniartut pisaminnik kalaalimineerniarfimmi nittartagatigullu tuniniaasinnaassanngitsut, tak. § 22, imm. 2 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 24, imm. 2). MAPP-mit maluginiarneqarpoq ukiuni kingullerni saniatigooralugu piniarnermik ingerlatallit amerligaluttuinnartut tamatumunngalu atatillugu inuussutissarsiutigalugu piniartunut tunisiniarneq ajornarsignaluttuinarsimalluni assersuutigalugu tuttunik, umimmannik, puisinik pisallu allat.

MAPP-mit kissaatigineqarpoq § 23-mi erseqqissarneqassasoq inuussutissarsiutigalugu piniartut aammalu saniatigooralugu piniartut ataatsimoorussillutik piniaqatigiittassanngitsut.

Nalakkersuisunit oqaatigineqarpoq § 23 tassaasoq ataatsimoorussilluni piniarnermut Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaanerannut periarfissiisoq, tamatumunnga ilanngullugu inuit ataatsimoorussillutik piniarsinnaasut pillugit malittarisassat, taakkulu oqaasertaliussani itisilerneqarsimapput.

Tapertalarugu Piniartut Aalisartullu Kattuffiat (TPAK)

TPAK-mit kissaatigineqarpoq § 2, imm. 1. Nr. 7. –mut ilanngunneqassasoq “Pisuussutit uomassusillit tamarmik Kalaallit Nunaannit pigineqarmata aammalu taakku Kalaallit Nunaata oqartussaaffigigai”

Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq § 2 tassaammat siunertaqarluni aalajangersagaq tamatumani aqutsisut nalornisoqartillugu inatsit siunertaa tunngavigalugu iluarsiiniartussaatitaalluni. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq piniarnermut tunngasut akisussaaffigineqalernikuummata tamannalu isumaqarluni piniarneq pillugu Naalakkersuisut tamakkiisumik oqartussaassusseqarmata aammalu piniarneq oqartussaasunit malittarisassiuunneqartarmat.

TPAK-mit kissaatigineqarpoq § 7, nr. 2-mi oqaaseq “najugaq” aalajangersakkamit peerneqassasoq taarsiullugulu oqaaseq “akileraartartoq” ilanngunneqassasoq, matumanit peqqutigalugu najugaq ullormiit ullormut allanngortinneqarsinnaammat inunnik nalunaarsuivimmut allatsiinnarluni.

Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq § 7, nr. 2 najugaqarnissamik piumasagaataammat tassa imappaq inuussutissarsiutigalugu uppernarsaammik pissarsiniartoq Kalaallit Nunaanni najugaqartussaatitaavoq aammalu qinnuteqarnermi ukiuni kingullerni marlunni najugaqareersimassalluni. Aalajangersagaq naapertorlugu Kalaallit Nunaata iluani sumi najugaqarnissaq piumasagaataanngilaq taamaattoq piumasagaataavoq qinnuteqarnerup nalaani qinnuteqartup Kalaallit Nunaani najugaqarnissaa, aammalu qinnuteqarnerup

nalaani ukiut kingulliit marluk Kalaallit Nunaanni najugaqarsimanissaa. Oqaatigineqassaaq § 7, nr. 3.-mi akileraartartuunissaq pillugu piumasaqaat ilanngunneqarsimammat.

TPAK-imit kissaatigineqarpoq siunnersummi § 8, nr. 1-imi angallatip angissusaa allanngortinnejassasoq 25,5 meter-imiit 30 meter-imut. TPAK-mit kissaatigisamut tunngavilersuutigineqarpoq sinerissap qanittuani aalisartut piniartullu, umiatsiaarorsorlutik aalisarnermik piniarnermillu ingerlatallit raajarniutinut kilisaatinulluunniit ilaallutik akissarsiaqarsinnaasariaqaraluartut aalisarnerup piniarnerullu akunnattoorfiunerani, annilaanngatiginagu inuussutissarsiuteqarnermi allagartap annaanissaa.

Tamatumunnga tunngatillugu TPAK-imit paasissutissiissutigineqarpoq inuit angallatini 30 meter sinnerlugu angissusilinni aalisarnermut peqataasut aammalu tassannga akissarsiaqartinneqartut periarfissaqartariaqaralartut immikkut akuerineqarlutik inuussutissarsiummut piniartuunermut uppermarsaammik qinnuteqarsinnaanermik.

Naalakkersuisunit eqqarsaatigeqqissaarneqarsimavoq inuussutisssarsiutigalugu piniarnermik ingerlatilik suliffimmit sorlermiit akissarsiaqarsinnaanersoq, ukiumut isertitani ataatsimut naatsorsorneqarnerini ilanngutinnginnerini. Naalakkersuisunit 25,5 meter-inik angissutsip killilernera tulluartusoq piniarnermik inuussutissarsiut inuussutissarsiutitut pingarnertut ingerlatiinnassagaanni. Naalakkersuisut isumaqarput raajarniarnermiit isertitat ukiumut piniarnermit aallaaniarnermillu isertitat ataatsimut naatsorsornerinut ilannguttariaqanngittut tassami angallatinik anginerusunik isertitat suliffimmit allamit isertitatut nalilerneqartussaammata piniarnermiiunngitsoq.

TPAK-mit kissaatigineqarpoq § 9 naapertorlugu saniatigooralugu piniarnermut aallaaniarnermillu akuersissummut peqatigitillugu piumasaqaataasariaqartoq pineqartoq Kalaallit Nunaanni ukiuni kingullerni marlunni akileraartartuusimanissaa. TPAK-mit paasissutissiissutigineqarpoq najugaq ullormiit ullormut allangortinnejarsinnaammatt taamaattorli akileraartarnermut tunngasoq ullormiit ullormut allanngortinnejarsinnaanani. Tamatuma saniatigut TPAK-mit apeqquserneqarpoq saniatigooralugu piniarnermut allagartamik pissarsiniarnermi minnerpaamik ukiorititaasut 12-it 15-iusreriaqannginnersut.

Naalakkersuisunit eqqarsaatigilliagaasimavoq saniatigooralugu allagartaqarneq qanoq ililluni inunnit pissarsiarineqarsinnaassanersoq, tamatumani lu aaljangiunneqarsimavoq qinnuteqarnermiit ukiuni kingullerni marlunni Kalaallit Nunaani najugaqarsimanissamik imaluunniit akileraarsimanissammik piumasaqaat, piniakkanut killilersugaanngitsunut atuutissanngitsoq. Naalakkersuisut isumaqarput piniarnermut aallartisarniartunut ukiut 12-nut killiliineq nalequttoq piniagassanut mikinernut assersuutigalugu aqissinut.

§ 10 naapertorlugu inuit immikkut qinnuteqartut TPAK-mit paasissutisiissutigineqarpoq ukiuni kingullerni marlunni Kalaallit Nunaani akileraartartuusimanissamik – immikkut akuerineqarnissamik qinnuteqataagluarpat, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut

qinnuteqataagaluarpat imaluunniit saniatigooralugu piniarnermut aallaaniarnermullu qinnuteqataagaluarpat.

Nalakkersuisunit paasissutissiissutigissavarpus immikkut illuinnartut pillugit § 10 pilersitaammat, tassunga ilanggullugit inuit nunani allaniissimappata soorlu ilinniarnermik ingerlataqarlutik. Aalajangersagaq pilersitaavoq immikkut ittuni Naalakkersuisut periafissaqarniassammata immikkut akuersissuteqarnissamut aalajangersakkami taaneqartuni.

TPAK-imit kissaatigineqarpoq § 16, imm. 1-2 aammalu imm. 4 akiliuteqarlutik piniartartut inatsimmi periafissinneqarnerat siunnersuummit peerneqassasoq, Kalaallit Nunaanni immikkut akuerineqarluni piniarsinnaatitaaneq akuerineqartariaqanngikkaluarmat Kalaallit Nunaannut akileraartussatitaasimangikkaanni.

Naalakkersuisut paasissutissiissutigissavaat § 16-imi immikkut periafissiinerunngimmat taamaattorli neqeroorutitut akiliuteqarluni Kalaallit Nunaanni piniarsinnaanermut periafissiinerummat. Naalakkersuisut isumaqarput aalajangersagaq allanngortittariaqanngitsoq tassami akiliuteqarluni piniarsinnaanermik periafissaq Kalaallit Nunaanni inuppassuarnut isertitsissutaasarmat inuiaqatigiit akornanni pingaarutilik.

TPAK isumaqarpoq inuit nunami matumanit najugallit inuttut piginnaatitaaffeqarnerat Naalakkersuisunit arsaarinnissutaasariaqanngitsoq takuuq § 21, imm. 1-5 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 23, imm. 1-5) aammalu inuit saniatigooralugu piniarnissamut allagartamik pigisallit pisaminnik tuniniaasinnaanerannik arsaarneqartariaqanngitsut.

Naalakkersuisunit malugeqquneqarpoq § 21 naapertorlugu piniagassat killilersukkut tuniniarneqarnissaannut aammalu pisanik nalunaarsuinermi upernarsaasussaatitaanermut iluarsiissutaammat. Tamatuma saniatigut aalajangersakkami suliffeqarfinnut, paaqqinnittarfinnut aammalu neriniartarfinnut tuniniaasinnaaneq taamaallaat inuussutissarsiutigalugu piniarnermik ingerlataqartunik ingerlanneqarsinnaanera malittarisassiuunneqarpoq. Saniatigooralugu piniartut pisaminnik tuniniaasinnaanerat aalajangersakkami inerteqqutigineqanngilaq taamaattorli kommuunit periafissinneqararlutik saniatigooralugu piniartut pisaminnik tunisisinnaanerannik aaqqiissuteqarsinnaanerannik, takuuq § 22, imm. 2 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 24, imm. 2). Aalajangersakkami periafissalerneqarpoq piffimi tuniniaaneq nakkutigisinnaallugu, taamaalluni inuussutissarsiutigalugu piniarnermik ingerlataqartut piffimi amerlappata saniatigooralugu piniarnermik ingerlataqartunit unammillerneqassanngimmata. Suli piumasqaataavoq pisat piumasqaatit naapertorlugin nalunaarsorneqarnissaat. Matumani qulakteerniarlugu inuiaqatigiit inatsisit malillugit iliuuseqarneri aammalu nerisassat tuniniagassat tutsuiginartumik pitsaassuseqartut.

TPAK paasissutissiivoq § 24-mut (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 26) tunngatillugu timmisartut qulimiguullillu atorlugit piniarneq akuersaarneqarsinnaanngitsoq aammalu atuuttariaqanngikkaluartoq. Tassunga ilanngullugu TPAK-imit oqaatigineqarpoq angallatit assakaasullit motorillit, snescooterit aammalu ATV-t kommuunini ileqqoreqqusat malittariaqaraat, assersuutigalugu Qeqqata Kommuniani nunami ammaannartumi angallatinut taamaattunut ileqqoreqqusat.

Naalakkersuisunit malugeqquneqarpoq aalajangersakkami timmisartut, qulimiguullit imaluunniit angallatit motorillit atorlugit piniarnissaq aalajangersakkami periarfissinneqanngimmat. Tamatumunnga atatilugu oqaatigineqassaaq ileqqoreqqusat Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29 Oktober 1999-imeersoq naapertorlugu piniarneq aallaaniarnerlu pillugit pilersitat kingusinnerusukkut allangortitat, atuuttussaammata, atorunnaarsinneqarnissamik imaluunniit allanik taarserneqarnissamik tungaannut, takuuk § 47, imm. 3 (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 48, imm. 3).

Transparency International Greenland (TIG)

TIG-imit siunnersuutigineqartoq ilassilluarneqarpoq aammalu oqaatigalugu siunnersuummi § 2, imm. 1, Nr. 4 naapertorlugu nunat tamat akornanni suleqatigiinnermut innersuussutitaqartariaqaraluartoq, innersuussutigalugulu Copenhagen Declaration “The International Declaration on Transnational Organized Crime in the Global (Fishing) Industry”, Kalaallit Nunaannit 2019-mi atortussanngortinneqartoq, ilanngunneqassasoq.

Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqassaaq § 2, imm. 1, Nr. 6 naapertorlugu Naalakkersuisut pingaartissagaat immikkut isumaqatigiissuteqarnerit, nunap ilaanut tunngasut aammalu nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit aammalu isumaqatigiissutit ataasimoorussat, tassaani pineqarlutik nunat tamaat akornanni isumaqatigiissutit Kalaallit Nunaata akuersissutiginikuusai, oqaasertaliinerni itisilerneqarsimasut.

Trophy Hunting Greenland (THG)

THG-mit oqariartuutigineqarpoq ukiunik marlunnik sioqqutsisumik ilimasaaruteqartoqartariaqartoq, maleruagassanik akiliuteqarluni piniartitsinermik ingerlataqartunut akuerineqarnermik pissarsinissamut imaluunniit atorunnaarsitsinissamut killilersuisunik suliaqartoqassappat, matumunnga ilanngullugit angallassisunik atuineq akuersissuteqarnerlu akiliuteqarluni piniartitsinermik, § 16, imm. 6 naapertorlugu (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 18).

Tamatumunnga peqquaavoq THG piniartitsinissanik ukiunik 2-nik 3-luunniit sioqqutsilluni tuniniaasarmat taamaalilluni kingusippallaamik ilimasaarisarneq, piniarnissaagaluanut akileriikkanut kingunipiloqarsinnaalluni. Matumunnga ilanngullugu THG-mit kissaatigineqarpoq angallassisutut ilinniarneq, ukiunik 1,5 – 2-nik sivisussuseqartoq

pilersinneqassasoq, assersuutigalugu Kangerlussuarmi aallaavilerlugu, taamaalilluni qularnaarsinnaallugu angallassisut najugaqvissut tunngavissaqarluarnissaat, piginnaasaqarlutillu takornarianut akiliillutik piniariartunut angallassinissaminut. Tassunga atatillugu THG-mit ilisimatitsissutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 30 Oktober 1992-imeersoq, Kalaallit Nunaanut avataaniit suliartortarnermik nakkutilliinermut tunngasoq malinneqarniassammat, § 16 naapertorlugu malittarisassanik suliaqarnermi.

Naalakkersuisunit malugeqquneqarpoq § 16, imm. 6. piginnaatitsinermik aalajangersagaammat allagartartaarnermut tunngasuni Naalakkersuisut maleruagassiorsinnaanerannut tunngasoq tassunga ilanngullugit angallassisunik atuinerit akuersissuteqarnerillu, akiliuteqarluni piniarnerni. Aalajangersagaq pineqartoq naapertorlugu maleruagassiorneq nalunaarutiliornikkut pisussaavoq, sapinngisamik soqutigisaqtigii matumunnga attuumassuteqartut peqatiginerisigut kingornalu inatsisiliornermi teknikkikkut piumasaqaatit maligassallu naapertorlugin tusarniutigineqarumaarlutik. Naalakkersuisut matumunnga atatillugu oqaatigissavaat Kalaallit Nunaanni inatsisinut allanut tunngatillugu, soorunami, suliaqartoqartillugu inatsisiliornermi maligassat malinneqartussaammata.

Angallassisussanik iliniarnissamut periarfissanut tunngatillugu, Kalaallit Nunaanni erseqqinnerusunik maleruagassiorussaq tassaavoq, Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik akisussaatitaasoq.

THG-mit paasissutissiissutigineqarpoq § 21, imm. 1, (siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 23, imm. 1) naapertorlugu tukattorujussuusinnaasoq akuersissutit aamma naqissuserneqartalissappata, piffissani pisassiissutit akuersissutigineqarnerisa avataasigut.

Naalakkersuisunit malugeqquneqarpoq aalajangersagaq suliarineqarsimammat piniagassat, akuersissuteqarani pisarineqarsimasut, tuniarneqarsinnaanerat pinngitsoorniarlugu, assersuutigalugu tikaagulliit imaluunniit qilalukkat qernertat. Ilanngullugu malugeqquneqarpoq piniagassat akuersissutigineqarsimasut pillugit ullumikkut periuseq atorneqartoq taamaammat.

WWF Verdensnaturfonden (WWF)

WWF-imit paasissutissiissutigineqarpoq aarlerinarmat siunnersuummi piniagassanut tamanut tunngatillugu aqtsinermi piujuannartitsinissamik piumasaqaatitaqanngimmat aammalu oqaaseq “piujuannartitsineq” inatsisip oqaasertaani ilaangimmat.

Naalakkersuisunit malugeqquneqarpoq siunnersuummi § 2, imm. 1-imi Inatsisartut inatsisaat siunertaqarmat torersumik aammalu imminut illersorsinnaasumik uumassusilinnik atuinissamik aammalu Inatsisartut Inatsisaannik suliaqarnermi pingartinneqassammat piujuannartitsineq kiisalu kinguaassiornermut tunngasut, takuuk § 2, imm. 1, nr 1.

Tamanna isumaqarpoq piniagassanut ataasiakkaanut tamanut tunngatillugu, imminut illersorsinnaasunngorlugu uumasunik piniarnermi aqutsineq ingerlanneqassamat tassunga ilanngullugu piujuaanartitsineq.

WWF-imit paasissutissiissutigineqarpoq inatsisip oqaasertalerneqarnerani nakkutilliinerup ilaa Kalaallit Nunaata Politiiviniit aammalu Arktisk Komando-miit Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik suliaqartunut nuunneqassasoq, nalilerlugulu tamatuma nakkutilliineq pitsaanerulersinnavianngikkaa. WWF-imit inassutigineqarpoq sapinngisaq tamaat Kalaallit Nunaata Politiiviniit aammalu Arktisk Kommando-miit ikiortissaq pissarsiariniarneqartariaqartoq tamatumunngalu ilanngullugu inassutigalugu piniarnermik nakkutilliisut annertuumik pitsanngorsarneqarnissaa.

Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqassaaq akisussaaffinnut angerlaatanut Kalaallit Nunaani Politiit aammalu Arktisk Komando nakkutilliisussaatitaanngimmata. Kalaallit Nunaata Politiivi aammalu Arktisk Komando Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik misissuinermi pisariaqartitsineq naapertorlugu tapersisinnaapput.

WWF-imit paasissutissiissutigineqarpoq piniakkatkillilersukkanik piniarsinnaanermi ukiuni marlunni najugaqarsimasariaqarnermik piumasaqaat paatsuunganartinneqarmat, takuuk § 14. WWF-imit oqaatigineqarpoq Kalaallit Nunaani aallaaniarneq inuunermut pingaarutilerujussumat aammalu nunassittunut innuttaasunut akulerunnissamut periarfissaalluni pingaarutilik.

Naalakkersuisut eqqarsaatigilluarsimavaat Kalaallit Nunaannut nuuttut saniatigooralugu piniarnermut, piniagassat killilersukkanut, akuersissummik pissarsinissaminnt qanoq annertutigisumik periarfissinneqassanersut. Naalakkersuisut isumaqarput ukiunik marlunnik najugaqarsimanissamik piumasaqaat tulluartuusoq, aamma eqqarsaatigissagaanni piniagassat ilaat amerlasoorsuuneq ajormata, taakkulu Kalaallit Nunaani nunaqavissunit pisarineqarnissaat pingaartinneqartariaqarmat. Qulakteerumallugu inuit Kalaallit Nunaani piniarnermut tunngasuni paasisaqarluarsimannaat aammalu qulakteerumallugu inuit Kalaallit Nunaannut piniarnissaq siunertaralugu nuuttannginnissaat. Oqaatigineqassaaq inuit Kalaallit Nunaannut nooqqammersimasut periarfissaqarmata saniatigooralugu, piniagassanik killilersugaanngitsunik, piniarnissamut, soorlu aqissinik imaluunniit puisinik, takuuk § 9, kiisalu periarfissaqarmata akiliillutik piniarnissamut, akiliuteqarluni piniarneq aqquqgalugu.